

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜNDE YÜRÜTÜLEN
EYTEPE YÜKSEK LİSANS PROGRAMININ e-ÖĞRENME AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ VE EKONOMİK ANALİZİ

143843

Eren KESİM

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eğitim Bilimleri (Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi) Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Coşkun BAYRAK

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Şubat 2004

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZÜ

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜNDE YÜRÜTÜLEN EYTEPE YÜKSEK LİSANS PROGRAMININ e-ÖĞRENME AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ VE EKONOMİK ANALİZİ

Eren KESİM

Eğitim Bilimleri (Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi) Anabilim Dalı
Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Şubat 2004

Danışman: Prof. Dr. Coşkun BAYRAK

Bu araştırmada öğretmenlerin ve yöneticilerin Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi alanında e-öğrenme yöntemi kullanılarak yüksek lisans yapmalarına olanak sağlayan "EYTEPE e-öğrenme platformu" oluşturulmuştur. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde e-öğrenme yöntemi kullanılarak yürütülmesi planlanan Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi tezsiz yüksek lisans programında, e-öğrenme yönteminin teknik alt yapı maliyeti, eğitim gören öğrencilerin birim maliyeti, e-öğrenme ve örgün eğitimin kredi başına maliyeti, e-öğrenme ve örgün eğitimin zaman karşılaştırması, e-öğrenme yöntemi için yapılacak eğitim yatırımının karlılığı, ve e-öğrenme yönteminin uygulama koşullarının nasıl sağlanabileceğinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yürütülen EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının e-öğrenme açısından değerlendirilmesi ve ekonomik analizini içeren bu araştırmada betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma evrenini 2003-2004 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsündeki EYTEPE tezsiz yüksek lisans programına kayıtlı 25 öğrenci

oluşturmaktadır. Bu araştırmada örneklem alınma yoluna gidilmeyip, evren çalışma evreni olarak kabul edilmiştir.

EYTEPE elektronik öğrenme modelinin ekonomik analizi yapılırken enflasyon oranı ve risksiz faiz oranı değişkenleri kullanılmış, 04.11.2003 tarihinde ihale edilen 9 aylık hazine bonosunun yıllık bileşik faizi olan %29.90 değeri risksiz faiz oranı olarak analizde kullanılmıştır. EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modelinin bir eğitim yatırımı olarak ekonomik analizinde, gelirler ile değişken giderlerinin hesaplanmasında Türk Lirası'nın 5 yıllık bugünkü değer iskonto oranı faktörleri, %29.90 iskonto oranına göre bulunarak analizde kullanılmıştır.

Yapılan ekonomik analiz sonucunda araştırmadan elde edilen bulgulara göre, e-öğrenme yönteminin örgün eğitim yöntemine göre ğrenci başına birim maliyeti düşük olduğu, örgün eğitim yöntemine göre kredi başına maliyet üstünlüğü sağladığı, İkinci yıldan itibaren sabit giderlerin olmamasından dolayı toplam gelirler toplam giderlerden fazla olduğu için e-öğrenme yöntemi için yapılacak eğitim yatırımının karlı bir yatırım olduğu, e-öğrenme yönteminin örgün eğitim yöntemine göre zaman üstünlüğünün olduğu sonuçlarına varılmıştır.

ABSTRACT

AN EVALUATION WITH RESPECT TO e-LEARNING AND ECONOMIC ANALYSIS OF THE GRADUATE PROGRAM OFFERED IN ANADOLU UNIVERSITY'S INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES

Eren KESİM

Division of Educational Sciences

(Educational Administration, Supervision, Planning and Economics)

Anadolu University Institute of Educational Sciences, February, 2004

Adviser: Professor Dr. Coşkun BAYRAK

In this study, an e-learning platform was formed to enable school teachers and administrators to attend graduate programs in the field of educational administration, supervision, planning and economics. In this framework, for the non-thesis educational administration, supervision, planning and economics graduate programs to be conducted in the Institute of Educational Sciences in Anadolu University with using the e-learning method, cost of technical infrastructure for e-learning method, unit costs of students attending a program, cost advantage per credit and time advantage between e-learning and formal education were calculated. In addition, profitability of educational investment in e-learning and application of e-learning were discussed.

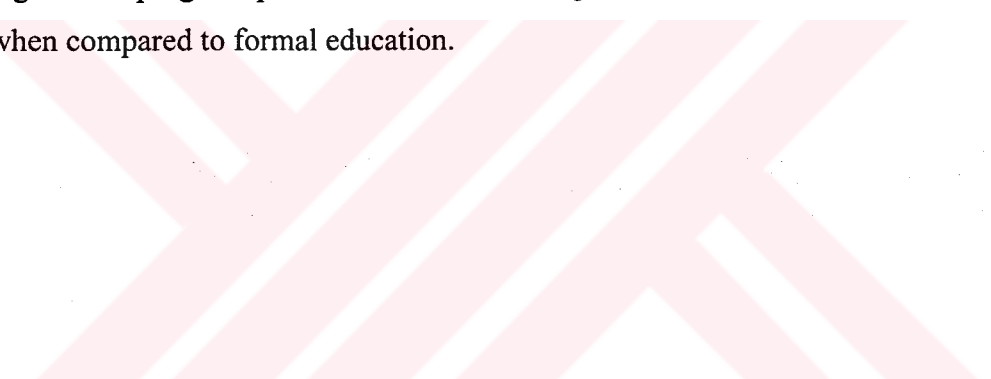
A descriptive research method is used in the study. Research universe includes 25 students, attending educational administration supervision planning and economics graduate program in Anadolu University's Institute of Educational Sciences in the 2003-2004 academic year, fall semester. Universe but not sampling, was used as the research universe in this study.

In evaluation and economic analysis of the e-learning model, inflation rate and risk free rate of interest variables are used as the main variables. The value of annually

compound rate of nine months Treasury bill (29.90 %), opened bids on November 4, 2003 was used as the risk free rate of interest in the economic analysis.

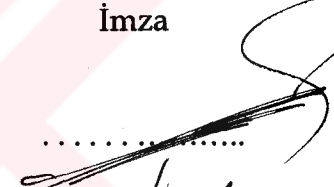

In the economic analysis of the non thesis web based application model of educational administration, supervision, planning and economics program as an educational investment, five year present values of discount rates were calculated according to the %29.90 discount rate value for determining incomes and variable expenditures.

Findings of the study can be stated as follows: Unit costs per students for e-learning method is lower than formal education. e-learning method provides cost advantage per credit. Due to the absence of fixed costs from the beginning of the second academic year, total incomes are larger than total expenditures which makes investments in e-learning graduate program profitable. The e-learning method is also found to be time saving when compared to formal education.

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Eren KESİM'in, "Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Yürütülen EYTEPE Yüksek Lisans Programının e-Öğrenme Açısından Değerlendirilmesi ve Ekonomik Analizi" başlıklı tezi 10/02/2004 tarihinde, aşağıda belirtilen jüri üyeleri tarafından Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Programı yüksek lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

	Adı-Soyadı	İmza
Üye (Tez Danışmanı)	: Prof.Dr. Coşkun BAYRAK	.....
Üye	: Prof.Dr. Ayhan AYDIN	.....
Üye	: Yrd.Doç.Dr. Adnan BOYACI	.....

Prof.Dr. İlknur KEÇİK
Anadolu Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ÖNSÖZ

Bilginin artış hızına paralel olarak iletişim teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler toplumları etkilemektedir. Toplumun alt sistemlerinin yaşamlarını sürdürebilmeleri, bu değişimlere uyum sağlama hızlarına bağlıdır. Toplumsal sistemin yeniliklere uyum sağlayıp gelişmesinin öncüsü olan eğitim sistemi de ekonomik ve kültürel kalkınmayı sürdürebilmek için, bilgi teknolojilerinde meydana gelen gelişmeleri içselleştirmek zorundadır.

Bilim ve teknolojiye meydana gelen hızlı değişimlerin eğitim sistemine uyarlanması süreci, eğitim yöneticilerinin ve öğretmenlerin yetiştirilmelerini gündeme taşımaktadır. Eğitim kurumlarının sayısının artmasına bağlı olarak eğitim yöneticilerine olan gereksinim artmaktadır. Ülkemizde eğitim yöneticilerini yetiştiren eğitim yönetimi, teftişi, planlaması ve ekonomisi yüksek lisans programlarının sayısı sınırlıdır. Öğretmenlerin iş yüklerinin fazla olması, iş yerlerinden uzun süreli ayrılamama, ulaşım, derse devam gibi zorluklar, eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesinde yeni eğitim arayışlarını gündeme getirmiştir.

Bu araştırmada, eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesinde yeni eğitim arayışlarından birinin e-öğrenme olabileceği temel alınarak, e-öğrenme yönteminin teknik alt yapı maliyetinin ve web tabanlı uygulama modelinde eğitim gören öğrencilerin birim maliyetinin ne olduğunun bulunması, e-öğrenme yöntemiyle örgün eğitimin zaman ve maliyet üstünlüklerinin karşılaştırılması ile e-öğrenme yönteminin uygulama koşullarının nasıl sağlanılacağına belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırma sürecinin her aşamasında bilgi, deneyim ve eleştirilerini titizlikle paylaşarak beni yönlendiren değerli danışman hocam sayın Prof. Dr. Coşkun Bayrak'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmamın oluşturulmasında değerli görüşlerini aldığım hocam sayın Yrd.Doç.Dr. Mehmet Başar'a, yardım ve moral desteklerini esirgemeyen sayın Yrd.Doç.Dr. Yücel Şimşek'e, sayın Araştırma Görevlileri Müyesser Ceylan'a, Çetin Terzi'ye ve Tayfun

Tanyeri'ne teŖekkür ederim. Bulunduğum bu noktaya gelmemi sağlayan öğretmenlerime, büyük bir özveri ve titizlikle beni yetiştiren değerli aileme sonsuz saygı ve sevgilerimi sunar, emeği geçen herkese teŖekkür ederim.

Eren KESİM

Eskişehir, 2004

ÖZGEÇMİŞ

Eren KESİM

Eğitim Bilimleri (Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi) Anabilim Dalı
Yüksek Lisans

Eğitim

Lisans	2001	Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü
Lise	1997	Eskişehir Anadolu Lisesi

İş

2001	Araştırma Görevlisi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
------	---

Kişisel Bilgiler

Doğum Yeri ve Yılı: Eskişehir, 20.06.1979 Cinsiyet: Erkek Yabancı Dil: İngilizce

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZÜ	ii
ABSTRACT.....	iv
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	vi
ÖNSÖZ	vii
ÖZGEÇMİŞ	ix
İÇİNDEKİLER	x
ÇİZELGELER LİSTESİ	xiii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.1.1. Tezli Yüksek Lisans Programları.....	5
1.1.2. Tezsiz Yüksek Lisans Programları	5
1.1.3. Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Yüksek Lisans Programları.....	7
1.1.4. Enstitülere Göre Lisansüstü Öğrenci Sayıları.....	10
1.1.5. Elektronik Öğrenmeye Genel Bakış.....	14
1.1.6. Elektronik Öğrenme.....	17
1.1.7. Elektronik Öğrenmenin Yararları	18
1.1.8. Elektronik Öğrenmenin Sınırlılıkları	20
1.1.9. Elektronik Öğrenme Ekonomisi.....	20
1.1.10. Bazı Maliyet Terimleri Ve Maliyetlerin Sınıflandırılması.....	24
1.2. Araştırmanın Amacı	29
1.3. Araştırmanın Önemi.....	30
1.4. Sayıtlar	30
1.5. Sınırlılıklar	31
1.6. Tanımlar	32
1.7. Kısaltmalar	33
2. YÖNTEM.....	34
2.1. Araştırma Modeli	34

2.2. Evren ve Örneklem	34
2.3. Veriler ve Toplanması.....	34
2.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	35
3. BULGULAR VE YORUM.....	36
3.1. EYTEPE Elektronik Öğrenme Modeli.....	36
3.2. Dersler ve Öğrenci Sayısı	40
3.3. EYTEPE Elektronik Öğrenme Modelinin Ekonomik Analizi	41
3.3.1. Enflasyon Oranı	42
3.3.2. Risksiz Faiz Oranı.....	42
3.4.EYTEPE Tezsiz Yüksek Lisans Programı Web Tabanlı Uygulama Modelinin Gelirleri.....	46
3.5.EYTEPE Tezsiz Yüksek Lisans Programı Web Tabanlı Uygulama Modelinin Giderleri	50
3.5.1. Sabit Giderler	50
3.5.1.1. EYTEPE Tezsiz Yüksek Lisans Programı İçin Öğretim Üyelerinin Hazırlayacakları Bilgisayar Destekli Dersler.....	50
3.5.1.2. Cihazlar	52
3.5.1.3. Yazılımlar.....	53
3.5.1.4. Frame Relay Hattı Bağlantı Ücreti.....	54
3.5.2. Değişken Giderler	54
3.5.2.1. Öğretim Üyelerinin Ek Ders Ücretleri	54
3.5.2.2. İletişim Ücreti Frame Relay 1024 Kbps.....	66
3.5.2.3. Cihazlar İçin Bakım Onarım Gideri.....	68
3.5.2.4. Yazılımların Yenilenmesi	69
3.6. Maliyet Analizinin Genel Sonucu.....	71
3.7. e-Öğrenme Yönteminin Teknik Alt Yapı Maliyeti.....	72
3.8. EYTEPE Tezsiz Yüksek Lisans Programı Web Tabanlı Uygulama Modelinde Eğitim Gören Öğrencilerin Birim Maliyeti	73
3.9. e-Öğrenme ve Örgün Eğitimin Kredi Başına Maliyeti	73
3.10. e-Öğrenme Yöntemi İçin Yapılacak Eğitim Yatırımının Karlılığı	74

3.11. e-Öğrenme ve Örgün Eğitimin Zaman Karşılaştırılması	77
3.12. e-Öğrenme Yönteminin Uygulama Koşullarının Sağlanması.....	78
4. SONUÇ VE ÖNERİLER	81
4.1. Sonuçlar.....	81
4.2. Öneriler	84
EKLER.....	86
KAYNAKÇA.....	114

ÇİZELGELER LİSTESİ

ÇİZELGE	Sayfa
1. Enstitülere Göre Lisansüstü Öğrenci Sayıları.....	10
2. Öğretim Alanlarına Göre Lisansüstü Öğrenci Sayıları.....	11
3. Eğitim Bilimleri Enstitülerine Göre Lisansüstü Öğrenci Sayıları.....	12
4. Üniversitelerden 1992-2002 Yılları Arasında Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Yüksek Lisans Programlarından Mezun Olan Öğrenci Sayıları.....	13
5. Geleneksel Öğretim İle Elektronik Öğrenmenin Karşılaştırılması.....	16
6. Eğitimde Maliyet Analizlerinin Uygulamaları.....	22
7. Maliyetlerin Sınıflandırılması.....	25
8. Bütçesel Maliyetlerin Sınıflandırılması.....	26
9. Birinci Yıl Güz Dönemi Danışmanlık Programı.....	38
10. Birinci Yıl Bahar Dönemi Danışmanlık Programı.....	39
11. İkinci Yıl Güz Dönemi Danışmanlık Programı.....	39
12. İkinci Yıl Bahar Dönemi Danışmanlık Programı.....	40
13. Dersler ve Öğrenci Sayıları.....	41
14. Türk Lirası'nın 5 Yıllık Bugünkü Değer İskonto Faktörleri.....	45
15. Beş Yıl Süreyle Öğrencilerin Alacakları Krediler.....	46
16. %25 Enflasyon Oranına Göre 5 Yıl Süreyle Öğrencilerden Alınacak Kredi Başına Ücretler.....	47
17. Beş Yılda Öğrencilerin Ödeyecekleri Ücretler.....	50
18. Öğretim Üyelerinin Hazırlayacakları Web Tabanlı Derslerin Telif Ücretleri.....	52
19. Öğretim Üyelerinin Akademik Ünvanlarına Göre Maaş Gösterge ve Katsayıları.....	55
20. Birinci Yıl Öğretim Üyelerine Ödenecek Toplam Ek Ders Ücreti.....	57
21. İkinci Yıl Öğretim Üyelerine Ödenecek Toplam Ek Ders Ücreti.....	59
22. Üçüncü Yıl Öğretim Üyelerine Ödenecek Toplam Ek Ders Ücreti.....	61
23. Dördüncü Yıl Öğretim Üyelerine Ödenecek Toplam Ek Ders Ücreti.....	63
24. Beşinci Yıl Öğretim Üyelerine Ödenecek Toplam Ek Ders Ücreti.....	65
25. Öğretim Üyelerinin Ek Ders Ücretleri.....	66

26.Beş Yıl Süresince Ödenecek İletişim Ücretleri.....	67
27.Beş Yıl Süresince Cihazlar İçin Ödenecek Bakım- Onarım Giderleri.....	69
28.Beş Yıl süresince Yazılımların Yenilenmesi İçin Ödenecek Ücretler.....	70
29.Maliyet Analizinin Genel Sonucu.....	72
30.Toplam Gider ve Toplam Gelirlerin Yıllara Göre Değişim Değerleri.....	76

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem

Teknolojik değişim hızına bağlı olarak insanlar, değişime ayak uydurmak zorunda kalabileceklerdir. Kişinin sürekli değişime uyum sağlama becerisini, hızlı ve ekonomik bir biçimde artırmak eğitimin temel görevi olabilecektir (Toffler, 1996, s.313). 21. yüzyılda gerçek sermaye ve zenginlik yaratan en önemli kaynak bilgi olabilecek, bu yüzyılın okuryazarlık kavramı temel düzeyde bilgisayar kullanma becerilerini de kapsayabilecektir. Toplumunu oluşturan bireylerin öğrenmeyi öğrenmeleri, bilgi toplumunun en önemli özelliği olduğundan, eğitim sistemlerinin öğrencileri bu amaç doğrultusunda yetiştirmeleri bir gerekliliktir (Hesapçioğlu, 1996, ss.22-23).

Bilim ve teknolojiye meydana gelen gelişmeler, eğitim sistemlerini ve eğitim kurumlarını değişim için zorlamaktadır. Ekonomide, siyasette ve sosyo-kültürel alanda meydana gelen gelişmelerden en çok etkilenen sistemlerden birisi de eğitim sistemidir. Bilgisayarların yaşamın her alana girmesi, bireyler tarafından kullanılmak durumunda olması, ve bilgisayar okur-yazarı olması bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır. Bilgisayar okur-yazarı olma en fazla eğitim sistemi için yaşamsal bir önem taşımaktadır. Çünkü bilgisayar okur-yazarlığına sahip olacak nitelikli işgücünü, bilinçli bireyleri yetiştirecek olan sistem eğitim sistemidir. En azından okullar, öğrencileri temel düzeyde bilgisayar okur-yazarlığı kazandırarak yetiştirmek amacıyla yeniden yapılandırılmalıdır (Erdoğan, 2002, ss.3-5).

Bilgi teknolojilerinde meydana gelen değişmeler, ülkeleri teknolojik gelişmelere ayak uydurmak için uzun vadeli planlar yapmaya ve varolan sistemlerini sorgulamaya zorlamaktadır. Bu çabalar, bilgi toplumunun en önemli öğesi olan insan gücünü ön plana çıkarmaktadır. Çünkü ülkelerin zenginlikleri günümüzde para ve doğal zenginliklerden çok, bilgi ve insan kaynağının zenginliği ile ölçülmektedir (Başbakanlık, 2002, s.513).

Ülkeler ve ekonomiler, bilginin üretimine ve kullanımına daha fazla bağımlı hale geldiklerinden, eğitim ve yetiştirme kavramları, ülkelerin ve kişilerin gelişmelerinde önemli bir rol oynamayı sürdürecektir. Eğitim kurumlarında gerçekleştirilen, yaşam boyu öğrenme sürecinin teşvik ettiği öğrenen topluma doğru ilerleme kaçınılmaz olacaktır. Bunun sonucu olarak devletlerin ve işletmelerin eğitim sistemindeki en önemli rolü, eğitimin her seviyesindeki bireylerin bilgisayar ve teknoloji konusundaki bilgi ve yeterliliklerini artırmaktır (Güvenen, 1999, s.71).

Bilgi toplumunun gereksinim duyduğu insangücünün yetiştirilmesi, eğitime ve eğitimin temel ögesi olan insana yapılacak yatırımla ilişkilidir. Hızlı bilgi artışı ve bilginin değişim hızının gerisinde kalmamak için, bilgi artış hızıyla birlikte öğrenme hızının da artırılması gereklidir. Sürekli öğrenme tüm meslek ve statülerde olan bireyler ve kurumlar için bir alışkanlık haline gelmelidir. Amacı eğitim ve öğretim olan okullar için ise sürekli öğrenmenin sağlanması bir zorunluluk haline gelmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın gelecekteki eğitim politikalarını belirlemede, öğrenen okulların özelliklerini bu politikalara yansıtmakta en önemli rol eğitim yöneticilerine düşebilecektir. Bu nedenle eğitim yöneticilerinin çok iyi bir öğrenen olması, yaşam boyu öğrenmeyi alışkanlık haline getirerek kendilerini geliştirmeleri son derece önem taşımaktadır (Fındıkcı, 1996, s.155).

Bilgi çağında en önemli sermaye bilgi ve bilgiyi kullanmayı bilen insandır. Eğitimin toplumsal ve ekonomik kalkınmadaki rolünün bilincinde olan ülkeler, eğitim sistemlerini en yeni teknolojilerle modernize etmeye, bilgiyi üreten insanlar yetiştirmeye öncelik vermektedirler. Gelişen toplumsal koşullar ve gereksinimlere bağlı olarak yeniden yapılandırılan eğitim sistemlerinin en temel öğelerinden birisi yönetimdir. Eğitim düzeyi yüksek, bilgiyi kullanmayı bilen insanların yetiştirilmesine olan gereksinimin artması, eğitim örgütlerinin ve eğitim yöneticilerinin, sistemdeki rollerinin önemini vurgulamaktadır (Izgar, 2001, s.70). Bilimsel bilginin artış hızına paralel olarak kitle iletişim araçlarında meydana gelen gelişmeler uluslararası iletişim sürecini hızlandırmıştır. Bilginin yayılma hızının artması, bir örgüt olarak okulun yapısında da önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Günümüz okullarının, hızlı değişim sürecinde yeni bir yönetim anlayışına sahip olmaları gerekmektedir. Okul

yöneticileri bireyleri bilgi toplumuna hazırlamak için yeni roller belirlemek zorundadırlar. Eğitim yönetimi alanında uzmanlaşmayan bir okul yöneticisi, kendisinden beklenen rolü istenildiği gibi yerine getiremez. Öğretmenlerin ve öğrencilerin beklentilerini karşılamak ve okulun verimliliğini artırmak için okul yöneticisi kendini sürekli geliştirmelidir (Çelik, 2002, s.142).

Okullaşma oranları ve buna bağlı olarak öğrenci sayısının artması, eğitim felsefelerindeki gelişmeler, kamu kaynaklarında verim kavramının önem kazanması; eğitim yöneticilerine duyulan gereksinimi ve eğitim yöneticilerinin görevlerine çok daha iyi hazırlanmış olması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Okul ve eğitim yöneticilerinin, yönetimin hem statik, hem de dinamik boyutlarında bilgi ve becerili olmaları aranan bir özellik olmaya başlamıştır (Bursalıoğlu, 2000, s.107).

Eğitim yönetimi, eğitim sistemini bir bütün olarak çözümlenmeye çalışır. Toplumun eğitim talebini, ekonomi için gerekli olan nitelikli insan gücünü belirleme, eğitim maliyetlerini hesaplama, eğitim sisteminin işleyişi için gerekli olan kaynakları bulma ve eğitim sisteminin geleceğe yönelik gereksinimlerini tahmin etme eğitim yöneticilerinin uzmanlık alanıdır (Taymaz, 2003, s.22).

Eğitim yatırımlarının maliyetinin bilinmesi, karar vericiler için sınırlı kaynaklarla eğitim sisteminde hangi tür ve kademe için yatırım yapılmasının daha kârlı olacağını belirlenmesine olanak verir. Bu nedenle, eğitim sistemine yapılacak yatırımların birim maliyetlerinin hesaplanması, eğitimde maliyet analizlerinin en önemli bölümünü oluşturur. Birim maliyetler, öğrenci başına, mezun öğrenci başına, öğretmen başına, istihdam edilen işgören başına ve eğitim alanı başına göre hesaplanabilir (Ergen, 1999, s.3).

İnternetin yaygın olarak kullanılmaya başlamasıyla birlikte, uzaktan eğitim ülkelerde yeni bir bakış açısıyla ele alınmaya başlamıştır. İnternetin yaygın olarak kullanılmadığı dönemlerde uzaktan eğitim uydular ve kiralık hatlar yardımıyla video konferans yöntemi kullanılarak sürdürülmekteydi. İnternetin yaygın olarak kullanılması yüksek olan ilk yatırım ve işletim maliyetlerini düşürmenin yanı sıra, görsel eğitim

materyallerinin zengin bir biçimde kullanımı, eşzamanlı ve farklı zamanlı eğitim uygulamalarını yapma olanağını da sağlamıştır (Başbakanlık, 2002, s.518).

Eğitimin çok kanallı olması ve çok kanallı eğitim olanaklarının artmasıyla, okulların, öğretmenlerin ve kitapların işlevleri de değişebilecektir. Çok kanallı eğitim ortamlarında, öğretmen bilginin tek kaynağı değildir ve okullarda bilgi kazanmanın tek mekanı değildir. Ders kitapları da bilgi kaynaklarının çoğalması ile sürekli güncellenmek zorunda kalacaklardır. Yeni teknolojilerin eğitim sistemine girmesi, çok boyutlu eğitim alternatiflerini kullanmayı zorunlu kılmaktadır (Oktay, 2001, s.25).

Kalkınma sürecinde bir ülkenin en önemli itici gücü “entellektüel sermaye”, “beşeri sermaye” kavramlarıyla tanımlanmaya çalışılan beyin gücüdür. Yüksek nitelikli insan gücü de lisansüstü eğitim ve öğretimle yetiştirilir. Bilgi ve teknolojinin hızlı bir biçimde değişmesine bağlı olarak, insanların yalnızca yükseköğrenimleri boyunca edinmiş oldukları bilgi ve becerilerinin, onları tüm yaşamları boyunca ilerletme ve başarılı kılma olanağı yoktur. Buna bağlı olarak eğitim süresi uzamakta, lisansüstü eğitim-öğretim giderek yaygınlaşmaktadır. (Karakütük, 2002a, s.5-6).

Bilginin üretilmesi, öğretilmesi ve ülke geneline yayılması sürecinde eğitim sistemi çok önemli bir rol oynamaktadır. Ülkelerin kalkınmalarında en belirleyici faktör olan nitelikli insangücünü oluşturan bilim insanları, öğretim üyeleri ve araştırmacıların yetiştirilmesi lisansüstü eğitim ve öğretimle gerçekleştirilir (Karakütük, 2002b, s. 65).

Nitelikli insan gücüne olan gereksinimin devamlı artması eğitimin süreklilik göstermesini gerektirmektedir. Her alanda bilgi birikiminin hızla artması ve hızlı değişimi, “elektronik öğrenme” kavramını gündeme getirmiştir. Bu yeni kavram sayesinde bilgilerin elektronik ortamda toplanması, işlenmesi ve dağıtımı çok kısa bir sürede yapılabilmektedir. Günümüzde gelişen bilgi teknolojileri eğitim kurumlarını etkilemekte, eğitimin her aşamasında bilgilerin yenilenmesi gerekmektedir. Bu nedenle lisans eğitiminden sonra yüksek lisans için talep her geçen gün artmaktadır.

Karakütük'e göre (2002a, ss.20-21), lisansüstü eğitim-öğretimin gelişmesine yol açan etmenler; a) Bilim ve teknolojiadaki gelişmelerin çok hızlı meydana gelmesi ve bu süreçte üniversitelerin önemli katkılarının olması, b) İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yeni uzmanlık alanlarının ortaya çıkmasında bilgi birikimi ve buluşların önemli payının olması, c) Bilgi birikimindeki hızlı artış nedeniyle, kazanılan bilgilerin üniversiteden mezun olduktan sonra yeterli olmayıp, mezuniyetten sonra eğitimi gerektirmesi olarak belirlenmiştir.

Varış'a (1972, s.27) göre lisansüstü eğitim, araştırmalarla bilgiye ve gelişen toplumun gereksinimlerine katkıda bulunacak bilim insanı ve öğretim elemanı yetiştirmeyi amaç edinen bir eğitim sürecidir.

Yüksek lisans programları, Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'ne göre, tezli ve tezsiz olmak üzere iki şekilde yürütülmektedir.

1.1.1. Tezli Yüksek Lisans Programları

Tezli yüksek lisans programları, öğrencilerin bilimsel araştırmalar yaparak, bilgiye ulaşma, ulaşılan bilginin değerlendirilmesi ve yorumlama becerilerinin kazanılıp, geliştirilmesi amacını taşımaktadır (Alışkan, 2002, s. 550).

1.1.2. Tezsiz Yüksek Lisans Programları

Tezsiz yüksek lisans programları, öğrencilere mesleki konularda ayrıntılı bilgi kazandırma ve edindikleri bilgilerin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermeyi amaçlar (Alışkan, 2002, s.552). Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen lisans programlarından mezun olan öğrencilerin, ortaöğretim alanında öğretmen olarak yetiştirilmelerinin sağlanması için üç yarıyılı kapsayan tezsiz yüksek lisans programları da vardır (Karakütük, 2002a, ss.55-57).

Lisansüstü eğitimde tezli ve tezsiz yüksek lisans programları, üniversitelere bağlı olarak kurulmuş olan lisansüstü eğitimi gerçekleştiren, üniversitelere bağlı enstitülerde yürütülür.

Enstitü, üniversitelerde ve fakültelerde birden fazla benzer ve ilgili bilim dallarında lisans üstü, eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama yapan bir yükseköğretim kurumudur (Alışkan, 2002, s.4). Lisansüstü öğretim, 2809 sayılı Kanun ile üniversitelerde rektörlüklere bağlı olarak kurulan enstitüler tarafından düzenlenir ve yürütülür. Lisansüstü öğretim ve bununla ilgili faaliyetlerin gerektirdiği harcamalar; üniversite bütçesinden, döner sermayelerden, üniversite dışı kurum ve kuruluşlardan üniversiteye araştırma ile ilgili mali destekten, rektörlüğün onay ve iznine bağlı olarak, ilgili enstitü müdür tarafından yapılır (Alışkan, 2002, s.365).

2547 sayılı Kanun'un 19. maddesi hükmü gereğince, rektörlüklere bağlı enstitülerin yapılarını oluşturan enstitü anabilim ve anasanat dalları aşağıdaki şekilde tespit edilir:

- a) Fen Bilimleri Enstitüsünün enstitü anabilim dalları, o üniversitede mevcut olan Fen, Mühendislik, Mimarlık, Mühendislik-Mimarlık, Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri, Maden, İnşaat, Elektrik-Elektronik, Makine, Kimya-Metalurji, Uçak ve Uzay Bilimleri, Ziraat, Orman, Su Ürünleri, Denizcilik Fakültelerinin bölümleri; Fen-Edebiyat, Endüstriyel Sanatlar Eğitimi ile Eğitim Fakültelerinin Teknoloji Eğitimi bölümüyle aynı adları taşırlar.
- b) Sosyal Bilimler Enstitüsünün enstitü anabilim ve enstitü anasanat dalları; o üniversitede mevcut olan Edebiyat, İktisat, İşletme, İktisadi ve İdari Bilimler, Siyasal Bilgiler, Hukuk, İlahiyat, Dil ve Tarih-Coğrafya, Güzel Sanatlar, İletişim, Mesleki ve Yaygın Eğitim, Ticaret ve Turizm Eğitimi, Eğitim Bilimleri Fakülteleri ile Konservatuvarların bölümleri; Fen-Edebiyat, İnsani Bilimler ve Edebiyat, Mesleki Eğitim ve Eğitim Fakültelerinin Fen alanı dışındaki bölümleriyle aynı adları taşırlar.
- c) Sağlık Bilimleri Enstitüsünün enstitü anabilim dalları, o üniversitede mevcut olan Tıp, Diş Hekimliği, Eczacılık ve Veteriner Fakültelerinin eğitim yapılan anabilim dalları ile Eğitim Fakültelerinin beden eğitimi ve spor bölümleridir (Alışkan, 2002, s.364).
- d) Eğitim Bilimleri Enstitüsünün enstitü anabilim dalları, Eğitim Bilimleri, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri, Güzel Sanatlar Eğitimi, İlköğretim, Özel Eğitim, Yabancı Diller Eğitimi ve Ortaöğretim Alan Öğretmenliği anabilim dallarından oluşur (Anadolu Üniversitesi, 2002, ss.3-12). Bünyelerinde Eğitim Bilimleri Enstitüsü bulunmayan üniversitelerin, Sosyal Bilimler Enstitülerinde Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitülerinde Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanlar Eğitimi anabilim dalları yer almaktadır.

3837 sayılı yasa ile 2809 sayılı Yasa'da değişiklik yapılarak, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Sağlık Bilimleri Enstitülerine ek olarak, Eğitim Bilimleri Enstitüleri kurulmuştur. Bu enstitüler; Ankara, Dokuz Eylül, Gazi, Marmara ve Anadolu Üniversitelerinin bünyesinde yer almaktadır. Eğitim Bilimleri Enstitüleri kurulana kadar eğitim bilimleri alanında lisansüstü öğrenim görenlerin gerekli işlemleri, Sosyal Bilimler Enstitüleri tarafından yapılmaktayken, Eğitim Bilimleri Enstitüleri olan üniversitelerde eğitim bilimleri alanında lisansüstü eğitimini Eğitim Bilimleri Enstitüleri devralmıştır (Karakütük, 2002a, s.30). Başkent ve Bilkent Üniversitelerinde açılan Eğitim Bilimleri Enstitüleri ile Türkiye'deki Eğitim Bilimleri Enstitüsü sayısı 7 olmuştur. Eğitim Bilimleri Enstitüsü olmayan üniversitelerde eğitim bilimleri ile ilgili lisansüstü eğitim çalışmaları Sosyal Bilimler Enstitüleri tarafından yürütülmektedir.

Eğitim Bilimleri Enstitüleri'nin amacı, eğitim bilimlerinin tüm alanlarında bilimsel çalışmalar yapılmasını sağlayarak, eğitim sisteminin gereksinim duyduğu yönetici, denetici ve öğretmenleri yetiştirerek Türk Eğitim Sistemi'nin etkili ve verimli çalışmasına katkıda bulunmaktır (Anadolu Üniversitesi, 2002, s.3).

1.1.3. Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Yüksek Lisans Programları

Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi yüksek lisans programlarının amacı; resmi okullara, özel okullara ve diğer kurumlara yönetici, denetici, eğitim uzmanı ve eğitim bilimleri alanında akademisyen yetiştirmektir. Ayrıca öğretmenlerin ve yöneticilerin mesleki yeterliliklerini artırarak, bireysel ve örgütsel gelişime katkı sağlamak bu programların amaçları arasında yer almaktadır (Hacettepe Üniversitesi, 2001, s.337). Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi yüksek lisans programlarında yönetim, kamu yönetimi, ekonomi, maliye bilimlerinin ilkeleri temel alınarak, eğitim kurumlarının verimliliğini yükseltmek, eğitim örgütlerinin kaynaklarını koordine etmek, eğitim maliyetlerinin belirlenmesi amacıyla bilimsel araştırmalar yapılmaktadır (Fidan ve Erden, 1991. s.49).

Eğitim Yönetimi ve Teftiği, eğitim sistemini oluşturan kurumların bilimsel bilgiler doğrultusunda yönetilmesini, geliştirilmesini, eğitim-öğretim hizmetlerinin niteliğinin artırılmasını, insan kaynağının etkin kullanımını sağlayan bir alandır. Eğitim Yönetimi ve teftiği, eğitim alanında çeşitli araştırmalarda bulunur, yönetim biliminin diğer alanları olan kamu, sağlık ve maliye yönetimi gibi alanların çalışma ve bulgularından da yararlanır. Eğitim programlarının, eğitim çalışanlarının hizmetlerinin, eğitim bütçesinin ve eğitimle ilgili bütün hizmetlerin etkin bir biçimde yürütülmesi bu alanın kapsamına girer. Eğitim Ekonomisi ve Planlaması bilim dalı ise, ekonomik sistem içinde ülkelerin eğitim sistemlerinin rolünü ve ekonomik kalkınmada eğitim sisteminin katkısını araştırır. Bu amaçlar doğrultusunda öğrencilerin ekonomi ve kalkınma konularında yetişmeleri için bilimsel çalışmalar yapar (Başaran, 1994, ss.186-187).

Eğitim Yönetimi, eğitim gereksinimlerinin karşılanması için oluşturulmuş olan eğitim sistemi ve eğitim sisteminin bütün birimlerinin yönetilmesini kapsayan geniş bir kavramdır. Eğitim yönetiminde, eğitim programlarının eğitim kurumlarında verimli bir biçimde uygulanması, eğitim personelinin yönetilmesi, eğitim bütçesinin, araç ve gereçlerin etkin kullanılmasının ve yönetim sürecinin istikrarlı bir biçimde işletilmesi olanaklar dahilinde gerçekleştirilmeye çalışılır (İlgar, 2000, s.14).

Onbirinci Milli Eğitim şurası, eğitim yöneticisinin tanımına, yetişmesine ve görevlerine açıklık getirmiştir. şuranın yaptığı tanıma göre eğitim yöneticisi, değişik sistem, kurum ve kademelerde eğitim hizmetlerini yönetmeye yeterli olacak nitelikte kuramsal alanda ve uygulamada yetişmiş uzmandır. Eğitim yöneticisinin yönettiği öğretmenlerden daha yüksek bir öğrenim görmesi ya da en azından bir yeterlik eğitiminden geçmesi zorunludur. Bu nedenle Onbirinci Milli Eğitim şurası, eğitim yöneticilerinin yönetimde yüksek lisans öğrenimi görmelerini, bu sağlanamaz ise en azından yönetimde sertifika almalarını kararlaştırmıştır (Başaran, 1994, ss.79-80).

Eğitim yönetimi değişmelere açık, sürekli gelişen ve süreklilik özelliğine sahip meslek olduğundan, eğitim yöneticisi eğitimle ilgili yenilikleri zaman kaybetmeden uygulamak zorundadır. Çünkü eğitim dinamik bir süreçtir ve eğitim sürecinde elde edilen yeni bilgiler süratle uygulanmaya konulmalıdır. Bunun yanında bilim ve teknoloji alanında hızlı gelişme ve değişmelerin eğitime yansıtılabilmesi için eğitim yöneticilerine yeterli bilgi ve beceriler kazandırılmalıdır (İlgar, 2002, ss.16-17).

Eğitim yöneticisi değişik sistem, kurum ve kademelerde eğitim hizmetlerini yönetmeye yeterli olacak nitelikte, kuramsal alanda ve uygulamada yetişmiş uzmandır. Eğitim yönetmeni denildiğinde eğitim kurumları yöneticileri akla gelmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları yöneticilerinin atama, değerlendirme ve yer değiştirme esaslarını hizmet gerekler, kariyer, liyakat, sicil, kıdem, sınav, görev tanımları ltleri dikkate alınarak düzenlemek amacıyla, 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun değişik 56'cı maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirmelerine İlişkin Yönetmelik" yürürlüğe konmuştur (Türk, 2002, s.38).

10.09.1998 tarihinde 98/11668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirmelerine İlişkin Yönetmelik değiştirilmiştir. 11.01.2004 tarih ve 25343 sayılı resmi gazetede yayınlanan ilgili yönetmeliğin 19. maddesinde de, sınav puanlarının eşitliği halinde eğitim kurumları yöneticiliklerine atamada lisansüstü düzeyde öğrenim görmüş olmak tercih nedeni olarak tekrar vurgulanmaktadır. 11.01.2004 tarih ve 25343 sayılı resmi gazetede yayınlanan Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirmelerine İlişkin Yönetmelik EK 1'de sunulmuştur.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda Türk Eğitim Sisteminde:

- a) 2002-2003 ğretim yılında eğitim kurumlarının kademelerine göre, örgün ve yaygın eğitimde toplam 604.006 ğretmen, 59.797 okul vardır (MEB, 2003, s.15).
- b) Her yıl yeni okullar açılmakta, buna bağlı olarak eğitim yöneticilerine olan gereksinim de artmaktadır.
- c) Yüksek lisans eğitimine talep artmaktadır.
- d) Mezun olan ğrenci sayısı okul ve ğretmen sayıları ile karşılaştırıldığında oldukça azdır. Öğretmenlerin kamu yönetimi alanında yüksek lisans yapma güçlükleri vardır.

- e) Yüksek lisans programlarının kontenjanları arttırılsa bile öğretmenlerin iş yükleri, ulaşım, derse devam gibi koşullar nedeniyle programlara devam etme şansları oldukça azdır.
- f) 7 eğitim bilimleri enstitüsü ve sosyal bilimler enstitüsüne bağlı ilgili alanlarda sınırlı sayıda program mevcuttur. Bu nedenle yüksek lisansa devam eden öğrenci sayısı azdır.

1.1.4. Enstitülere Göre Lisansüstü Öğrenci Sayıları

ÖSYM'nin 2002-2003 verilerine göre lisansüstü öğrenci sayıları Çizelge 1'de verilmiştir.

Çizelge 1
Enstitülere Göre Lisansüstü Öğrenci Sayıları

Türkiye Toplamı	2002-2003 Öğretim Yılı						2001-2002 Öğretim Yılında Mezun Olan Öğrenci Sayısı		
	Yeni Kayıt Olan Öğrenci Sayısı			Toplam Öğrenci Sayısı			Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam			
	36295	5491	41786	82484	23228	105712	13719	2472	16191
Üniversiteler Toplamı	36154	5476	41630	82277	23176	105453	13713	2458	16171
Diğer Eğitim Kurumları Toplamı	141	15	156	207	52	259	6	14	20

ÖSYM, 2003, s.144.

Diğer Eğitim Kurumları Toplamı Kara Harp Okulu, Savunma Bilimleri Enstitüsü, Deniz Harp Okulu, Deniz Bilimleri ve Mühendisliği Enstitüsü, Hava Harp Okulu, Havacılık ve Uzay Teknolojileri Enstitüsü, Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Polis Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitülerinin öğrenci sayıları toplamından oluşmaktadır.

Türkiye'deki Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve Sosyal Bilimler Enstitüsüne bağlı ilgili alanlardaki programlara devam eden öğrencilerin sayısını belirlemek amacıyla öğretim alanlarına göre lisansüstü öğrenci sayıları 2002-2003 Öğretim yılı itibariyle yeni kayıt olan öğrencilerle toplam öğrenci sayıları, Türkiye'deki Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve

Sosyal Bilimler Enstitüsüne bağlı ilgili alanlardaki programlardan 2001-2002 öğretim yılı itibariyle derece alarak mezun olanların sayısı Çizelge 2’de verilmiştir.

Çizelge 2
Öğretim Alanlarına Göre Lisansüstü Öğrenci Sayıları

EĞİTİM	2002-2003 Öğretim Yılı						2001-2002 Öğretim Yılında Mezun Olan Öğrenci Sayısı		
	Yeni Kayıt Olan Öğrenci Sayısı			Toplam Öğrenci Sayısı			Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam			
Eğitim Bilimleri Toplam	1239	119	1358	2857	625	3482	419	71	490
Eğitim Bilimleri	531	37	568	1222	298	1520	189	37	226
Eğitim Ekonomisi ve Planlaması	10	-	10	20	-	20	1	-	1
Eğitim Yönetimi ve Teftişi	305	30	335	746	123	869	112	5	117
Halk Eğitimi	43	4	47	112	8	120	10	-	10
Psikolojik Danışma ve Rehberlik	124	10	134	287	81	368	29	5	34
Eğitimin Psikolojik Temelleri	7	-	7	14	-	14	12	-	12
Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	19	8	27	54	26	80	13	3	16
Eğitimin Sosyal ve Tarihi Temelleri	6	-	6	28	-	28	5	-	5
Program Geliştirme	108	15	123	207	46	253	27	13	40
Eğitim Teknolojisi	-	5	5	-	5	5	-	-	-
Eğitim Yönetimi ve Eğitimde Program Geliştirme	53	10	63	95	38	133	5	8	13
Eğitim Programları ve Öğretim	33	-	33	63	-	63	5	-	5
Eğitim Yönetimi ve Planlaması	-	-	-	9	-	9	11	-	11
Okul Öncesi Eğitim	47	3	50	81	11	92	9	1	10
İlköğretim Toplam	312	75	387	709	130	839	94	1	95
İlköğretim	86	13	99	200	30	230	31	-	31
Sınıf Öğretmenliği	94	36	130	212	61	273	38	1	39
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	27	3	30	63	3	66	4	-	4
Fen Bilgisi Öğretmenliği	46	13	59	96	23	119	12	-	12
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	49	8	57	119	11	130	9	-	9
İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği	10	2	12	19	2	21	-	-	-
Özel Eğitim Toplam	33	10	43	80	29	109	20	3	23
Özel Eğitim	5	-	5	21	4	25	9	1	10
Özel Eğitim Öğretmenliği	8	1	9	26	10	36	4	1	5
İşitme Engelliler Öğretmenliği	2	-	2	5	-	5	1	-	1
Zihin Engelliler Öğretmenliği	18	7	25	28	13	41	6	1	7
Görme Engelliler Öğretmenliği	-	2	2	-	2	2	6	1	7

ÖSYM, 2003, ss.191-192.

Eğitim Bilimleri Enstitülerine göre lisansüstü öğrenci sayıları Çizelge 3'te belirtilmiştir. Bu çizelgede Türkiye'deki 7 tane Eğitim Bilimleri Enstitüsünde kayıtlı öğrenci sayıları ile ilgili enstitülerden mezun olan öğrenci sayıları gösterilmiştir.

Çizelge 3
Eğitim Bilimleri Enstitülerine Göre Lisansüstü Öğrenci Sayıları

Eğitim Bilimleri Enstitüleri	2002-2003 Öğretim Yılı						2001-2002 Öğretim Yılında Mezun Olan Öğrenci Sayısı		
	Yeni Kayıt Olan Öğrenci Sayısı			Toplam Öğrenci Sayısı			Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam			
Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	186	20	206	356	62	418	78	2	80
Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	420	38	458	782	194	976	57	9	66
Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	84	-	84	84	-	84	-	-	-
Bilkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	20	-	20	57	-	57	21	-	21
Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	376	48	424	737	136	873	97	13	110
Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	603	97	700	1291	310	1601	149	10	159
Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	453	26	479	790	80	870	63	4	67
Toplam	2142	229	2371	4097	782	4879	465	38	503

ÖSYM, 2003, ss.145-157.

Üniversitelerden 1992-2002 yılları arasında eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi yüksek lisans programlarından mezun olan öğrenci sayılarının yıllara göre dağılımı ve toplam mezun öğrenci sayısı Çizelge 4'te gösterilmiştir.

Çizelge 4
Üniversitelerden 1992-2002 Yılları Arasında Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Yüksek Lisans Programlarından Mezun Olan Öğrenci Sayıları

Öğretim Yılı	Toplam	Eğitim Ekonomisi Ve Planlaması	Eğitim Yönetimi Ve Teftişi
1992-1993	17	6	11
1993-1994	14	9	5
1994-1995	33	11	22
1995-1996	34	18	16
1996-1997	12	3	9
1997-1998	41	19	22
1998-1999	55	24	31
1999-2000	29	16	13
2000-2001	88	-	88
2001-2002	113	1	112
	436	107	329

1992-2002 yılları arasındaki 10 yıl süresince Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi yüksek lisans programlarından mezun olan öğrenci sayıları yıllar itibariyle incelendiğinde;

1992-1993 öğretim yılında Eğitim Ekonomisi ve Planlaması programından 6, Eğitim Yönetimi ve Teftişi programından 11 kişi (ÖSYM, 1995, s.144-145), 1993-1994 öğretim yılında Eğitim Ekonomisi ve Planlaması programından 9, Eğitim Yönetimi ve Teftişi programından 5 kişi (ÖSYM, 1996, s.153), 1994-1995 öğretim yılında Eğitim Ekonomisi ve Planlaması programından 11, Eğitim Yönetimi ve Teftişi programından 22 kişi, (ÖSYM, 1996, s.155), 1995-1996 öğretim yılında Eğitim Ekonomisi ve Planlaması programından 18, Eğitim Yönetimi ve Teftişi programından 16 kişi (ÖSYM, 1997, s.162), 1996-1997 öğretim yılında Eğitim Ekonomisi ve Planlaması programından 3, Eğitim Yönetimi ve Teftişi programından 9 kişi (ÖSYM, 1998, s.168), 1997-1998 öğretim yılında Eğitim Ekonomisi ve Planlaması programından 19, Eğitim Yönetimi ve Teftişi programından 22 kişi (ÖSYM, 1999, s.166), 1998-1999 öğretim

yılında Eğitim Ekonomisi ve Planlaması programından 24, Eğitim Yönetimi ve Teftişi programından 31 kişi (ÖSYM, 2000, s.173), 1999-2000 öğretim yılında Eğitim Ekonomisi ve Planlaması programından 16, Eğitim Yönetimi ve Teftişi programından 13 kişi (ÖSYM, 2001, s.175), 2000-2001 öğretim yılında Eğitim Yönetimi ve Teftişi programından 88 kişi (ÖSYM, 2002, s.182), 2001-2002 öğretim yılında Eğitim Ekonomisi ve Planlaması programından 1, Eğitim Yönetimi ve Teftişi programından 112 kişi (ÖSYM, 2003, s.191) mezun olmuştur.

Öğretim alanlarına göre lisansüstü programlardaki öğrenci sayıları, Eğitim Bilimleri Enstitülerine göre lisansüstü öğrenci sayıları ve Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi yüksek lisans programlarından mezun olan öğrenci sayıları incelendiğinde, eğitim sisteminin gereksinim duyduğu nicelik ve nitelikteki eğitim yöneticilerinin varolan programlarla yetiştirilmesinin olanaksız olduğu görülmektedir. Bu sorunun çözümü yeni eğitim arayışlarını zorunlu kılmaktadır. Bu arayışlardan birinin elektronik öğrenme olabileceği düşünülmektedir.

1.1.5. Elektronik Öğrenmeye Genel Bakış

Bilginin sermaye ve zenginlik yaratan temel kaynak olduğu ekonomilerde, eğitimin performansı ve eğitim sorumluluğu açısından okullara yeni istekler yönelmektedir. Toplumunu oluşturan bireylerin hepsinin öğrenmeyi öğrenmeleri bilgi toplumunun bir zorunluluğudur (Drucker, 2000, ss.237-238). Varolan bilgileri kullanarak, oluşabilecek yeni durumlar için gerekli olan bilgiyi üretme, öğrenmeyi öğrenmedir. Bilgi toplumunda bütün bilimlerin bilgi tabanları, kullandıkları yöntem ve araçlar eskimektedir. Bunun nedeni bilgilerin 5 yıl gibi bir zaman içerisinde eskimiş duruma gelmesidir (Özden, 2002, s.95).

Öğrenenlerin öğrenme biçimlerinin saptanması ve bu kişilerin varolan okullar içinde kendi öğrenme profiline en uygun olan okula yönlendirmek geleceğin öğretmeninin sorumluluğunda olabilecektir. Bu değişikliğin ortaya çıkmasındaki temel belirleyici güç yeni teknolojidir. Bu teknoloji öğretme teknolojisi olmanın ötesinde bir öğrenme teknolojisidir. Gelecekte okullarda ve eğitim sisteminde meydana gelecek

değişikliklerin kaynağı bilgi toplumu olacak, değişimi başlatan değişkenler yeni öğrenme kuramları ve öğrenme teknolojileri olabilecektir (Drucker, 2000, ss.253-257).

21. yüzyılda interaktif (etkileşimli) öğrenme özellikleri bilgisayar ürünlerine dahil olmakta ve bu ürünler aracılığıyla öğrenme de gerçekleşmektedir. 21. yüzyıl teknolojisi, öğretmenlerin rolünü yeniden tanımlarken, onları, bilinen gerçekleri tekrar etmekten oluşan eski rollerini bir kenara bırakıp, motivasyon sağlayıcı ve bunun yanında yönlendirici olmayı gerektiren yeni rollerine uyum sağlamaya teşvik etmektedir. Bilgisayarlar toplumun tüm üyelerinin öğrenmelerine yardımcı olabilecek bir seviyeye ulaşmış durumdadır. Öğrenim ortamları artık sınıf duvarlarının dışına çıkmış, bu sayede işyerlerinde ve evlerde öğrenme gerçekleştirilebilir hale gelmiştir (Tapscott, 1998, ss.186-188).

Wallhaus (2000, ss.23-25) eğitim kurumlarının yeni rollerinin belirlenmesi sürecinde geleneksel öğretimle elektronik öğrenmeyi karşılaştırarak, elektronik öğrenme lehine bazı üstünlükler belirlemiştir. Bu karşılaştırma Çizelge 5'te gösterilmiştir.

Çizelge 5
Geleneksel Öğretim İle Elektronik Öğrenmenin Karşılaştırılması

Geleneksel Öğretim	Elektronik Öğrenme
Öğrenciler öğrenme alanlarına (kampuslere) gelirler	Öğrenciler öğretmenden uzakta buldukları bir yerden katılabilirler
Öğrenciler eğitim kurumu tarafından önceden belirlenen saatlerde dersleri alırlar	Öğrenciler bireysel gereksinmelerine göre ne zaman bilgiye erişip, eğitim alması gerektiğine kendileri karar verir.
Öğrenciler tarafından gereksinim duyulan bütün eğitim ve öğrenci hizmetleri sadece kolejler veya üniversitelerce sağlanır	Derslerle ilgili materyallerin geliştirilmesi, öğretim içeriğinin belirlenmesi, öğrencilerin değerlendirilmesi, çeşitli öğrenci hizmetlerinin sunulması, farklı tedarikçiler tarafından sağlandığından, eğitim hizmetleri paket bir program şeklinde değildir.
Öğrenci tek bir kuruma bire bir bağlı durumdadır.	Öğrenciler, aynı zamanda çok sayıda eğitim sağlayıcısı ve öğretim modeliyle etkileşim halindedir.
Öğrenme hedefleri kurum tarafından belirlenmiştir	Öğrenciler kendilerine özgü ihtiyaçlarını karşılayan farklı öğrenme tercihleri arasında istediklerini tercih ederler.
Öğretim zamanı ve yeri, derslerin öncelik sırası ve programa kabul edilme koşulları gibi öğrencilerle ilgili konular kurum tarafından belirlenmiştir.	Öğrenciler kendi programlarını içeriğe, yapıya, uzunluğuna ve diğer koşullara bağlı kalmadan kendileri oluştururlar.
Programın tamamlanması kurum tarafından ders başına düşen kredilerin alınmasına dayanarak belirlenmiştir.	Programın tamamlanması kazanılan bilgi birikimi ve yeteneklerin geliştirilmesi olarak belirlenmiştir

Wallhaus, 2000, s.24'ten uyarlanmıştır.

Elektronik öğrenme ile geleneksel sınıf ortamı karşılaştırıldığında en önemli fark, elektronik öğrenmede öğrencinin kendi öğrenme hızında öğrenmeyi merkeze alan, öğretim ile öğretim ilişkilerini eş zamansız ve eş zamanlı bir yapı olarak oluşturan anlayışın varlığıdır. Elektronik öğrenmede öğretmenin rolü, bilgiye ulaşma yolunda rehber olmanın ötesinde öğrenme sürecinin bir ortağı olarak tanımlanabilir. Geleneksel sınıf ortamı ile karşılaştırıldığında, sınıfta öğrenciler iletişimi öğretmeni merkeze almadan kendi kontrolleriyle sürdürürler. İletişim elektronik öğrenmede belirli bir otoriteye bağlı olmadan öğrenciler tarafından oluşturulduğu için, öğrencilerin

yeteneklerinin gelişmesi, inisiyatif kullanma ve öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmeleri açısından önemli kazanımlar elde edilir. Elektronik öğrenmede akademik danışmanlık, bireye özgü bir görev olmaktan çok öğretmenlerle öğrencilerin beraber gerçekleştirdikleri bir süreçtir (Bayrak, 2001, s.64).

Dünyada meydana gelen hızlı değişim ve teknolojik ilerlemelerin etkilerini dikkate alan batılı ülkeler, eğitim sistemlerini yeniden yapılandırırken, herkesin yaşam boyu öğrenmesini temel başlangıç noktası olarak belirlemişlerdir. Bekleneni veremeyen eğitim sistemleri, yaşam boyu öğrenme süreci içinde yeniden değerlendirilmiştir (Taşkın, 2001, ss.143-144).

Öğrenme bireyin doğumuyla başlayan, formal boyutta okul yaşamında devam eden ancak hiç bitmeyen bir süreçtir. Bu süreç teknolojik gelişmelere bağlı olarak farklı öğrenim taleplerini de beraberinde getirmiştir. Bu amaçla web tabanlı öğrenme, e-öğrenme, sanal sınıf, kavramları bu taleplere cevap verebilmek, geri getirilmesi imkansız olan zamanı, öğretimi bireyselleştirerek etkin kullanmak hedefiyle geliştirilmiştir. Elektronik öğrenme (e-öğrenme) yaşam boyu öğrenmede çok önemli bir yardımcıdır.

1.1.6. Elektronik Öğrenme

Elektronik öğrenme (e-öğrenme), geliştirilmiş bilgi ve performans çözümlerinin geniş ve düzenli bir sıra ile sağlanması için internet teknolojilerinin kullanımını ifade eder. Elektronik öğrenme üç temel ölçüt üzerine kurulmuştur:

- a) Elektronik öğrenme bir ağıdır. Öğretimin veya bilginin anında güncellenmesi, yüklenmesi, geri alınması, dağıtılması ve paylaşımı yeteneğini kazandırır.
- b) İnternet teknolojisi kullanılarak bilgi, son kullanıcıya bir bilgisayar aracılığıyla dağıtılır.
- c) Geleneksel yetiştirme paradigmasının ötesindeki öğrenme ve öğrenme çözümlerine daha geniş bir açıyla bakmayı sağlar (Rosenberg, 2001, ss.28-29).

Elektronik öğrenme, temelde elektronik araç ve olanaklarla dağıtılmış ve kolaylaştırılmış bilginin kullanımı ve kazanımıdır. Öğrenmenin bu biçimi günümüzde bilgisayar ağları ve bilgisayarlara dayansa da, elektronik öğrenme gelecekte çeşitli kanalların (örneğin telefon iletişimi, uydu iletişimi) ve teknolojilerin (örneğin, cep telefonlarının) geliştirilip benimsenmesiyle uygun bir biçimde yayılabilecektir.

Elektronik öğrenme, öğrenme modülleri veya daha küçük öğrenme objelerinin yanında ders biçimlerinin yerini alabilecektir. Elektronik öğrenme, eş zamanlı ve eş zamansız olarak erişimi birleştirebilecek ve sınırlı zaman dilimlerinde coğrafi olarak dağıtılabilecektir (Wentling ve diğerleri, 2000, s.5).

Elektronik öğrenme, uygulama alanı çok geniş olan, elektronik ortamda gerçekleştirilen öğrenme biçimidir. Sınıf eğitiminde eğitim görmek isteyenler, eğitimi veren kişiye ulaşmaları gerekirken, elektronik öğrenme ile eğitim hizmeti, teknoloji ve gelişmiş araçlar yardımıyla, eğitim alacak kişilere ulaşmaktadır (Andersen, 2001, s.57).

Ulusal eğitim teknolojisi planında Amerika Birleşik Devletleri eğitim birimi ulusal eğitim teknolojisi hedeflerini şöyle belirlemiştir:

- a) Bütün öğrenciler ve öğretmenler bilgi teknolojisine sınıflarında, okullarında ve evlerinde erişebileceklerdir.
- b) Bütün eğitimciler ve öğretmenler, öğrencilerin yüksek akademik standartlara ulaşmaları için teknolojiyi verimli bir biçimde kullanacaklardır.
- c) Bütün öğrenciler teknoloji ve enformasyon okuryazarlığı yeteneklerine sahip olacaklardır.
- d) Araştırma ve değerlendirme, öğretim ve öğrenme için gelecek teknoloji uygulamalarının gelişmesini sağlayacaktır.
- e) Dijital içerik ve bilgisayar ağı uygulamaları öğretim ve öğrenme biçimlerini değiştirecektir (Riley ve diğerleri, 2000, s.5).

Günümüzde elektronik ortam ve elektronik öğrenme gelişmiş ülkelerin eğitim politikalarını belirleyen en önemli etmendir. Elektronik öğrenme konusunda Milli Eğitim Bakanlığı'nın kısa orta ve uzun vadeli olarak belirlediği hedefler konusunda yaptığı çalışmalar şunlardır:

- a) Okullar ve eğitim kurumlarının tümünde yeterli sayıda bilgi teknolojisi sınıfı oluşturmak.
- b) Her yaş ve her kademede eğitime ilgi duyan kişilerin eğitim ve bilgi gereksinimlerini internet aracılığıyla karşılayabilecek eğitim içerikli web sitelerinin oluşturulması.
- c) Hizmetiçi eğitim çalışmalarında elektronik öğrenme uygulamalarını yaygınlaştırmak.
- d) E-sınav uygulamalarının başlatılması.
- e) Öğrenme merkezlerini geliştirerek ülke genelinde yaygınlaştırmak (Aytaç, 2003, s.31).

1.1.7. Elektronik Öğrenmenin Yararları

Bilgi elde etme olanakları sınırlı olan, kitap ve kütüphane sayısının yetersiz olduğu, bölgeler arası gelişmişlik farkının çok yüksek olduğu gelişmekte olan ülkelerde eğitim

yatırımları istenen düzeyin altında kalmaktadır. Çoğunluğu genç nüfusun oluşturduğu bu ülkelerde elektronik öğrenme ülkenin geleceği için yeni fırsatlar yaratmayı vaat etmektedir. Kamu yönetiminin özellikle elektronik öğrenmeye öncelik tanınması ile toplumun her kesimi gereksinim duyduğu bilgiye çabuk bir biçimde ulaşılarak ve ülke insanların refah düzeyleri artırılarak ülkenin genel kalkınma düzeyinde bir gelişme sağlanabilir (Taşkın, 2001, s.162).

Rosenberg (2001, s.30) elektronik öğrenmenin yararlarını şu biçimde sıralamıştır:

- a) Elektronik öğrenmenin maliyeti düşüktür.
- b) Elektronik öğrenme iş duyarlılığının gelişmesine yardımcı olur.
- c) İletiler isteğe göre uyarlanmıştır ve ihtiyaçlara hizmet eder.
- d) İçerik daha günceldir ve güvenilirdir.
- e) Günün 24 saati, haftanın 7 günü öğrenme gerçekleşebilir.
- f) Evrenseldir.
- g) Bilginin paylaşılabilmesi topluluklar oluşmasına yardım eder.
- h) Elektronik öğrenme ölçeklenebilir. Elektronik öğrenme programlarına katılacak öğrenci sayısı düşük bir harcama ve ek masrafla artırılabilir.
- i) Web ortamında yatırım güçlerini birleştirerek ortak yatırım gücü oluşturur.

Taşkın'a (2001, s.156) göre de elektronik öğrenmenin üstünlükleri şu biçimde özetlenebilir:

- a) Temel öğrenme amaçlarına uygun olacak şekilde elektronik öğrenme yapılandırılabilir.
- b) Varolan ve basit düzeydeki bilgilere, daha zengin ve güncel bilgiler ekleme olanağı vardır.
- c) İletişim aynı zamanda bir çok kişiyle sağlandığı için kişi başına düşen maliyet düşüktür.
- d) İstenilen konular için tekrar sınırlaması olmadığından öğrenmede pekiştirme sağlanır.
- e) İş gücü, zaman ve maliyet açısından kayıplara yol açmaz.

Elektronik öğrenmenin öğrencilere sağladığı yararları Appelmans (2002, s.3) şöyle açıklamıştır:

- Öğrenciler kendi ilerleme hızlarında, istedikleri oranda öğrenebilirler.
- Öğrenciler için etkileşimli ve kullanışlı olmasından dolayı, elektronik öğrenme her zaman, her yerde erişilebilirlik özelliğine sahiptir.
- Öğrencilerin seyahat sürelerinde ve seyahat masraflarında azalma sağlar.
- Öğrencilerin yüksek bağlantı hızlarıyla ulaştıkları internet siteleri, ilgi alanlarına göre öğrencileri bilgi taramaları için güdüler.
- Öğrencilere kendi kendilerine öğrenme sorumluluğu kazandırarak, kendilerine ait bilgilerle ve özgüvenlerinin oluşmasına yardımcı olur.

Elektronik öğrenmenin yararlarını Aytaç (2003, s.30) şu biçimde belirtmiştir:

- Elektronik öğrenme öğrenciler için her zaman, her yerde eğitim olanağı sağlar ve öğrenci öğrenme zamanını kendi belirler.
- Hızlı ve etkin öğrenme gerçekleşir.
- Elektronik öğrenmenin odak noktası öğrenendir. Elektronik öğrenme ile öğrenci kendisinin öğrenme sürecini yönetme, öğrenme planlarını oluşturma yeteneği kazanır. Öğrenciler bu sayede öğrenmek istedikleri konuların içeriklerini, öğrenme amaçlarını, süresini ve hızını kendileri tasarlayabilirler.
- Yönetim boyutunda daha az iş yükü ile çok fazla kişiyle iletişim kurma olanağı vardır.
- Hem kişisel, hem de kurumsal olarak başarı ve gelişimin izlenmesi kolaydır.
- Bireylere yaşam boyu eğitim ve onun üstünlüklerinden yararlanma olanağı sunar.

1.1.8. Elektronik Öğrenmenin Sınırlılıkları

Appelmans (2002, s.3-4) elektronik öğrenmenin sınırlılıklarını şöyle belirlemiştir:

- Öğrenciler yeni bir bilgisayar satın alma veya kiralama durumunda kalabilirler.
- Elektronik öğrenmenin teknik zorlukları vardır.
- Öğrencilerin bilgisayar konusundaki bilgileri yeterli düzeyde olmayabilir.
- İnternete erişme maliyeti vardır. Öğrenciler kendilerini güdüleyemeyebilir, öz disiplin sağlanmayabilir.

Elektronik öğrenmenin zayıf yönlerini Aytaç (2003, s.30) şu biçimde belirtmiştir:

- a) Çalışma konusunda öğrenciler özdisiplinlerini yeterince sağlayamazlarsa elektronik öğrenmenin başarılı sonuçlar vermesi çok güçtür.
- b) Öğrencilerin sosyalleşme süreçleri olumsuz yönde etkilenebilir.
- c) Elektronik öğrenmenin teknik boyutu bazı durumlar için temel belirleyici unsurdur.
- d) Elektronik öğrenme sürecinde içerik tasarımı maliyetli ve zaman alıcıdır.
- e) Elektronik öğrenmenin büyük insan kitlelerine ulaşabilmesi için mevcut teknoloji ve bilgi altyapısının çok iyi şekilde oluşturulması gerekmektedir.
- f) Elektronik öğrenmede öğrencilerin yetenekleri, özdisiplinleri ve ilgilerinin yanında öğrencilerin gelir düzeylerinin de yeterli olması gerekir. Elektronik öğrenme sürecinden bütün öğrencilerin yeterince faydalanabilmesi için, ucuz ve güvenilir erişim yolları kamusal kaynaklarca desteklenmesi gerekir; elektronik öğrenme sürecinde başlangıçta yatırımın maliyeti oldukça yüksektir.

1.1.9. Elektronik Öğrenme Ekonomisi

21.yüzyılda bilgiye ulaşmanın, belirli amaçlar için kullanmanın ve bilgiyi yönetme çabalarının belirli bir maliyeti vardır. Gelişmiş ülkelerin hemen hepsi ulusal bütçelerinden her sene önemli payları bilginin üretilmesi ve üretilen bilginin dağıtılması için harcamaktadırlar. Örneğin Amerika'nın ulusal bütçesinden telekomünikasyon ve bilgi sektörleri için ayırdığı rakam, bütçesinin %12'si kadardır. Bilginin ekonomik olup olmadığının belirlenmesinde maliyetinin, değeriyle karşılaştırılması yolu seçilir.

Bilginin doğru olması, kolay ve çabuk elde edilebilir olması, gereksinmelere uygun olması, bilginin değerini belirleyen ölçütlerdir. Bilginin değeri eğer bilgiyi elde etmek için katlanılan maliyetten yüksek ise, bilgi ekonomiktir (Öğüt, 2001, s.19).

Eğitimin parasal maliyetinin hesaplanması, eğitimin üretim etmenleri için yapılan harcamaların etkililiğini değerlendirmektir. Eğitimin bireye maliyeti; kayıt harçları, kırtasiye, taşıt gibi giderlerden oluşur. Bu giderlere gelir kaybı da eklenebilir. Eğitimin toplumsal maliyeti fırsat (vazgeçme) maliyeti olarak kabul edilebilir. Eğitim için ayrılmış olan kaynakların, başka mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmasında toplumun elde edeceği gelir toplumsal maliyete eşit olmaktadır (Adem, 1993, s.161). Eğitimde maliyet, belirli bir malın bir birimini elde etmek için bir araya getirilerek kullanılan girdilerin veya öğelerin değerine eşittir. Eğitim hizmetlerinin üretilmesinde kullanılan girdiler; öğretmen, öğrenci, eğitim yöneticileri, yardımcı personel, bina, eğitim teknolojisi ve eğitim araçlarıdır. Maliyet hesaplamasında en önemli nokta eğitim girdilerinin para cinsinden ifade edilmesidir (Korkmaz, 1997, s.85).

Tsang, (1995, s.391)'e göre Eğitimde Maliyet Analizlerinin Uygulamalarını kendi içinde sınıflamış, bu sınıflama, Çizelge 6'da gösterilmiştir.

Çizelge 6
Eğitimde Maliyet Analizlerinin Uygulamaları

Maliyet Araştırmalarının Türleri	Eğitim Politikası Analizlerinin Alanı	Eğitim Planlamasının Alanı	Eğitim Denetleme Uygulamaları
Maliyetleme/Fizibilite Çalışmaları			
Maliyet tahmini	Maliyetleme	Maliyetleme	-
Ekonomik fizibilite	Fizibilite değerlendirmesi	Fizibilite değerlendirmesi	-
Maliyetlerin Davranış Bilimlerine İlişkin Çalışmaları			
Harcama / birim maliyetler	-	Maliyetleme ve maliyet gösterimi	Bulgu
Diğer maliyet değişkenleri ve göstergeleri	-	Maliyet gösterimi	Bulgu
Kaynak kullanım anketleri	Etkinlik ve verimliliği artırma	-	Kaynak kullanımının değerlendirilmesi
Maliyet fonksiyonlarının hesaplanması ve ölçek ekonomileri	Etkinlik ve verimliliği artırma	-	-
Girdi ve Çıktı Araştırmaları			
Maliyet-fayda araştırmaları	Etkinlik ve verimliliği artırma	-	-
Maliyet-etkinlik araştırmaları	Etkinlik ve verimliliği artırma	-	-

Tsang, 1995, s.391'den uyarlanmıştır.

Maliyet analizi, eğitim etkinliklerinin maliyetlerini oluşturan değişkenleri ayrıntılı olarak belirleyerek, incelemeye olanak verir. Maliyet analizinin yararları şunlardır:

- a) Bir eğitim etkinliğinin kişisel, toplumsal, dolaylı, doğrudan, ekonomik, sabit ve değişken maliyet değişkenlerini sayısal olarak inceleyerek, maliyetlerle ilgili gerekli çalışmaları yapmayı sağlar.
- b) Eğitimle ilgili yatırım projelerinin ekonomik olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceğini tahmin etmede veriler yardımıyla kolaylık sağlar.
- c) Eğitim planlarında, eğitim bütçelerinin oluşturulmasına katkı sağlar.

- d) Belirli bir eğitim amacına ulaşmak için mevcut olan farklı alternatiflerden en az maliyetli olanı seçmeye, seçilen alternatifin maliyetleri ile getirilerini karşılaştırmaya olanak verir.
- e) Eğitim yöneticileri için eğitim maliyetlerini kontrol altına alma, bu sayede tasarruf sağlamak için kullanılır (Tural, 2002, s.131).

Bütün mal ve hizmetlerin üretim sürecinde yardımcı olan girdilerin, eğitim hizmetinin de sağlanabilmesi için kullanılması zorunludur. Eğitim hizmetinin üretiminde öğretim için gereken araçlar, binalar, öğretmen, yönetici ve yardımcı personel gibi çeşitli girdiler kullanılır ve bu girdilerin üretimde kullanılmaları karşılığında belirli bir harcama yapılır. Bireyler eğitim hizmetinden faydalanmak için kırtasiye, ulaşım gibi doğrudan harcamalara ve kaybettikleri kazançlardan oluşan belirli bir maliyete katlanırlar. Bu bir bakıma eğitim hizmeti için ödedikleri fiyattır. Öğretmenlerin öğretim için harcadıkları zamanın, kullanılan binaların, alternatif kullanım alanları vardır. Bütün bu girdilerin alternatif kullanım alanlarından elde edilen veya elde edilmesi beklenen gelir, kazançlar, girdilerin vazgeçme maliyeti yani fırsat maliyetidir. Eğitim hizmetinin üretim maliyeti girdiler için katlanılan harcamalarla fırsat maliyetlerinin toplamına eşittir (Ünal, 1996, ss.235-236).

Eğitim için gerekli olan ders araçlarının sağlanması, derslerle ilgili kitapların oluşturulması, görsel ve işitsel medya materyallerinin hazırlanması, öğrencilerin kayıt işlemleri, ölçme, değerlendirme ve öğrenciyle sürekli iletişim kurma, bu hizmetleri gerçekleştirecek uzman, eğitimci ve yardımcı personelin istihdam edilmesi eğitim yatırımlarını oluşturan en önemli öğelerdir. Yeterli finansman sağlanması eğitim yatırımlarının en önemli boyutudur. Eğitim hizmetlerinin sürdürülmesi ve yaygınlaştırılması ölçeğinde ve büyüklüğünde eş değer bir finansman sağlanması, eğitim sistemindeki mali boyuttan kaynaklanacak problemleri önleyecektir (Uluğ, 1996, s.617).

Elektronik öğrenme yüksek öğretim sisteminin tüm değişkenlerini etkileyebilecektir. Eğitimin sunulmasında geleneksel yapıdan, öğrenen merkezli yapıya doğru bir dönüşüm sağlanarak elektronik öğrenme, öğrencilerin öğrenme tercihleri için geniş bir alan yaratabilecektir (Wallhaus, 2000, ss.21-22).

Elektronik öğrenmeyle ilişkili ve elektronik öğrenmenin etkinlik alanına giren maliyetlerin geniş kategorisini Wallhaus (2000, s.40) şöyle sıralamaktadır:

- a) Altyapı bileşenleri (örneğin bant genişliği, olanaklar, hizmetler ve araçlar),
- b) Donanım (Bilgisayarlar, hizmet sağlayıcılar),
- c) Yazılım (İşletim sistemi, uygulamalar),
- d) Öğrenci-fakülte desteği (eğitim, staj, büro hizmetlerine yardım),
- e) İçerik (öğretim araç-gereçlerinin geliştirilmesi, elektronik kütüphane oluşturulması).

Proje yönetiminde maliyet, kalite ve zaman üç temel öğedir. Üç parçalı bütün dengeyi ifade eder. Proje yönetimini oluşturan bu üç temel öğe bir üçgen olarak düşünüldüğünde, denge ve ahenk içinde proje yönetimi süreci en iyi biçimde işleyebilecektir (Haris, 1999, ss.85-87).

Yeni teknolojileri geliştirmede belli başlı ortak amaçlar vardır. İnsanlar bilgisayarları veya arabaları daha hızlı, daha güçlü, daha verimli, daha çekici ve kullanımını mümkün olduğunca kolay yapmak isterler. Yeni teknolojileri geliştirmenin karşılığı olarak eğitimde erişim, kalite ve maliyet önemli üç temel öğe olarak ortaya çıkmaktadır. Erişim, kalite ve maliyet değişkenleri bir üçgen olarak düşünüldüğünde sonsuz eğitim üçgeni ortaya çıkmaktadır. Eğitimde bilgiye ulaşmada, erişim olabildiğince hızlı, kalite yüksek bunun yanında bilginin maliyeti olabildiğince düşük olmalıdır (Daniel, 2002, ss.8-9).

1.1.10. Bazı Maliyet Terimleri ve Maliyetlerin Sınıflandırılması

Bir süreç olan üretimle, üretim sürecinde kullanılan girdiler arasındaki etkileşim eğitimin maliyetini belirler. Eğitim sürecinde ortaya çıkabilecek maliyetlerin hesaplanmasında, eğitimin çıktılarını elde etmede kullanılan kaynakların değerlerini ve oranlarını tahmin etmek için varolan maliyet verileri temel alınarak toplam maliyetler ve birim maliyetler belirlenebilir. Girdilerin her biri için yapılan harcamalar toplanarak toplam maliyet hesaplanır. Eğitim sürecinin temel çıktısı öğrenci olarak ele alındığında, sistem olarak eğitimin verimliliğinin belirlenmesinde öğrenci başına birim maliyet

hesaplamalarda kullanılan önemli bir değişkendir. Ekonomik verimliliğin temel koşulu, en az girdi ile niteliği düşürmeden en fazla çıktıyı elde etmektir. Eğitimde gerçek birim maliyetler, bir öğretim yılında yapılmış olan cari harcamaların, aynı yıl içinde öğrenim görmekte olan öğrenci sayısına oranlanmasıyla elde edilir (Karakütük, 2000, s.134).

Alaluusua (2002,ss.1-2)'ya göre maliyetlerin sınıflandırılması Çizelge 7'de gösterilmiştir.

Çizelge 7
Maliyetlerin Sınıflandırılması

Ortalamanın Derecesine Göre	Faaliyetin Değişimiyle İlişkili Duruma Göre	İspat Edilebilme Kolaylığına Göre	Yöneticilik İşlevine Göre	Hesaplama Zamannına Göre	Masraflar Karşısında Gelirlerin Ayarlanmasına Göre
Toplam maliyetler	Değişken maliyet	Direkt Maliyetler/İspat edilebilir maliyetler	Üretim maliyetleri	Tarihi maliyetler/ilk alış maliyeti	Üretim maliyetleri
Birim maliyetler	Sabit maliyet	İndirekt (Dolaylı) maliyetler	Satış maliyetleri	Önceden hesaplanan maliyetler veya bütçelenmiş maliyetler	Dönem maliyetleri
	Diğer maliyet		Yönetimle ilgili maliyetler		

Alaluusua, 2002, ss.1-2'den uyarlanmıştır.

Eicher (1977, ss.19-20)'da bütçesel maliyetleri teknik, ekonomik ve finansal maliyetler olarak sınıflandırmış, bu sınıflama Çizelge 8'de gösterilmiştir.

Çizelge 8
Bütçesel Maliyetlerin Sınıflandırılması

Teknik Maliyetler	Ekonomik Maliyetler	Finansal Maliyetler (Katkıda bulunan tarafından)
Tasarım	Sabit, değişmez, değişken	Eğitsel Otorite, Toplum, Aile, Diğerleri
Üretim	Sabit, değişmez, değişken	Eğitsel Otorite, Toplum, Aile, Diğerleri
Taşıma ve Dağıtım	Sabit, değişmez, değişken	Eğitsel Otorite, Toplum, Aile, Diğerleri
Alınma	Sabit, değişmez, değişken	Eğitsel Otorite, Toplum, Aile, Diğerleri
Toplam	Toplam	Toplam

Eicher, 1977, s.20

Hesaplamalarda kullanılan temel maliyet kalemlerinden sabit maliyetler, üretim düzeyine bağlı olmayan giderler olarak ifade edilir, üretim hacminin sıfır olması durumunda bile bu giderlerin yapılması zorunludur. Mevcut binaların kirası, makinelerin ve bütün donatımın amortisman bedeli sabit maliyetlere örnek verilebilir (Seyidoğlu, 1992, s.736).

Üretimin artmasına bağlı olarak, üretim hacmindeki artış ve azalışlara bağlı olarak ortaya çıkan giderler diğer temel maliyet kalemi olan değişken maliyetleri oluşturur. Kullanılan insan gücü, hammaddeler ve enerji bu tür maliyetlerin kapsamına girer (Seyidoğlu, 1992, s.144).

Rumble (1997, s.35) maliyetlerin sayısallaştırılmasını kolaylaştırmak için maliyet kalemlerini formüller yardımıyla açıklamıştır.

TC: Toplam Maliyet   F: Sabit Maliyet

V: Birim başına değişken maliyet   N: Birim sayısı (Öğrenci sayısı)

$$TC=F+VN$$

olarak ifade edildiğinde toplam maliyetlerin sabit maliyetlerle, birim başına değişken maliyetlerin birim sayısı ile çarpım değerinin toplamına eşit olduğu görülmektedir.

AC: Ortalama Maliyet TC: Toplam Maliyet N= Birimlerin (Öğrencilerin) sayısı

$$AC=TC/N$$

$$AC=V+(FC/N)$$

AC=Birim başına ortalama maliyet

V= Birim başına değişken maliyet

FC= Sabit maliyet (Gerçek sabit maliyetlerle, yarık değişken maliyetleri içeriyor)

N=birim sayısı (Öğrenci) olarak belirlendiğinde, birim başına ortalama maliyet, birim başına değişken maliyetle, sabit maliyetlerin birim sayısına bölünen değeriyle toplamı olarak bulunduğu ortaya çıkar.

Barker (2001, s.66-67), maliyetler için formülleri şu şekilde belirtmiştir:

Temel Maliyet Formülleri:

a) Dolaysız Maliyetler

$$TRD= EC+VR+TM+AV+C+A+T+L+A+M$$

TRD= Toplam dolaysız yetiştirme maliyeti

EC= Dışarıdan gelecek danışman maliyeti

VR= Yer kirası ve diğer genel giderlerin maliyeti (Eğitim eğer başka bir mekanda yapılacaksa)

TM= Yetiştirme materyalleri, kırtasiye, gereçler, fotokopi gibi maliyetler.

AV= Görsel-işitsel araç kullanım ve kirası, film, video gibi maliyetler.

C= Yiyecek içecek maliyetleri

A= Yetiştirilenlerin ve yetiştiricilerin konaklama ve seyahat maliyetleri

T= Yetiştirici maaşları, fayda ve maliyetleri

L= Öğrenenlerin maaşları, fayda ve maliyetleri

A= İdari personel maaşı, fayda ve maliyetleri

M= Yetiştirme amaçlı değişik giderler (postalama vb.)

b) Dolaylı Maliyetler

$$TRI= NA+TE+PL+RE+PD$$

TRI= Toplam dolaylı yetiştirme maliyeti

NA= Yetiştirme ihtiyaçları analiz maliyetleri

TE= Yetiştirme derslerinin değerlendirme maliyeti

PL= Yetiştirilenlerin eğitim süresince işlerinden ayrı kalmalarından dolayı üretim kayıpları

RE= Çalışanların maliyeti

PD= Program tasarım maliyeti

c) Toplam Maliyetler

TR= TRD+TRI

TR= Toplam yetiştirme maliyeti

d) Yetiştirilen Kişi Başına Maliyet

$L = TR/NL$

L= Yetiştirilen kişi başına maliyet

TR= Toplam yetiştirme maliyeti

NL= Öğrenen kişi sayısı

e) Yetiştirme Saati Başına Maliyet

$Lhr = TR/NL \times Nhr$

Lhr= Yetiştirilenlerin saat başına maliyeti

TR= Toplam yetiştirme maliyetleri

NL= Yetiştirilen kişi sayısı

Nhr= Yetiştirme saati

Elektronik öğrenme için yeni maliyet kategorileri yaratmak veya bazı maliyetlerde göreceli olarak değişiklikler yapmak gerekmektedir. Örneğin, derslerle ilgili araç-gereçlerin geliştirilmesi, fakülte ve öğrenciler için büro hizmetlerine yardımcı olunması, olanakların yeniden biçimlendirilip, kurgulanması, bilgisayarlara ve eğitim yazılımlarına erişimin sağlanması, elektronik depolama ve bilginin iletilmesi, kolejler ve üniversiteler için önemli harcama hedefleri olmaya başlamıştır (Wallhaus, 2000, s.27).

EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modelinin yatırım maliyetinin hesaplanmasının amacı öğrenci başına maliyet ve kredi başına maliyetlerin analiz edilmesidir. e-öğrenme yöntemi için yapılacak bir ekonomik analizde de sabit ve değişken maliyetlerin toplanması ile toplam maliyet bulunur. e-öğrenme yönteminin teknik altyapı yatırımının tamamı elektronik cihazlardan, yazılımlardan, cihaz ve yazılımların yıllık bakım masraflarından, iletişim hattı tesis ve kirasından oluşmaktadır. Diğer giderler ise öğretim üyelerine verilecek telif ve ek ders ücretleridir. İletişim teknolojilerindeki hızlı yenilenme nedeniyle teknik alt yapı kurulurken, e-öğrenme platformunda kullanılacak teknolojilerin titizlikle seçilmesi gerekmektedir. Maliyetlerin azaltılmasında en önemli etmenlerden biri de platformun hangi amaçla kullanılacağına sağlıklı olarak belirlenebilmesidir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı yönetici ve öğretmenlerin eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi alanında, e-öğrenme yöntemini kullanarak yüksek lisans yapmalarına olanak sağlayacak ekonomik analizlerinin yapılmasıdır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde e-öğrenme yöntemi kullanılarak yürütülecek Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi tezsiz yüksek lisans programında

1. e-öğrenme yönteminin:

- a) teknik altyapı maliyeti
- b) web tabanlı uygulama modelinde eğitim gören öğrencilerin birim maliyeti
- c) e-öğrenme ve örgün eğitimin kredi başına maliyeti
- d) e-öğrenme yöntemi için yapılacak eğitim yatırımının karlılığı

e) örgün eğitimin zaman karşılaştırılması

nedir?

2. E-öğrenme yönteminin uygulanma koşulları nasıl sağlanır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Türkiye'deki ilköğretim ve ortaöğretim okullarının sayısı nüfusa bağlı olarak her yıl artmaktadır. Bu artış, varolan okulların ve yeni okulların yönetici gereksinimini ortaya çıkarmaktadır. Varolan eğitim bilimleri enstitülerinin her yıl aldığı yüksek lisans öğrencilerinin sayısı yönetici açığının kısa sürede kapanamayacağını göstermektedir. Bu açık, sınırlı zamanda elektronik öğrenme yöntemi kullanılarak kapatılabilir. E-öğrenme internet aracılığıyla belli bir merkez ile öğrencilerin bağlantı kurarak eğitim almaları yöntemidir. Öğretmenler istedikleri zaman ve istedikleri yerden enstitü merkezine bağlanarak internet aracılığı ile ders materyallerine ulaşabilecekler, belli bir program dahilinde öğretim üyelerinden danışmanlık hizmetleri alabilecekler ve kendi aralarında ortak tartışma gurupları oluşturabileceklerdir. Öğretmenler yüksek lisans programına devam etmek için yer değiştirmeyeceklerinden, yetişmiş öğretmenlerin yer değiştirmelerinden kaynaklanan maliyetler ortadan kaldırılabilir, işgücü ve zaman kayıpları en aza indirilebilir. Öğretmenlerin varolan yönetmelik gereği sınavlar dışında seyahat masrafları azalabilir. Ayrıca, öğretmenlere bilgi çağının bir gereği olarak bilgisayar kültürü verilebilir. Enstitülerde ders veren öğretim üyelerinin bilgisayarda ders hazırlama becerileri daha da geliştirilip yaygınlaşabilir. Araştırmada ortaya çıkacak olan maliyet analizi sonuçları, bu alanda daha sonra çalışacak olan akademisyenler için bir başvuru kaynağı olabilecektir.

1.4. Sayıtlar

1. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü için bütçeden ayrılan paylar, yatırımlar ve gider kalemleri güvenilir ve geçerlidir.

2. Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin web sayfasından elde edilen internete doğrudan erişim hızları ve bunların ücretleriyle ilgili alınan veriler güvenilir ve geçerlidir.
3. I-Section firmasından talep edilen e-learning platformu özet bütçe ve minimum konfigürasyon (donanım seçimi) gereksinimleri ve birim maliyetleri ile ilgili bilgiler güvenilir ve geçerlidir.
4. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası internet sitesinden alınan ABD Dolarının fiyatlarının değişim değerleri güvenilir ve geçerlidir.
5. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın internet sitesinden alınan 2003 yılı iskontolu ihale tablosundaki veriler güvenilir ve geçerlidir.
6. Kaynakların mali ve yasal sorumluluklara göre dağıtıldığı ve denetlendiği varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma:

1. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün 2003-2004 eğitim-öğretim yılı EYTEPE tezsiz yüksek lisans programına ilişkin verilerle,
2. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün yatırım, bütçe, maliyet verileri ile,
3. e-öğrenme yönteminin yüksek lisans eğitiminde kullanımının teknik alt yapı maliyetinin analiziyle,
4. Türk Telekom Kurumu'nun iletişim hat fiyatları ile,
5. e-öğrenme yöntemi için kullanılacak iletişim teknolojilerinin fiyatları ile,
6. I-Section firmasından talep edilen e-learning platformu özet bütçe ve minimum konfigürasyon gereksinimleri ve birim maliyetleri ile ilgili bilgilerle,
7. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın internet sitesinden alınan 2003 yılı iskontolu ihale tablosunda, 4.11.2003 tarihinde ihale edilen 9 aylık bononun yıllık bileşik faiz değeriyle,
8. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası internet sitesinden alınan ABD Dolarının 7 Kasım 2003 tarihindeki 1.507.014 TL efektif satış değeriyle,

9. Üniöersiteler Arası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliğiyle,
10. Anadolu niöersitesi Açıköğretim Hizmetleri Yayın ve Uygulama Yönetmeliğiyle

sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Bant Genişliği: Bir iletişim kanalı üzerinden bilgi taşıma kapasitesi

E-ğrenme: Bilgisayar tabanlı öğrenme, web tabanlı öğrenme, sanal sınıflar, sayısal teknolojilerin işbirliğini de kapsayan geniş bir uygulama ve süreç.

Eş Zamansız ğrenme: Bir ğrencinin internet veya CD-ROM kullanarak aynı zaman dilimi dışında etkileşimli olarak bağlantı kurması.

Eş Zamanlı ğrenme: Bir ğrencinin internet veya başka bir iletişim hattı ile eş zamanlı olarak aynı zaman dilimi içinde etkileşimli olarak bağlantı kurması (Internet Learning Solutions Group E-Learning Glossary, 2001.ss.2-9).

E-ğrenme Platformu: Anadolu niöersitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yürütülecek EYTEPE tezsiz yüksek lisans programı için e-öğrenme modelinin kurulmasıyla oluşan eğitim yönetimi sistemi.

Frame Relay Hattı: e-öğrenme platformuna gecikmesiz ve kesintisiz olarak ulaşabilmek için gereksinim duyulan yüksek hızlı iletişim hattı.

Uygulama Sunucusu: EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modelinde öğrencilerin danışmanlık hizmetleri, çalışacakları ünitelere ulaşabilmeleri için oluşturulmuş sunucu.

Veri Tabanı Sunucusu: EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modelinde kayıtlı öğrencilerin bilgilerinin saklandığı sunucu.

1.7. Kısaltmalar

EYTEPE: Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi.

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen EYTEPE yüksek lisans programının e-öğrenme açısından değerlendirilmesi ve ekonomik analizini içeren bu çalışma da betimsel araştırma yöntemi kullanılacaktır.

Kurumların etkinliklerinde, eğitimde ve sosyal planlamalarda şu durumlar görülmektedir: (1) girdi , zaman, emek, para, öğrenci davranışları vb; (2) çıktı, girdinin ya da emeğin karşılığı olan ürün; (3) süreç, girdinin karşılığının nasıl elde edildiği, işin yapılışı; (4) sonucun yapılan masrafı karşılayıp karşılamadığı, verim. Bir işte beklenen ürün elde edilmiş olsa bile, eğer bu emek, zaman ve para, yani girdi bakımından çok pahalıya mal olmuş ise o işin verimli olduğunu savunmak güçtür. Bu dört değişkenden her birinin dikkatle gözlenmesi, incelenmesi, ölçülmesi ve analiz edilmesi gerekmektedir (Kaptan, 1998, s.70).

Sayılan nedenlerden dolayı bu çalışma betimsel bir araştırma olarak kurgulanacaktır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni, 2003-2004 eğitim-öğretim yılı güz döneminde, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsündeki EYTEPE tezsiz yüksek lisans programına kayıtlı 25 öğrenciden oluşmaktadır. Bu çalışmada örneklem alınma yoluna gidilmeyip evren çalışma evreni olarak kabul edilmiştir.

2.3. Veriler ve Toplanması

Bu araştırma için Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün 2003-2004 yılına ilişkin bütçe rakamları ve yatırım kalemleri elde edilmiş, I-Section firmasından e-öğrenme platformu özet bütçe ve minimum konfigürasyon gereksinimleri ve birim maliyetleri yazılı olarak talep edilmiş, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin web sayfasından internete doğrudan erişim hızları ve bunların ücretleri, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası internet sitesinden ABD Dolarının fiyatlarının değişim değerleri ile Türkiye

Cumhuriyeti Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın internet sitesinden 2003 yılı iskontolu ihale tablosunda, hazine bonosunun yıllık bileşik faiz değerlerine ulaşılarak finansal analize dahil edilmiştir.

2.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi tezsiz yüksek lisans programı için hazırlanacak elektronik öğrenme modelinin ekonomik analizi için elde edilen veriler araştırmanın amaçları paralelinde ekonomik analizde kullanılmıştır. Enflasyon oranı ve risksiz faiz oranı ekonomik analizde kullanılan iki önemli değişkendir. Enflasyon oranı % 25 olarak belirlenerek, e-öğrenme modeli için yapılan ekonomik analizde, toplam gelirlerle toplam giderlerin yatırımın ekonomik ömrü olan beş yıllık dönemdeki değerlerinin bulunması için kullanılmıştır.

e-öğrenme modelinin ekonomik analizinde, eğitim yatırımının karlılığının belirlenmesi ve eğitim yatırımıyla ilgili doğru kararlar alabilmek için, gelecekte elde edilecek gelirlerin ve değişken maliyetlerin bugünkü değerlerinin bulunması gerekmektedir. 04.11.2003 tarihinde ihale edilen 9 aylık hazine bonosunun yıllık bileşik faizi olan % 29.90 değeri risksiz faiz oranı olarak analizde kullanılmış, gelirler ile değişken giderlerinin hesaplanmasında Türk Lirası'nın 5 yıllık bugünkü değer iskonto oranı faktörleri, % 29.90 iskonto oranına göre oluşturularak, paranın bugünkü değer formülüyle ekonomik analizin verileri hesaplanmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın amacını oluşturan, yönetici ve öğretmenlerin eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi alanında, e-öğrenme yöntemini kullanarak yüksek lisans yapmalarına olanak sağlayacak ekonomik analizin bulguları ortaya konulmuştur. Bulgular ve yorumlarda araştırmanın amacında belirtilen soruların sırası izlenmiştir.

Araştırmanın amacı Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yürütülecek Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi tezsiz yüksek lisans programında e-öğrenme yönteminin teknik altyapı maliyetini belirleme, web tabanlı uygulama modelinde eğitim gören öğrencilerin birim maliyetini hesaplama, e-öğrenme ve örgün eğitimin kredi başına maliyetini ortaya koyma, e-öğrenme yöntemi için yapılacak eğitim yatırımının karlılığını belirleme, e-öğrenme ve örgün eğitimi zaman açısından karşılaştırma ve e-öğrenme yönteminin uygulanma koşullarını saptamaktır.

3.1. EYTEPE Elektronik Öğrenme Modeli

Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi tezsiz yüksek lisans programı web tabanlı olabilecek, öğrencilere internet üzerinden eğitim hizmeti verilebilecektir. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde bir "EYTEPE e-Öğrenme Platformu" oluşturulabilecektir. Bu platformda öğrencilerin bilgileri saklanacak, ilgili değerlendirmeler (ödev, sınav sonuçları, kayıt bilgileri vb.) yapılabilecek, eğitim platformuna ders materyalleri yerleştirilebilecek, eşzamanlı olarak öğretim üyeleri tarafından danışmanlık hizmetleri verilebilecektir.

Öğrencilerin alacakları dersler, örgün öğretimdeki dersler gibi üç dönem için toplam 11 ders olarak düzenlenebilir. Her ders üç kredidir ve öğrenciler programı bitirebilmek için 33 krediyi tamamlamak zorundadırlar. Üç dönem süresince alınabilecek krediler:

Birinci Yıl

4 Ders x 3 Kredi = 12 Kredi Bahar Dönemi

4 Ders x 3 Kredi = 12 Kredi Güz Dönemi

İkinci Yıl

3 Ders x 3 Kredi = 9 Kredi Güz Dönemi

Toplam = 33 Kredi

Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 7. maddesine göre;

Bir öğretim yılı, her biri en az 70 öğretim günü olmak üzere güz ve bahar yarıyıllarından oluşur. Akademik takvim Senato tarafından belirlenir (Anadolu Üniversitesi, 2001, s. 9).

İlgili yönetmelik göz önünde bulundurularak dönem süresi örgün öğretimde olduğu gibi EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modelinde de 70 iş günü 14 hafta olarak kabul edilmiştir. Web tabanlı hazırlanacak derslerin her biri 14 üniteden oluşacaktır. Üç dönem süresince toplam 11 Ders alınacağı için 11 Ders x 14 Ünite = 154 Ünite öğretim üyeleri tarafından hazırlanıp "EYTEPE e-Öğrenme Platformu"ndaki sunucu'ya yüklenecektir. Öğrencilere şifre verilebilecek , şifrelerini kullanarak Platforma internet aracılığı ile istedikleri yerden ve istedikleri zaman bağlanarak, bir program dahilinde üniteleri öğrenebileceklerdir. Sunucuya ayrıca dersler için gerekli tüm yardımcı materyaller de yüklenecek ve sanal bir kütüphane oluşturulabilecektir. Buradaki bilgiler devamlı güncelleştirilebilecektir.

Üniversiteler Arası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliği'ne göre, EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının başarı notunun % 50 sinin gözetim altında yapılan sınavlardan oluşması gerekmektedir. Bu nedenle öğrenciler 3 dönemlik EYTEPE web tabanlı tezsiz yüksek lisans programı dönem sonu sınavları için her dönem bir kere Anadolu Üniversitesi'ne geleceklerdir. Öğretim üyeleri öğrencilere EYTEPE tezsiz yüksek lisans programındaki derslerle ilgili danışmanlık hizmetini hafta içinde belirlenen saatlerde web üzerinden karşılıklı iletişimde bulunarak

verebileceklerdir. Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliği EK 2’de sunulmuştur.

Web tabanlı yürütülecek tezsiz yüksek lisans programı, her yıl 100 öğrenci alınma varsayımı ile tasarlanmıştır. Verilecek eşzamanlı danışmanlık için öğrenciler guruplara ayrılabilir, her gurubun hangi dersin danışmanlığını hangi saatlerde hangi öğretim üyesinden alabilecekleri önceden bildirilecektir. Birinci yıl, bahar döneminde danışmanlık programı, öğrencilerin tamamının 4 ders aldığı varsayılarak yapılmıştır. Danışmanlık hizmeti her hafta 18.00 de başlamaktadır. Ders A’yı alan 100 öğrenci 35, 35 ve 30 öğrencilik üç guruba ayrılmıştır. Ders A’dan sorumlu öğretim üyesi, saat 18:00-21:00 arası her gurubun öğrencilerine o hafta alınması gereken üniteler ile ilgili sorularına internet üzerinden eş zamanlı olarak yanıt verecektir. Gerek duyulduğunda bu saatler dışında da öğrencilerin sorularına “e-posta” ile eş zamansız olarak da yanıt verilebilir. Danışmanlık hizmeti 14 hafta süresince devam edecektir. Birinci Yıl Güz Dönemi Danışmanlık Programı Çizelge-9’da verilmiştir.

Çizelge 9

Birinci Yıl Güz Dönemi Danışmanlık Programı

Öğretim Üyeleri Prof.Dr., Doç.Dr., Yrd.Doç.Dr.		Danışmanlık Saatleri	Danışmanlık Saatleri	Danışmanlık Saatleri
Günler	Dersler	18:00-19:00	19:00-20:00	20:00-21:00
Pazartesi	Ders A	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Salı	Ders B	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Çarşamba	Ders C	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Perşembe	Ders D	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci

Öğrenciler güz döneminde olduğu gibi bahar döneminde de 4 ders alarak benzer biçimde her ders için 14 hafta süreyle danışmanlık hizmeti alacaklardır. Birinci Yıl Bahar Dönemi Danışmanlık Programı Çizelge 10’da gösterilmiştir.

Çizelge 10

Birinci Yıl Bahar Dönemi Danışmanlık Programı

Öğretim Üyeleri Prof.Dr., Doç.Dr., Yrd.Doç.Dr.		Danışmanlık Saatleri 18:00-19:00	Danışmanlık Saatleri 19:00-20:00	Danışmanlık Saatleri 20:00-21:00
Günler	Dersler			
Pazartesi	Ders E	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Salı	Ders F	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Çarşamba	Ders G	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Perşembe	Ders H	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci

İkinci yıl programa 100 yeni öğrenci alınacaktır. İkinci yılın ilk döneminde yeni öğrenciler 4 ders, ilk yıl alınan öğrenciler de 3 ders alacakları için bir hafta süresince her gün toplam 7 ders danışmanlığı verilmesi gerekmektedir. Ders I, Ders J ve Ders K ikinci yıl güz döneminde alınacak derslerdir. İkinci yıl güz dönemi danışmanlık programı Çizelge 11’de gösterilmiştir.

Çizelge 11

İkinci Yıl Güz Dönemi Danışmanlık Programı

Öğretim Üyeleri Prof.Dr. Doç.Dr.Yrd.Doç.Dr.		Danışmanlık Saatleri 18:00-19:00	Danışmanlık Saatleri 19:00-20:00	Danışmanlık Saatleri 20:00-21:00
Günler	Dersler			
Pazartesi	Ders A	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Salı	Ders B	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Çarşamba	Ders C	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Perşembe	Ders D	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Cuma	Ders I	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Cumartesi	Ders J	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Pazar	Ders K	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci

İkinci yıl bahar döneminde öğrenciler, birinci yıl bahar döneminde olduğu gibi aynı dersleri alacaklardır. İkinci yıl bahar dönemi danışmanlık programı Çizelge 12’de gösterilmiştir.

Çizelge 12

İkinci Yıl Bahar Dönemi Danışmanlık Programı

Öğretim Üyeleri Prof.Dr., Doç.Dr., Yrd.Doç.Dr.		Danışmanlık Saatleri 18:00-19:00	Danışmanlık Saatleri 19:00-20:00	Danışmanlık Saatleri 20:00-21:00
Günler	Dersler			
Pazartesi	Ders E	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Salı	Ders F	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Çarşamba	Ders G	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci
Perşembe	Ders H	35 Öğrenci	35 Öğrenci	30 Öğrenci

3.2. Dersler ve Öğrenci Sayısı

Eğitim Bilimleri Enstitüsü EYTEPE tezsiz yüksek lisans programında öğrenciler her biri 3’er kredi olan 11 ders alacaktır. Derslerin dağılımı ve öğrenci sayıları, 3 döneme göre Çizelge 13’de düzenlenmiştir.

Çizelge 13
Dersler ve Öğrenci Sayıları.

Yıl	Dönem	Ders	Öğrenci Sayısı
1. Yıl	Güz Dönemi (1. Dönem)	4 Ders	100
	Bahar Dönemi (2. Dönem)	4 Ders	
2. Yıl	Güz Dönemi (3. Dönem)	3 Ders	100
	Güz Dönemi (1. Dönem)	4 Ders	
	Bahar Dönemi (2. Dönem)	4 Ders	
3. Yıl	Güz Dönemi (3. Dönem)	3 Ders	100
	Güz Dönemi (1. Dönem)	4 Ders	
	Bahar Dönemi (2. Dönem)	4 Ders	
4. Yıl	Güz Dönemi (3. Dönem)	3 Ders	100
	Güz Dönemi (1. Dönem)	4 Ders	
	Bahar Dönemi (2. Dönem)	4 Ders	
5. Yıl	Güz Dönemi (3. Dönem)	3 Ders	100
	Güz Dönemi (1. Dönem)	4 Ders	
	Bahar Dönemi (2. Dönem)	4 Ders	
Beş Yıl Süreyle Eğitim Hizmeti Verilen Toplam			900

Birinci yılın güz ve bahar dönemlerinde toplam 8 ders vardır. İkinci yılın güz döneminde bir yıl önceki öğrenciler 3 ders, yeni kayıt olan öğrenciler 4 ders alacaklardır. İkinci yılın bahar döneminde eski öğrencilerin mezun oldukları var sayıldığı için, yeni öğrenciler 4 ders alacaklar ve böylece ikinci yılın bahar ve güz dönemi toplam ders sayısı 11 olacaktır. Her yıl 100 öğrenci EYTEPE tezsiz yüksek lisans programına kabul edilecektir. Beşinci yılın sonunda eğitim hizmeti verilen toplam öğrenci sayısı 900 olacaktır.

3.3. EYTEPE Elektronik Öğrenme Modelinin Ekonomik Analizi

EYTEPE elektronik öğrenme modelinin ekonomik analizi yapılırken iki önemli değişken kullanılacaktır. Birinci değişken enflasyon oranı, ikinci değişken ise risksiz faiz oranıdır.

3.3.1. Enflasyon Oranı

Ekonomik, politik ve sosyal değişmelerin tüm yatırım projelerinin verimliliklerini etkilemesi sistematik risk kavramıyla açıklanır. Faiz oranlarında, fiyatlar genel seviyesinde ve ekonominin üretim düzeyinde meydana gelebilecek değişiklikler yatırım projelerinin verimliliklerini etkiler ve sistematik risk, riskin çeşitlendirilmesiyle ortadan kaldırıılmaz (Aşıkoglu, 1999, ss.276-277).

Enflasyon, fiyatlar genel seviyesinde meydana gelen önemli oranlarda sürekli artışlar ve buna bağlı olarak paranın satın alma gücünün kaybolmasıdır (Taylor, 1998, s.9; Parasız, 1999, s.181; Seyidoğlu, 1992, s.227). Risk kavramı yatırım projelerinin nakit akımlarının değişebilirliğini ortaya koyar. Enflasyon da bir dışsal değişken olarak nakit akımlarının değişebilirliğini etkilemesine bağlı olarak, fiyatlarda meydana gelebilecek değişme riskidir. Enflasyonun yoğun olarak yaşandığı ekonomilerde, yatırım projelerinin değerlendirilmesinde enflasyonun varlığı ekonomik ve finansal analizlere yansıtılmazsa, yatırım kararları yanlış yorumlanabilir (Sarıaslan, 2002, s.261).

Gerek öğrenciden alınan ücretin, gerekse bu yıl yapılan yatırımın beş yıl süreyle her yıla göre değerlerinin hesaplanması gerekmektedir. %25 enflasyon oranına göre her yıl öğrencilerden alınan ücret, bu orana göre artarak gidecektir. Gelirler olarak öğrenci ücretleri, giderler olarak sabit ve değişken giderlerin bugünkü Türk Lirası değerlerinin bilinmesi gerekir.

3.3.2. Risksiz Faiz Oranı

Yapılan harcamalarla elde edilen gelirleri finansal analizlerde aynı zaman dilimine indirgeyerek kullanırken hesaplamalara veri oluşturacak iskonto oranı genelde ekonomide uygulanmakta olan piyasa faiz oranıdır. Bir ekonomide tek bir faiz oranı yoktur. Yatırım için karar aşamasında, yatırımcılar uygun bir faiz oranını iskonto oranı olarak seçmelidirler. Yatırımcıların riskle ilişkili tercihleri ve beklenen enflasyon oranı da seçim kararını etkileyen değişkenlerdir (Aşıkoglu, 1999, ss.258-259).

Yıllar itibariyle paranın satın alma gücünün değişmesinden dolayı farklı dönemlerde gerçekleşen gelirler ile giderlerin karşılaştırılmaları yatırım projelerinin analizinde yanlışlık yapılmasına neden olur. Bunu önlemek için nakit akışları, nakit akışının meydana geldiği dönem dikkate alınarak bugünkü değere çevrilir (Kargül, 1996, ss.137-138).

Bugünkü değer kavramı, henüz oluşmamış ancak gelecekte elde edilecek gelirin şimdiki değerini ifade eder. Bugünkü geliri faiz oranları ölçüsünde değerlendirip daha fazla gelir elde etme şansı olduğundan dolayı, bugün gerçekleşen gelir, gelecekte elde edilecek aynı miktar paradan değerlidir. Bugünkü değer kavramı finansal analizlerde kullanılırken, gelecekte elde edilecek para miktarının bugünkü değeri, bu paranın piyasa faiz oranı ile iskonto edilerek hesaplanır (Seyidoğlu, 1992, s. 100).

Bugünkü değeri bulma iskonto etme olarak tanımlanır. İskontolama gelecekte elde edilebilecek, ödenebilecek tutarların bugünkü değerlerini bulma sürecidir (Parasız, 1999, s.293; Dickerson, Campsey ve Brigham, 1995, s.476).

Dickerson, Campsey ve Brigham (1995, s.476) bugünkü değer bulma sürecini şu şekilde formüle etmişlerdir:

FV_n = n. period sonunda toptan ödenen paraların gelecekteki değeri (gelecek değer)

n= yıl olarak proje süresi

PV= Bugünkü değer

$(1+k)^n$ = Faiz faktörü

k= iskonto oranı

$FV_n = PV(1+k)^n$

dır.

Paranın bugünkü değerini bulabilmek için denklemin her iki tarafı faiz faktörüne bölünürse;

$$\frac{FV_n}{(1+k)^n} = \frac{PV(1+k)^n}{(1+k)^n}$$

$PV = \frac{FV}{(1+k)^n}$ denklemi elde edilir. Bu denklem ayrıntılı olarak;

$$PV = FV_n \left[\frac{1}{(1+k)^n} \right] \text{ ifade edilir.}$$

Formüldeki $\frac{1}{(1+k)^n}$ bugünkü değerine esas teşkil eden iskonto faktörünü ifade etmektedir.

$PVIF = \frac{1}{(1+k)^n}$ iskonto faktörü, k iskonto oranına ve n yıl proje süresine bağlı olarak

aşağıdaki şekilde ayrıntılı olarak gösterilebilir:

$$\begin{array}{l} 1. \text{ Yıl için Bugünkü Değer İskonto Faktörü } \frac{1}{(1+k)^1} \\ 2. \text{ Yıl için Bugünkü Değer İskonto Faktörü } \frac{1}{(1+k)^2} \\ 3. \text{ Yıl için Bugünkü Değer İskonto Faktörü } \frac{1}{(1+k)^3} \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ n. \text{ Yıl için Bugünkü Değer İskonto Faktörü } \frac{1}{(1+k)^n} \end{array}$$

Risksiz faiz oranı, hazine bonusu veya devlet tahvili üzerinden kote edilmiş, kaydedilmiş likidite oranı yüksek ve çoğu riskten arındırılmış faiz oranıdır. Risksiz faiz oranı, vade riskinden, likidite riskinden, geri ödeyememe riskinden ve enflasyon artışına bağlı gelir kaybı risklerinin tümünden bir menkul kıymetin arındırılmış faiz oranı olarak tanımlanır (Brigham ve Gapenski, 1994, ss.104-105). Beenhakker (1997, s.93)'a göre nominal risksiz faiz oranı, menkul kıymetin ekonomik ömrü boyunca beklenen ortalama enflasyon oranına eşit olan enflasyon primini de içeren bir kavramdır. Kısa vadeli hazine bonolarının faiz oranları genellikle kısa dönemli risksiz faiz oranını tahmin

etmek için kullanılırken, uzun vadeli hazine bonolarının faiz oranları uzun dönem risksiz faiz oranını tahmin etmede kullanılır.

2003 yılı iskontolu ihale tablosu EK 3 'te sunulmuştur. Bu tabloya göre, 04.11.2003 tarihinde ihale edilen 9 aylık hazine bonosunun yıllık bileşik faizi %29.90 olarak gerçekleşmiştir. EYTEPE elektronik öğrenme modelinin ekonomik analizinde %29.90'lık bileşik faiz, risksiz faiz oranı olarak kullanılmaktadır. Paranın bugünkü değerinin hesaplanabilmesi için öncelikle $k = 0,2990$ (iskonto oranı) değerine göre her yıl için (5 yıl) bugünkü iskonto oranı faktörü $PVIF = \frac{1}{(1+k)^n}$ formülüne göre bulunması gerekmektedir.

$$1. \text{ Yıl } \frac{1}{(1+0,2990)^1} = \frac{1}{1,2990} = 0,770$$

$$2. \text{ Yıl } \frac{1}{(1+0,2990)^2} = \frac{1}{(1,2990)^2} = \frac{1}{1,687} = 0,593$$

$$3. \text{ Yıl } \frac{1}{(1+0,2990)^3} = \frac{1}{(1,2990)^3} = \frac{1}{2,191} = 0,456$$

$$4. \text{ Yıl } \frac{1}{(1+0,2990)^4} = \frac{1}{(1,2990)^4} = \frac{1}{2,847} = 0,351$$

$$5. \text{ Yıl } \frac{1}{(1+0,2990)^5} = \frac{1}{(1,2990)^5} = \frac{1}{3,699} = 0,270 \text{ bulunur.}$$

9 aylık hazine bonosunun yıllık bileşik faizi % 29.90'a göre her yıl için hesaplanan Türk Lirası'nın bugünkü değer iskonto faktörleri Çizelge 14'te gösterilmiştir.

Çizelge 14

Türk Lirası'nın 5 Yıllık Bugünkü Değer İskonto Faktörleri

Yıl	İskonto Oranı %29.90
1	0,770
2	0,593
3	0,456
4	0,351
5	0,270

3.4. EYTEPE Tezsiz Yüksek Lisans Programı Web Tabanlı Uygulama Modelinin Gelirleri

Gelirler Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yürütülen EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modeline devam eden öğrencilerden 5 yıl süresince alınacak kredi başına ücretlerdir. Bu ücretlerin hesaplanabilmesi için öğrencilerin 5 yıl süresince alacakları kredilerin belirlenmesi gerekmektedir. Çizelge 15'te öğrencilerin her yıl alacakları krediler yer almaktadır.

Çizelge 15

Beş Yıl Süreyle Öğrencilerin Alacakları Krediler

Yıl	Dönem	Ders	Kredi	Ders Kredi Toplamı	Toplam Kredi	Öğrenci Sayısı
1. Yıl	Güz Dönemi (1. Dönem)	4	3	12	24	100
	Bahar Dönemi (2. Dönem)	4	3	12		
2. Yıl	Güz Dönemi (3. Dönem)	3	3	9	24	100
	Güz Dönemi (1. Dönem)	4	3	12		
	Bahar Dönemi (2. Dönem)	4	3	12		
3. Yıl	Güz Dönemi (3. Dönem)	3	3	9	24	100
	Güz Dönemi (1. Dönem)	4	3	12		
	Bahar Dönemi (2. Dönem)	4	3	12		
4. Yıl	Güz Dönemi (3. Dönem)	3	3	9	24	100
	Güz Dönemi (1. Dönem)	4	3	12		
	Bahar Dönemi (2. Dönem)	4	3	12		
5. Yıl	Güz Dönemi (3. Dönem)	3	3	9	24	100
	Güz Dönemi (1. Dönem)	4	3	12		
	Bahar Dönemi (2. Dönem)	4	3	12		

Birinci yıl güz ve bahar dönemlerinde $4+4 = 8$ ders programda yer alacaktır. Toplam kredi sayısı $8 \text{ ders} \times 3 \text{ kredi} = 24$ kredidir. Öğrenci sayısı 100 dür. İkinci yıl güz döneminde, birinci yıl programa başlayan 100 öğrenci 3 ders alacaktır. Toplam kredi

sayısı bu öğrenciler için 3 kredi x 3 ders = 9 kredidir. Ayrıca programa yeni başlayan 100 öğrenci de güz ve bahar dönemlerinde 8 ders x 3 kredi = 24 kredi alacaklardır. Üçüncü, dördüncü ve beşinci yıllarda da ikinci yıldaki aynı süreç devam edecektir.

2003-2004 öğretim yılında Eğitim Bilimleri Enstitüsü EYTEPE tezsiz yüksek lisans programında öğrencilerden kredi başına 100.000.000 TL. alınmıştır. EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modeli için hesaplanacak gelirlerde de öğrencilerden kredi başına 100.000.000 TL. alınacağı varsayılmıştır. EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modelinin ekonomik analizi yapılırken enflasyon oranı ortalama olarak her yıl için % 25 olarak varsayılmıştır. Yapılan eğitim yatırımının beş yıl süresince kullanılması düşünüldüğünden, gelirlerin hesaplanması da 5 yıl üzerinden yapılmaktadır. Birinci yıl kredi başına ücret 100.000.000 TL olarak alınırken % 25 enflasyon oranına göre ikinci yıl 125.000.000 TL., üçüncü yıl 156.250.000 TL., dördüncü yıl 195.312.500 TL. beşinci yıl da 244.140.625 TL. olarak bulunmuş ve öğrencilerden kredi başına alınacak ücretler Çizelge 16'da gösterilmiştir.

Çizelge 16

% 25 Enflasyon Oranına Göre 5 Yıl Süreyle Öğrencilerden Alınacak Kredi Başına Ücretler

Yıl	Kredi Başı Ücret TL.
1	100.000.000
2	125.000.000
3	156.250.000
4	195.312.500
5	244.140.625

Her yıl için bulunan toplam ücretin Türk Lirası olarak bugünkü değerleri hesaplanırken, öğrencilerin her yıl için ödeyeceği kredi başına ücret, Çizelge 13'teki bugünkü değer iskonto faktörleri ile çarpılacaktır. Çıkan toplam üzerinden % 30'luk miktar Üniversite Araştırma Fonu'na aktarılacaktır. 2003 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Yükseköğretim kurumları ile ilgili hükümler EK 4'te sunulmuştur.

Beş yıl süreyle öğrencilerden alınacak kredi başına ücretlerin hesaplanması aşağıdaki gibi yapılacaktır:

A- Yıllara Göre

1. Yıl

I. Sınıf Öğrencileri, Kredi Başına Ücret= 100.000.000 TL

8 Ders x 3 Kredi= 24 Kredi x 100.000.000 TL= 2.400.000.000 TL

100 Öğrenci x 2.400.000.000= 240.000.000.000 TL

2. Yıl

II. Sınıf Öğrencileri, Kredi Başına Ücret= 125.000.000 TL

3 Ders x 3 Kredi= 9 Kredi x 125.000.000TL= 1.125.000.000 TL

100 Öğrenci x 1.125.000.000 TL= 112.500.000.000 TL

I. Sınıf Öğrencileri, Kredi Başına Ücret= 125.000.000TL

8 Ders x 3 Kredi= 24 Kredi x 125.000.000 TL= 3.000.000.000 TL

100 Öğrenci x 3.000.000.000 TL= 300.000.000.000 TL

Toplam= 412.500.000.000 TL

3. Yıl

II. Sınıf Öğrencileri, Kredi Başına Ücret= 156.250.000TL

3 Ders x 3 Kredi= 9 Kredi x 156.250.000 TL= 1.406.250.000 TL

100 Öğrenci x 1.406.250.000 TL= 140.625.000.000 TL

I. Sınıf Öğrencileri, Kredi Başına Ücret= 156.250.000 TL

8 Ders x 3 Kredi= 24 Kredi x 156.250.000 TL= 3.750.000.000 TL

100 Öğrenci x 3.750.000.000 TL = 375.000.000.000 TL

Toplam= 515.625.000.000 TL

4. Yıl

II. Sınıf Öğrencileri, Kredi Başına Ücret= 195.312.500TL

3 Ders x 3 Kredi= 9 Kredi x 195.312.500 TL= 1.757.812.500 TL

100 Öğrenci x 1.757.812.500 TL= 175.781.250.000 TL

I. Sınıf Öğrencileri, Kredi Başına Ücret= 195.312.500TL

8 Ders x 3 Kredi= 24 Kredi x 195.312.500 TL= 4.687.500.000 TL

100 Öğrenci x 4.687.500.000 TL= 468.750.000.000 TL

Toplam= 644.531.250.000 TL

5. Yıl

II. Sınıf Öğrencileri, Kredi Başına Ücret= 244.140.625 TL

3 Ders x 3 Kredi= 9 Kredi x 244.140.625 TL= 2.197.265.625 TL

100 Öğrenci x 2.197.265.625 TL= 219.726.562.500 TL

I. Sınıf Öğrencileri, Kredi Başına Ücret= 244.140.625 TL

8 Ders x 3 Kredi= 24 Kredi x 244.140.625 TL= 5.859.375.000 TL

100 Öğrenci x 5.859.375.000 TL= 585.937.500.000 TL

Toplam= 805.664.062.500 TL

B- Türk Lirasının Bugünkü Değerine Göre:

$$1. \text{Yıl } 240.000.000.000 \frac{1}{(1 + 0,2990)^1} = 240.000.000.000 \times 0,770 = 184.800.000.000 \text{ TL.}$$

$$2. \text{Yıl } 412.500.000.000 \frac{1}{(1 + 0,2990)^2} = 412.500.000.000 \times 0,593 = 244.612.500.000 \text{ TL.}$$

$$3. \text{Yıl } 515.625.000.000 \frac{1}{(1 + 0,2990)^3} = 515.625.000.000 \times 0,456 = 235.125.000.000 \text{ TL.}$$

$$4. \text{Yıl } 644.531.250.000 \frac{1}{(1 + 0,2990)^4} = 644.531.250.000 \times 0,351 = 226.230.468.750 \text{ TL}$$

$$5. \text{Yıl } 805.664.062.500 \frac{1}{(1 + 0,2990)^5} = 805.664.062.500 \times 0,270 = 217.529.296.875 \text{ TL.}$$

Çizelge 13'teki bugünkü değer iskonto faktörleri ile her yıl için bulunan kredi başına toplam ücret çarpılarak Türk Lirasının bugünkü değerine göre beş yıl süreyle öğrencilerden alınacak kredi başına ücretler bulunur. Öğrencilerin her yıl için ödeyecekleri kredi başına toplam ücretler ile, öğrencilerin kredi başına ödeyecekleri toplam ücretlerin bugünkü değerleri toplamı Çizelge 17'de gösterilmiştir.

Çizelge 17
Beş Yılda Öğrencilerin Ödeyeceği Ücretler

Yıl	Toplam Ücret TL	Türk Lirasının Bugünkü Değer Toplam TL
1	240.000.000.000	184.800.000.000
2	412.500.000.000	244.612.500.000
3	515.625.000.000	235.125.000.000
4	644.531.250.000	226.230.468.750
5	805.664.062.500	217.529.296.875
	Toplam	1.108.297.265.625
	%30 Üniversite Araştırma Fonu Kesintisi	332.489.179.688
	Toplam Gelir	775.808.085.937

3.5. EYTEPE Tezsiz Yüksek Lisans Programı Web Tabanlı Uygulama Modelinin Giderleri

EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modelinin giderleri sabit giderler ve değişken giderler olmak üzere iki ana başlık altında hesaplanacaktır. Sabit giderler; öğretim üyelerinin hazırlayacakları web tabanlı derslerin telif ücretleri, web tabanlı uygulama modelinde kullanılacak cihazlar, yazılımlar ve hat bağlantı ücretinden oluşmaktadır. Değişken giderler ise; öğretim üyelerinin ek ders ücretleri, iletişim ücreti, cihaz bakım-onarım gideri ve yazılımların yenilenme giderinden oluşmaktadır.

3.5.1. Sabit Giderler

3.5.1.1. EYTEPE Tezsiz Yüksek Lisans Programı İçin Öğretim Üyelerinin Hazırlayacakları Bilgisayar Destekli Dersler

EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modelinde toplam 11 ders yer almaktadır. Uygulama modelinde her ders öğretim üyelerince hazırlanıp

sistemde yer alan sunucuya yüklenecektir. Öğrenciler dönem boyunca kendilerine verilen program dahilinde istedikleri yerden ve istedikleri zaman öğrenci şifrelerini kullanarak sunucuya internet üzerinden bağlanarak üniteleri çalışabileceklerdir. 1 ders 14 üniteden oluşmaktadır. Memur maaş katsayısı 34.300'dür.

Web tabanlı ders hazırlamada; Eğitim senaryosu, yapım senaryosu, program yapımı, grafik yapımı, program sunumu, denetim ve koordinasyon aşamaları bulunmaktadır. Öğretim üyelerinin hazırlayacakları web tabanlı dersler için ödenecek telif ücretleri bu aşamalara göre hesaplanacaktır. Hesaplamalarda "Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Hizmetleri Yayın ve Uygulama Yönetmeliği'nden" yararlanılmıştır. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Hizmetleri Yayın ve Uygulama Yönetmeliğinin 8 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Yönetmelik EK 5' te gösterilmiştir. Web tabanlı eğitim uygulamalarında öğretim üyelerine ödenecek telif ücretlerinin hesaplanması için ilgili yönetmelik dışında başka bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Öğretim üyelerinin hazırlayacakları web tabanlı derslerin telif ücretleri Çizelge 18'de gösterilmiştir.

Çizelge 18

Öğretim Üyelerinin Hazırlayacakları Web Tabanlı Derslerin Telif Ücretleri

1. Eğitim Senaryosu	1 Ünite x 2500 x 34.300 = 85.750.000 TL. 14 Ünite x 85.750.000 = 1.200.500.000 TL.
2. Yapım Senaryosu	1 Ünite x 2000 x 34.300 = 68.600.000 TL. 14 Ünite x 68.600.000 = 960.400.000 TL.
3. Program Yapımı	1 Ünite x 2000 x 34.300 = 68.600.000 TL. 14 Ünite x 68.600.000 = 960.400.000 TL.
4. Grafik Yapımı	1 Ünite x 2000 x 34.300 = 68.600.000 TL. 14 Ünite x 68.600.000 = 960.400.000 TL.
5. Program Sunumu	1 Ünite x 1600 x 34.300 = 54.880.000 TL. 14 Ünite x 54.880.000 = 768.320.000 TL.
6. Denetim	1 Ünite x 1600 x 34.300 = 54.880.000 TL. 14 Ünite x 54.880.000 = 768.320.000 TL.
7. Koordinasyon	1 Ünite x 1600 x 34.300 = 54.880.000 TL. 14 Ünite x 54.880.000 = 768.320.000 TL.
Bir Dersin Toplam Telif Ücreti	6.386.660.000 TL.
11 ders x 6.386.660.000 TL.	70.253.260.000 TL.

3.5.1.2. Cihazlar

Sistem "Sistem Ek Alt Yapı Gereksinimleri" listesindeki cihazlardan oluşmaktadır. I-Section firmasından oluşturulacak olan e-öğrenme platformu için talep edilen Sistem Ek Alt Yapı Gereksinimlerini içeren Sistem Minimum Konfigürasyon Gereksinimleri ve Bütçe kalemleri EK 7'de gösterilmiştir.

Listedeki sıraya göre sistemi oluşturan cihazlar şunlardır:

Modem: Saniyede 1Mbit'lik hızla sistemin iletişim hattına bağlanmasını sağlayan cihaz.

Router: İletişim hat yönlendiricisi.

Sunucular: Bilgilerin ve ders materyallerinin sunulduğu cihazlar.

PC: Öğretim üyelerinin kullanacağı kişisel bilgisayarlar.

Yazıcı: Bilgisayardaki bilgileri kağıda döken cihaz.

Tarayıcı: Yazı , resim ve çizimleri bilgisayara aktaran cihaz.

Güç Kaynağı: Elektrik kesintisine karşı sistemdeki bilgilerin kaybedilmemesi için sistemi belirli bir süre besleyen cihaz.

Sistemi oluşturan cihazların toplamı 36.733 \$ dir ve KDV hariç teklif edilmiştir. Sistem minimum konfigürasyon gereksinimleri ve bütçe kalemleri EK 7'de sunulmuştur.

Cihazlar için KDV oranı %18 dir. 07.11.2003 tarihli Merkez Bankası \$ Efektif Satış değeri 1 \$= 1.507.014 TL dir. 7 Kasım 2003 Günü Saat 15:30'da belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları EK 8'de sunulmuştur.

Cihazlar için ödeme:

36.733 \$ x 1.507.014 TL = 55.357.145.262 TL

%18 KDV = 9.964.286.147 TL

Toplam 65.321.431.409 TL

3.5.1.3. Yazılımlar

Sistemde kullanılacak yazılımlar Uygulama Sunucusu (Application Server) , Veri Tabanı Sunucusu (Database Server) için 10.023,5 \$ dir. Sistem alt yapı gereksinimlerini içeren Sistem Minimum Konfigürasyon Gereksinimleri ve Bütçe kalemleri EK 7'de sunulmuştur.

Bu değer yaklaşık olarak 10.024 \$ alınabilir. Ayrıca Esnek Öğrenme Yönetim Sistemi–F-LMS v 1.0 (Flexible Learning Management System) yazılımı 250 kullanıcıya kadar 5.000 \$ dir. I-Section firmasından talep edilen kullanıcı sayısına göre lisanslama ve maliyetler tablosu EK 9'da sunulmuştur. Sistemde yer alacak yazılımların toplamı 10.024 \$ + 5.000 \$ = 15.024 \$ dir ve KDV hariç teklif edilmiştir. Yazılımlar için KDV oranı %18 dir.

07.11.2003 tarihli Merkez Bankası \$ Efektif Satış değeri 1 \$= 1.507.014 TL dir. 7 Kasım 2003 Günü Saat 15:30'da belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları EK 8'de sunulmuştur.

Yazılımlar için ödeme:

15.024 \$ x 1.507.014 TL =	22.641.378.336 TL
%18 KDV	= 4.075 448.100 TL
Toplam	= 26.716 826.436 TL

3.5.1.4. Frame Relay Hattı Bağlantı Ücreti

Frame Relay “e-Öğrenme Platformu” nu Türk Telekom sistemine yüksek hızda doğrudan bağlayacak bir iletişim hattıdır. Platform için en uygun hat hızı 1.024 Kbps (1 Mbps) dir. Bu hızdaki hattın bağlantı ücreti KDV dahil **256.000.000 TL. dir.** Türk Telekomünikasyon A.Ş. Frame Relay üzerinden erişim aylık ücret tablosu EK 10'da sunulmuştur.

3.5.2. Değişken Giderler

3.5.2.1. Öğretim Üyelerinin Ek Ders Ücretleri

Öğretim üyelerinin tamamının haftalık zorunlu ders saatlerini tamamladıkları varsayılmaktadır. Bir öğretim üyesi haftada en çok 10 saat (kredilik) ders verebilir (ek ders ücreti karşılığı). Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanunu Genel Tebliği EK 11'de sunulmuştur. Öğretim üyelerinin ek ders ücretlerinin hesaplanması, 1 hafta 10 kredi, 4 hafta 40 kredi olmak üzere 1. ve 2. dönem 14'er haftadan toplam 28 hafta, enflasyon oranının her yıl % 25 olarak belirlendiği varsayımı kullanılarak yapılmıştır.

Ek ders ücreti, aşağıdaki göstergelerin Devlet Memurları Kanununa göre aylıklar için belirlenen katsayı ile çarpımından oluşur.

<u>Ünvanı</u>	<u>Ek Ders Ücreti Göstergesi</u>
Profesör	300
Doçent	250
Yardımcı Doçent	200
Öğretim Görevlisi ve Okutman	160

Beşinci fıkra mülga: 9/4/1990-KHK-418/29 md (Alışkan, 2002, ss.162-163).

2003-2004 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü II. öğretim tezsiz yüksek lisans programında görev alan öğretim üyelerine ders ve sınav ücretlerinin; normal ders saat ücretlerinin 2.8 katı olarak ödenmesi, Anadolu Üniversitesi Yönetim Kurulunun 01.10.2003 gün ve 37/16 sayılı kararıyla alınmıştır.

Memur maaş katsayısı birinci yıldan sonra her yıl % 25 enflasyon oranında artırılarak hesaplanmıştır. Öğretim üyelerinin ek ders ücretlerinin hesaplanmasında kullanılacak maaş gösterge ve katsayıları Çizelge 19'da gösterilmiştir.

Çizelge 19

Öğretim Üyelerinin Akademik Ünvanlarına Göre Maaş Gösterge ve Katsayıları

Akademik Ünvan	Gösterge	Memur Maaş Katsayısı
Prof.Dr.	300	34.300
Doç.Dr.	250	34.300
Yrd.Doç.Dr.	200	34.300

İlk yıl 4+4= 8 ders yer almaktadır. Her derse bir danışman olmak üzere 8 öğretim üyesine gereksinim vardır. Bu nedenle 1. yıl güz döneminde 1 Profesör, 1 Doçent ve 2 Yardımcı Doçentin, bahar döneminde 1 Profesör, 1 Doçent ve 2 Yardımcı Doçentin, iki dönem (14 hafta + 14 hafta) boyunca alacakları ek ders ücreti hesaplanmaktadır. Öğretim üyelerinin belirlenen danışmanlık saatleri dışında da, öğrencilere ödev, ders içerikleri gibi konularda ek danışmanlık hizmetleri verebilecekleri göz önünde bulundurularak, öğretim üyelerine ödenecek ek ders ücretleri maksimum ek ders ücreti olan haftalık 10 saat üzerinden hesaplanmıştır. 2003-2004 öğretim yılı için % 25 enflasyon oranı hesaplamalarda göz önünde bulundurulmuş, 1 kredilik, haftalık ve 14'er haftalık tutarlar hesaplanmıştır.

1. Yıl**Güz Dönemi**

Prof. Dr.

$$1 \text{ Kredi} = 300 \times 34.300 \times 2.8 = 28.812.000 \text{ TL.}$$

$$\text{Haftalık} = 10 \times 28.812.000 = 288.120.000 \text{ TL.}$$

$$14 \text{ Haftalık} = 14 \times 288.120.000 = 4.033.680.000 \text{ TL.}$$

$$1 \text{ Profesör için} = 4.033.680.000 \text{ TL.}$$

Doç.Dr.

$$1 \text{ Kredi} = 250 \times 34.300 \times 2.8 = 24.010.000 \text{ TL.}$$

$$\text{Haftalık} = 10 \times 24.010.000 = 240.100.000 \text{ TL.}$$

$$14 \text{ Haftalık} = 14 \times 240.100.000 = 3.361.400.000 \text{ TL}$$

$$1 \text{ Doçent için} = 3.361.400.000 \text{ TL.}$$

Yrd.Doç.Dr.

$$1 \text{ Kredi} = 200 \times 34.300 \times 2.8 = 19.208.000 \text{ TL.}$$

$$\text{Haftalık} = 10 \times 19.208.000 = 192.080.000 \text{ TL.}$$

$$14 \text{ Haftalık} = 14 \times 192.080.000 \text{ TL.} = 2.689.120.000 \text{ TL.}$$

$$2 \text{ Yardımcı Doçent için} = 2 \times 2.689.120.000 = 5.378.240.000 \text{ TL.}$$

$$\text{Güz Dönemi Toplamı} = 12.773.320.000 \text{ TL.}$$

Bahar Dönemi

Prof. Dr.

$$1 \text{ Kredi} = 300 \times 34.300 \times 2.8 = 28.812.000 \text{ TL.}$$

$$\text{Haftalık} = 10 \times 28.812.000 = 288.120.000 \text{ TL.}$$

$$14 \text{ Haftalık} = 14 \times 288.120.000 = 4.033.680.000 \text{ TL.}$$

$$1 \text{ Profesör için} = 4.033.680.000 \text{ TL.}$$

Doç.Dr.

$$1 \text{ Kredi} = 250 \times 34.300 \times 2.8 = 24.010.000 \text{ TL.}$$

$$\text{Haftalık} = 10 \times 24.010.000 = 240.100.000 \text{ TL.}$$

$$14 \text{ Haftalık} = 14 \times 240.100.000 = 3.361.400.000 \text{ TL.}$$

$$1 \text{ Doçent için} = 3.361.400.000 \text{ TL.}$$

Yrd.Doç.Dr.

$$1 \text{ Kredi} = 200 \times 34.300 \times 2.8 = 19.208.000 \text{ TL.}$$

Haftalık= 10 x 19.208.000 = 192.080.000 TL.

14 Haftalık= 14x 192.080.000 TL. = 2.689.120.000 TL.

2 Yardımcı Doçent için = 2 x 2.689.120.000 = 5.378.240.000 TL.

Bahar Dönemi Toplamı = 12.773.320.000 TL.

Birinci yılın sonunda öğretim üyelerine ödenecek ücretlerin toplamı 25.546.640.000 TL.dir ve Çizelge 20'de gösterilmiştir.

Çizelge 20

Birinci Yıl Öğretim Üyelerine Ödenecek Toplam Ek Ders Ücreti

Dönem	Öğretim Üyesi Sayısı	Akademik Unvan	Ek Ders Ücreti
Güz	1	Prof.Dr.	4.033.680.000 TL.
	1	Doç.Dr.	3.361.400.000 TL.
	2	Yrd.Doç.Dr.	5.378.240.000 TL.
Bahar	1	Prof.Dr.	4.033.680.000 TL.
	1	Doç.Dr.	3.361.400.000 TL.
	2	Yrd.Doç.Dr.	5.378.240.000 TL.
Toplam			25.546.640.000 TL.

İkinci yıl güz döneminde 3 ders ve 4 ders olmak üzere programda 7 ders yer almaktadır. Her derse bir danışman olmak üzere 7 öğretim üyesine gereksinim vardır. Bu nedenle güz döneminde 2 Profesör, 2 Doçent ve 3 Yardımcı Doçent'in bir dönem (14 hafta) boyunca alacakları ek ders ücretleri hesaplanacaktır.

İkinci yıl bahar döneminde 4 ders yer almaktadır. Her derse bir danışman olmak üzere 4 öğretim üyesine gereksinim vardır. Bu nedenle bahar döneminde 1 Profesör, 1 Doçent ve 2 Yardımcı Doçent'in bir dönem (14 hafta) boyunca alacakları ek ders ücretleri hesaplanacaktır.

İkinci yıl hesaplamalarda % 25 enflasyon oranına göre memur maaş katsayısı

$$34.300 \times 1.25 = 42.875$$

olarak alınmıştır.

2. Yıl

Güz Dönemi

Prof. Dr.

$$1 \text{ Kredi} = 300 \times 42.875 \times 2,8 = 36.015.000 \text{ TL}$$

$$\text{Haftalık} = 10 \times 36.015.000 = 360.150.000 \text{ TL}$$

$$14 \text{ Haftalık} = 14 \times 360.150.000 = 5.042.100.000 \text{ TL}$$

$$2. \text{ Profesör için} = 2 \times 5.042.100.000 = 10.084.200.000 \text{ TL}$$

Doç.Dr.

$$1 \text{ Kredi} = 250 \times 42.875 \times 2,8 = 30.012.500 \text{ TL}$$

$$\text{Haftalık} = 10 \times 30.012.500 = 300.125.000 \text{ TL}$$

$$14 \text{ Haftalık} = 14 \times 300.125.000 = 4.201.750.000 \text{ TL}$$

$$2 \text{ Doçent İçin} = 2 \times 4.201.750.000 = 8.403.500.000 \text{ TL}$$

Yrd.Doç.Dr.

$$1 \text{ Kredi} = 200 \times 42.875 \times 2,8 = 24.010.000 \text{ TL}$$

$$\text{Haftalık} = 10 \times 24.010.000 = 240.100.000 \text{ TL}$$

$$14 \text{ Haftalık} = 14 \times 240.100.000 \text{ TL} = 3.361.400.000 \text{ TL}$$

$$3 \text{ Yardımcı Doçent İçin} = 3 \times 3.361.400.000 = 10.084.200.000 \text{ TL}$$

$$\text{Güz Dönemi Toplamı} = 28.571.900.000 \text{ TL}$$

Bahar Dönemi

Prof.Dr.

$$1 \text{ Kredi} = 300 \times 42.875 \times 2,8 = 36.015.000 \text{ TL}$$

$$\text{Haftalık} = 10 \times 36.015.000 = 360.150.000 \text{ TL}$$

$$14 \text{ Haftalık} = 14 \times 360.150.000 = 5.042.100.000 \text{ TL}$$

$$1 \text{ Profesör İçin} = 5.042.100.000 \text{ TL}$$

Doç.Dr.

$$1 \text{ Kredi} = 250 \times 42.875 \times 2,8 = 30.012.500 \text{ TL}$$

$$\text{Haftalık} = 10 \times 30.012.500 = 300.125.000 \text{ TL}$$

$$14 \text{ Haftalık} = 14 \times 300.125.000 = 4.201.750.000 \text{ TL}$$

$$1 \text{ Doçent için} = 4.201.750.000 \text{ TL}$$

Yrd.Doç.Dr.

1 Kredi = $200 \times 42.875 \times 2,8 = 24.010.000$ TL

Haftalık = $10 \times 24.010.000 = 240.100.000$ TL

14 Haftalık = $14 \times 240.100.000$ TL = $3.361.400.000$ TL

2 Yardımcı Doçent için = $2 \times 3.361.400.000 = 6.722.800.000$ TL

Bahar Dönemi Toplamı = 15.966.650.000 TL

2. yıl sonunda öğretim üyelerine ödenecek ücret güz ve bahar dönemleri toplamı 44.538.550.000 TL'dir ve Çizelge 21'de gösterilmiştir.

Çizelge 21

İkinci Yıl Öğretim Üyelerine Ödenecek Toplam Ek Ders Ücreti

Dönem	Öğretim Üyesi Sayısı	Akademik Unvan	Ek Ders Ücreti
Güz	2	Prof.Dr.	10.084.200.000 TL
	2	Doç.Dr.	8.403.500.000 TL
	3	Yrd.Doç.Dr.	10.084.200.000 TL
Bahar	1	Prof.Dr.	5.042.100.000 TL
	1	Doç.Dr.	4.201.750.000 TL
	2	Yrd.Doç.Dr.	6.722.800.000 TL
Toplam			44.538.550.000 TL.

3. Yıl

Memur Katsayısı $42.875 \times 1.25 \cong 53.594$

Güz Dönemi

Prof.Dr.

1 Kredi = $300 \times 53.594 \times 2,8 = 45.018.960$ TL

Haftalık = $10 \times 45.018.960 = 450.189.600$ TL

14 Haftalık= $14 \times 450.189.600 \text{ TL} = 6.302.654.400 \text{ TL}$

2 Profesör için = $2 \times 6.302.654.400 \text{ TL} = 12.605.308.800 \text{ TL}$

Doç.Dr.

1 Kredi= $250 \times 53.594 \times 2.8 = 37.515.800 \text{ TL}$

Haftalık= $10 \times 37.515.800 = 375.158.000 \text{ TL}$

14 Haftalık= $14 \times 375.158.000 = 5.252.212.000 \text{ TL}$

2 Doçent için = $2 \times 5.252.212.000 = 10.504.424.000 \text{ TL}$

Yrd.Doç.Dr.

1 Kredi= $200 \times 53.594 \times 2.8 = 30.012.640 \text{ TL}$

Haftalık= $10 \times 30.012.640 = 300.126.400 \text{ TL}$

14 Haftalık= $14 \times 300.126.400 = 4.201.769.600 \text{ TL}$

3 Yrd.Doç.Dr. için.= $3 \times 4.201.769.600 = 12.605.308.800 \text{ TL}$

Güz Dönemi Toplam = 35.715.041.600 TL

Bahar Dönemi

Prof.Dr.

1 Kredi= $300 \times 53.594 \times 2.8 = 45.018.960 \text{ TL}$

Haftalık= $10 \times 45.018.960 = 450.189.600 \text{ TL}$

14 Haftalık= $14 \times 450.189.600 = 6.302.654.400 \text{ TL}$

1 Profesör için = $6.302.654.400 \text{ TL}$

Doç.Dr.

1 Kredi= $250 \times 53.594 \times 2.8 = 37.515.800 \text{ TL}$

Haftalık= $10 \times 37.515.800 = 375.158.000 \text{ TL}$

14 Haftalık= $14 \times 375.158.000 = 5.252.212.000 \text{ TL}$

1 Doçent için = $5.252.212.000 \text{ TL}$

Yrd.Doç.Dr.

1 Kredi= $200 \times 53.594 \times 2.8 = 30.012.640$ TL

Haftalık= $10 \times 30.012.640 = 300.126.400$ TL

14 Haftalık= $14 \times 300.126.400 = 4.201.769.600$ TL

2 Yrd.Doç.Dr. için = $2 \times 4.201.769.600 = 8.403.539.200$ TL

Bahar Dönemi Toplamı = 19.958.405.600 TL

3. yıl sonunda öğretim üyelerine ödenecek ücret güz ve bahar dönemleri toplamı 55.673.447.200 TL'dir ve Çizelge 22'de gösterilmiştir.

Çizelge 22

Üçüncü Yıl Öğretim Üyelerine Ödenecek Toplam Ek Ders Ücreti

Dönem	Öğretim Üyesi Sayısı	Akademik Unvan	Ek Ders Ücreti
Güz	2	Prof.Dr.	12.605.308.800 TL
	2	Doç.Dr.	10.504.424.000 TL
	3	Yrd.Doç.Dr.	12.605.308.800 TL
Bahar	1	Prof.Dr.	6.302.654.400 TL
	1	Doç.Dr.	5.252.212.000 TL
	2	Yrd.Doç.Dr.	8.403.539.200 TL
Toplam			55.673.447.200 TL.

4. Yıl

Memur Maaş Katsayısı $53.594 \times 1.25 \cong 66.993$

Güz Dönemi

Prof.Dr.

1 Kredi= $300 \times 66.993 \times 2.8 = 56.274.120$ TL

Haftalık= $10 \times 56.274.120 = 562.741.200$ TL

14 Haftalık= $14 \times 562.741.200 = 7.878.376.800$ TL

2 Profesör İçin= $2 \times 7.878.376.800 = 15.756.753.600$ TL

Doç.Dr.

1 Kredi= $250 \times 66.993 \times 2.8 = 46.895.100$ TL

Haftalık= $10 \times 46.895.100 = 468.951.000$ TL

14 Haftalık= $14 \times 468.951.000 = 6.565.314.000$ TL

2 Doçent İçin= $2 \times 6.565.314.000 = 13.130.628.000$ TL

Yrd.Doç.Dr.

1 Kredi= $200 \times 66.993 \times 2.8 = 37.516.080$ TL

Haftalık= $10 \times 37.516.080 = 375.160.800$ TL

14 Haftalık= $14 \times 375.160.800 = 5.252.251.200$ TL

3 Yrd.Doç.Dr. İçin= $3 \times 5.252.251.200 = 15.756.753.600$ TL

Güz Dönemi Toplam = 44.644.135.200 TL

Bahar Dönemi

Prof.Dr.

1 Kredi= $300 \times 66.993 \times 2.8 = 56.274.120$ TL

Haftalık= $10 \times 56.274.120 = 562.741.200$ TL

14 Haftalık= $14 \times 562.741.200 = 7.878.376.800$ TL

1 Profesör İçin= 7.878.376.800 TL

Doç.Dr.

1 Kredi= $250 \times 66.993 \times 2.8 = 46.895.100$ TL

Haftalık= $10 \times 46.895.100 = 468.951.000$ TL

14 Haftalık= $14 \times 468.951.000 = 6.565.314.000$ TL

1 Doçent İçin= 6.565.314.000 TL

Yrd.Doç.Dr.

1 Kredi= $200 \times 66.993 \times 2.8 = 37.516.080$ TL

Haftalık= $10 \times 37.516.080 = 375.160.800$ TL

14 Haftalık= $14 \times 375.160.800 = 5.252.251.200$ TL

2 Yrd.Doç.Dr İçin= $2 \times 5.252.251.200 = 10.504.502.400$ TL

Bahar Dönemi Toplam = **24.948.193.200 TL.**

4. yıl sonunda öğretim üyelerine ödenecek ücret güz ve bahar dönemleri toplamı 69.592.328.400 TL'dir ve :Çizelge 23'de gösterilmiştir.

Çizelge 23

Dördüncü Yıl Öğretim Üyelerine Ödenecek Toplam Ek Ders Ücreti

Dönem	Öğretim Üyesi Sayısı	Akademik Unvan	Ek Ders Ücreti
Güz	2	Prof.Dr.	15.756.753.600 TL
	2	Doç.Dr.	13.130.628.000 TL
	3	Yrd.Doç.Dr.	15.756.753.600 TL
Bahar	1	Prof.Dr.	7.878.376.800 TL
	1	Doç.Dr.	6.565.314.000 TL
	2	Yrd.Doç.Dr.	10.504.502.400 TL
Toplam			69.592.328.400 TL

5. Yıl

Güz Dönemi

Memur Maaş Katsayısı $66.993 \times 1.25 \cong 83.741$

Prof.Dr.

1 Kredi= $300 \times 83.741 \times 2.8 = 70.342.440$ TL.

1 Haftalık= $10 \times 70.342.440 = 703.424.400$ TL

14 Haftalık= $14 \times 703.424.400 = 9.847.941.600$ TL

2 Profesör İçin= $2 \times 9.847.941.600 = 19.695.883.200$ TL

Doç.Dr.

1 Kredi= $250 \times 83.741 \times 2.8 = 58.618.700$ TL

Haftalık= $10 \times 58.618.700 = 586.187.000$ TL

14 Haftalık= $14 \times 586.187.000 = 8.206.618.000$ TL

2 Doçent İçin= $2 \times 8.206.618.000 = 16.413.236.000$ TL

Yrd.Doç.Dr.

1 Kredi= $200 \times 83.741 \times 2.8 = 46.894.960$ TL

Haftalık= $10 \times 46.894.960 = 468.949.600$ TL

14 Haftalık= $14 \times 468.949.600 = 6.565.294.400$ TL

3 Yrd.Doç.Dr. İçin= $3 \times 6.565.294.400 = 19.695.883.200$ TL

Güz Dönemi Toplam= 55.805.002.400 TL

Bahar Dönemi

Prof.Dr.

1 Kredi= $300 \times 83.741 \times 2.8 = 70.342.440$ TL

1 Haftalık= $10 \times 70.342.440 = 703.424.400$ TL

14 Haftalık= $14 \times 703.424.400 = 9.847.941.600$ TL

1 Profesör İçin= $9.847.941.600$ TL

Doç.Dr.

1 Kredi= $250 \times 83.741 \times 2.8 = 58.618.700$ TL

1 Haftalık= $10 \times 58.618.700 = 586.187.000$ TL

14 Haftalık= $14 \times 586.187.000 = 8.206.618.000$ TL

1 Doçent İçin= $8.206.618.000$ TL

Yrd.Doç.Dr.

$$1 \text{ Kredi} = 200 \times 83.741 \times 2.8 = 46.894.960 \text{ TL}$$

$$1 \text{ Haftalık} = 10 \times 46.894.960 = 468.949.600 \text{ TL}$$

$$14 \text{ Haftalık} = 14 \times 468.949.600 = 6.565.294.400 \text{ TL}$$

$$2 \text{ Yrd.Doç.Dr. İçin} = 2 \times 6.565.294.400 = 13.130.588.800 \text{ TL.}$$

Bahar Dönemi Toplamı = 31.185.148.400 TL.

5. yıl sonunda öğretim üyelerine ödenecek ücret güz ve bahar dönemleri toplamı 86.990.150.800 TL'dir ve Çizelge 24'te gösterilmiştir.

Çizelge 24

Beşinci Yıl Öğretim Üyelerine Ödenecek Toplam Ek Ders Ücreti

Dönem	Öğretim Üyesi Sayısı	Akademik Unvan	Ek Ders Ücreti
Güz	2	Prof.Dr.	19.695.883.200 TL
	2	Doç.Dr.	16.413.236.000 TL
	3	Yrd.Doç.Dr.	19.695.883.200 TL
Bahar	1	Prof.Dr.	9.847.941.600 TL
	1	Doç.Dr.	8.206.618.000 TL
	2	Yrd.Doç.Dr.	13.130.588.800 TL.
Toplam			86.990.150.800 TL

$$1. \text{ Yıl } 25.546.640.000 \frac{1}{(1 + 0,2990)^1} = 25.546.640.000 \times 0,770 = 19.670.912.800 \text{ TL.}$$

$$2. \text{ Yıl } 44.538.550.000 \frac{1}{(1 + 0,2990)^2} = 44.538.550.000 \times 0,593 = 26.411.360.150 \text{ TL.}$$

$$3. \text{ Yıl } 55.673.447.200. \frac{1}{(1 + 0,2990)^3} = 55.673.447.200 \times 0,456 = 25.387.091.923 \text{ TL.}$$

$$4. \text{ Yıl } 69.592.328.400 \cdot \frac{1}{(1 + 0,2990)^4} = 69.592.328.400 \times 0,351 = 24.426.907.268 \text{ TL}$$

$$5. \text{ Yıl } 86.990.150.800 \cdot \frac{1}{(1 + 0,2990)^5} = 86.990.150.800 \times 0,270 = 23.487.340.716 \text{ TL.}$$

Beş yıl boyunca öğretim üyelerine ödenecek ek ders ücretlerinin bugünkü değerleri toplamı 119.383.612.857 TL olarak bulunur. Öğretim üyelerine her yıl ödenecek ek ders ücretleriyle, ek ders ücretlerinin bugünkü değerleri toplamı Çizelge 25’te gösterilmiştir.

Çizelge 25
Öğretim Üyelerinin Ek Ders Ücretleri

Yıl	Ek Ders Ücreti (TL)	Türk Lirası'nın Bugünkü Değeri
1	25.546.640.000	19.670.912.800
2	44.538.550.000	26.411.360.150
3	55.673.447.200	25.387.091.923
4	69.592.328.400	24.426.907.268
5	86.990.150.800	23.487.340.716
		119.383.612.857

3.5.2.2. İletişim Ücreti Frame Relay 1024 Kbps

EYTEPE e-öğrenme platformunda öğrencilere verilecek yüksek lisans eğitim hizmeti internet üzerinden yapılacaktır. Bu hizmetin sağlıklı, gecikmeden ve kesintisiz olarak yapılabilmesi için internet bağlantısının hızlı olması gerekmektedir. Bu nedenle internet bağlantısının ‘‘Frame Relay’’ adı verilen bir iletişim tekniği ile 1024 Kbps (iletişim bant genişliğinin geniş olması) gerekmektedir. Her ay ödenecek internet iletişim ücreti Türk Telekom tarifesi üzerinden hesaplanacaktır. Türk Telekomünikasyon A.Ş. Frame Relay üzerinden erişim aylık ücretler tablosu EK 10’da sunulmuştur

1. İletişim Ücreti Frame Relay 1024 Kbps

Aylık Abone Ücreti 2.369.000.000 TL. PVC ücreti

256.000.000 TL. Port ücreti

Aylık 2.625.000.000 TL. Toplam (KDV dahil)

12 aylık $12 \times 2.625.000.000 = 31.500.000.000$ TL.

Birinci yıldan sonra her yıl iletişim ücreti %25 enflasyon oranında artırılarak hesaplanmıştır.

$$1. \text{ Yıl } 31.500.000.000 \frac{1}{(1 + 0,2990)^1} = 31.500.000.000 \times 0,770 = 24.255.000.000. \text{ TL.}$$

$$2. \text{ Yıl } 39.375.000.000 \frac{1}{(1 + 0,2990)^2} = 39.375.000.000 \times 0,593 = 23.349.375.000 \text{ TL.}$$

$$3. \text{ Yıl } 49.218.750.000 \frac{1}{(1 + 0,2990)^3} = 49.218.750.000 \times 0,456 = 22.443.750.000. \text{ TL.}$$

$$4. \text{ Yıl } 61.523.437.500 \frac{1}{(1 + 0,2990)^4} = 61.523.437.500 \times 0,351 = 21.594.726.563 \text{ TL.}$$

$$5. \text{ Yıl } 76.904.296.875 \frac{1}{(1 + 0,2990)^5} = 76.904.296.875 \times 0,270 = 20.764.160.156 \text{ TL.}$$

Beş yıl süreyle ödenecek iletişim ücretlerinin bugünkü değerlerinin toplamı 112.407.011.719 TL'dir. Her yıl ödenecek iletişim ücretleriyle, iletişim ücretlerinin bugünkü değerlerinin toplamı Çizelge 26'da gösterilmiştir.

Çizelge 26

Beş Yıl Süresince Ödenecek İletişim Ücretleri

Yıl	İletişim Ücreti	Türk Lirası'nın Bugünkü Değeri
1	31.500.000.000	24.255.000.000. TL.
2	39.375.000.000	23.349.375.000. TL.
3	49.218.750.000	22.443.750.000. TL.
4	61.523.437.500	21.594.726.563. TL.
5	76.904.296.875	20.764.160.156. TL.
		112.407.011.719 TL.

3.5.2.3. Cihazlar İçin Bakım Onarım Gideri

Cihazların tutarı 36.733 \$'dır. Sistem ek alt yapı gereksinimlerini içeren Sistem Minimum Konfigürasyon Gereksinimleri ve Bütçe kalemleri EK 7'de sunulmuştur.

07.11.2003 tarihli Merkez Bankası ABD Doları efektif satış değeri 1.507.014 TL'dir. 7 Kasım 2003 Günü Saat 15:30'da belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları EK 8'de sunulmuştur. Bu kur değerine göre cihazların TL karşılığı $36.733 \$ \times 1.507.014 = 55.357.145.262$ olarak bulunur. Cihazların bakım ve onarımı için birinci yıl cihazlar garanti kapsamında oldukları için ödeme yapılmayacaktır. İkinci yıldan itibaren cihazların o yılki değeri üzerinden %10 bakım onarım gideri hesaplanacaktır. Her yıl enflasyonun %25 olduğu varsayımına göre cihazların ikinci yılki değeri %25 arttırılacaktır. 2. yıl cihazların TL. değeri $55.357.145.262 TL. \times 1.25 = 69.196.431.578 TL$ 'dir.

Bu değer üzerinden 2. yıl ödenecek %10 bakım onarım gideri $69.196.431.578 TL. \times 0,10 = 6.919.643.158 TL.$ olarak ödenecektir. Üçüncü, dördüncü ve beşinci yıllarda cihazlar için ödenecek bakım onarım giderleri % 25 enflasyon oranında artırılarak hesaplanacaktır.

1. Yıl

$$2. \text{ Yıl } 6.919.643.158 \frac{1}{(1 + 0,2990)^2} = 6.919.643.158 \times 0,593 = 4.103.348.393 \text{ TL.}$$

$$3. \text{ Yıl } 8.649.553.948 \frac{1}{(1 + 0,2990)^3} = 8.649.553.948 \times 0,456 = 3.944.196.600 \text{ TL.}$$

$$4. \text{ Yıl } 10.811.942.435 \frac{1}{(1 + 0,2990)^4} = 10.811.942.435 \times 0,351 = 3.794.991.795 \text{ TL.}$$

$$5. \text{ Yıl } 13.514.928.044 \frac{1}{(1 + 0,2990)^5} = 13.514.928.044 \times 0,270 = 3.649.030.572 \text{ TL.}$$

Beş yıl süreyle cihazlara ödenecek bakım onarım giderlerinin bugünkü değerlerinin toplamı 15.491.567.360 TL'dir. Her yıl ödenecek bakım onarım giderleri ile bakım onarım giderlerinin bugünkü değerlerinin toplamı Çizelge 27'de gösterilmiştir.

Çizelge 27

Beş Yıl Süresince Cihazlar İçin Ödenecek Bakım-Onarım Giderleri

Yıl	Bakım Onarım Gideri	Türk Lirası'nın Bugünkü Değeri
1	-	0
2	6.919.643.158	4.103.348.393
3	8.649.553.948	3.944.196.600
4	10.811.942.435	3.794.991.795
5	13.514.928.044	3.649.030.572
		15.491.567.360

3.5.2.4. Yazılımların Yenilenmesi

Bilgi teknolojilerinde meydana gelen hızlı gelişmelerden ve kullanıcı isteklerinden dolayı, sistemde kullanılacak yazılımlara her yıl gerekli eklemeler ve değişiklikler yapılması gerekmektedir.

Sistemde kullanılacak yazılımlar Uygulama Sunucusu (Application Server) , Veri Tabanı Sunucusu (Database Server) için 10.023,5 \$'dır. Sistem alt yapı gereksinimlerini içeren Sistem Minimum Konfigürasyon Gereksinimleri ve Bütçe kalemleri EK 7'de sunulmuştur. Bu değer yaklaşık olarak 10.024 \$ alınabilir. Ayrıca Esnek Öğrenme Yönetim Sistemi –F-LMS v 1.0 (Flexible Learning Management System) yazılımı 250 kullanıcıya kadar 5.000 \$'dır. I-Section firmasından talep edilen kullanıcı sayısına göre lisanslama ve maliyetler tablosu EK 9'da sunulmuştur. Sistemde yer alacak yazılımların toplamı $10.024 \$ + 5.000 \$ = 15.024 \$$ 'dir. 07.11.2003 tarihli Merkez Bankası ABD Doları efektif satış değeri 1.507.014 TL'dir. 7 Kasım 2003 Günü Saat 15:30'da belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları EK 8'de sunulmuştur. Bu kur değerine göre yazılımların TL karşılığı $15.024 \$ \times 1.507.014 = 22.641.378.336$ TL'dir.

Yazılımlar bir yıl garanti kapsamında oldukları ve yazılımların yenilenmesi için birinci yıl ödeme yapılmayacaktır. İkinci yıldan itibaren, yazılımların o yılki değeri üzerinden yazılım yenileme gideri hesaplanacaktır. Her yıl enflasyonun % 25 olduğu varsayımına göre yazılımların ikinci yıl değeri % 25 artacaktır. İkinci yıl yazılımların değeri $22.641.378.336$ TL $\times 1.25 = 28.301.722.920$ TL.'dir.

Bu değer üzerinden 2. yıl % 25 yazılım yenileme gideri

$28.301.722.920 \times 0,25 = 7.075.430.730$ TL. olarak ödenecektir.

Üçüncü, dördüncü ve beşinci yıllarda yazılımlar için ödenecek yazılım yenileme giderleri % 25 enflasyon oranında arttırılarak hesaplanacaktır.

1. Yıl

$$2. \text{ Yıl } 7.075.430.730 \frac{1}{(1 + 0,2990)^2} = 7.075.430.730 \times 0,593 = 4.195.730.423$$

$$3. \text{ Yıl } 8.844.288.413 \frac{1}{(1 + 0,2990)^3} = 8.844.288.413 \times 0,456 = 4.032.995.516$$

$$4. \text{ Yıl } 11.055.360.516 \frac{1}{(1 + 0,2990)^4} = 11.055.360.516 \times 0,351 = 3.880.431.541$$

$$5. \text{ Yıl } 13.819.200.645 \frac{1}{(1 + 0,2990)^5} = 13.819.200.645 \times 0,270 = 3.731.184.174$$

Beş yıl süreyle yazılımların yenilenmesi için ödenecek yazılım yenileme giderlerinin bugünkü değerlerinin toplamı 15.840.341.654 TL'dir. Her yıl yazılımların yenilenmesi için ödenecek giderler ile yazılımların yenilenmesi için ödenecek yazılım yenileme giderlerinin bugünkü değerlerinin toplamı Çizelge 28'de gösterilmiştir.

Çizelge 28

Beş Yıl Süresince Yazılımların Yenilenmesi İçin Ödenecek Ücretler

Yıl	Yazılımların Yenilenmesi	Türk Lirası'nın Bugünkü Değeri
1	-	0
2	7.075.430.730	4.195.730.423
3	8.844.288.413	4.032.995.516
4	11.055.360.516	3.880.431.541
5	13.819.200.645	3.731.184.174
		15.840.341.654

3.6. Maliyet Analizinin Genel Sonucu

Sabit Giderler

Öğretim Üyelerinin Hazırlayacakları Web Tabanlı Derslerin Telif Ücretleri
70.253.260.000 TL

Cihazlar 65.321.431.409 TL.

Yazılımlar 26.716.826.436 TL.

Frame Relay Hattının Bağlantı Ücreti 256.000.000 TL.

Toplam: 162.547.517.845 TL.

Değişken Giderler

Öğretim Üyelerinin Ek Ders Ücretleri 119.383.612.857 TL

İletişim Ücreti (Frame Relay 1024 Kbps) 112.407.011.719 TL.

Cihazlar İçin Bakım- Onarım Gideri 15.491.567.360 TL.

Yazılımların Yenilenmesi 15.840.341.654 TL

Toplam: 263.122.533.590TL

Sabit ve Değişken Giderler Toplamı: 425.670.051.435TL.

Gelirler Toplamı : 775.808.085.937.TL olarak gerçekleşmiştir.

Gelir ve giderlerin durumu Çizelge 29'da gösterilmiştir. Gelir ve gider kalemleri Türk Lirası'nın bugünkü değerleri toplamını yansıtmaktadır.

Çizelge 29
Maliyet Analizinin Genel Sonucu

Gelirler	775.808.085.937 TL
Giderler	425.670.051.435 TL
1. Öğretim Üyelerinin Hazırlayacakları Web Tabanlı Derslerin Telif Ücretleri	70.253.260.000 TL.
2. Cihazlar	65.321.431.409 TL.
3. Yazılımlar	26.716.826.436 TL.
4. Frame Relay Hattının Bağlantı Ücreti	256.000.000 TL.
5. Öğretim Üyelerinin Ek Ders Ücretleri	119.383.612.857 TL
6. İletişim Ücreti (Frame Relay 1024 Kbps)	112.407.011.719 TL.
7. Cihazlar İçin Bakım- Onarım Gideri	15.491.567.360 TL.
8. Yazılımların Yenilenmesi	15.840.341.654 TL

3.7. e-Öğrenme Yönteminin Teknik Alt Yapı Maliyeti

EYTEPE tezsiz yüksek lisans programı “e-öğrenme platformu” alt yapısının ekonomik ömrü 5 yıl olarak hesaplamalarda yer almıştır. Alt yapı maliyetini oluşturan bileşenler şunlardır:

Öğretim Üyelerinin Hazırlayacakları Web Tabanlı

Derslerin Telif Ücretleri	: 70.253.260.000 TL
Cihazlar	: 65.321.431.409 TL.
Yazılımlar	: 26.716.826.436 TL.
Frame Relay Hattının Bağlantı Ücreti	: 256.000.000 TL.
Öğretim Üyelerinin Ek Ders Ücretleri	: 119.383.612.857 TL
İletişim Ücreti (Frame Relay 1024 Kbps)	: 112.407.011.719 TL.
Cihazlar İçin Bakım- Onarım Gideri	: 15.491.567.360 TL.
Yazılımların Yenilenmesi	: 15.840.341.654 TL

Toplam : 425.670.051.435 TL.

EYTEPE tezsiz yüksek lisans programı “e-öğrenme platformu’nun” teknik alt yapı maliyeti 425.670.051.435 TL. olarak bulunmuştur.

3.8. EYTEPE Tezsiz Yüksek Lisans Programı Web Tabanlı Uygulama Modelinde Eğitim Gören Öğrencilerin Birim Maliyeti

EYTEPE tezsiz yüksek lisans programı web tabanlı uygulama modelinde 5 yıl süreyle 900 öğrenci öğrenim görecektir. “e-öğrenme platformu” teknik alt yapı maliyeti 425.670.051.435 TL. olarak bulunmuştur. Eğitim gören öğrencilerin birim maliyeti “e-öğrenme platformu” teknik alt yapı maliyetinin öğrenci sayısına oranlanmasıyla bulunur.

$$\text{Öğrenci başına birim maliyet: } \frac{425.670.051.435}{900} = 472.966.723,816 \text{ TL}$$

Öğrenci başına birim maliyet yaklaşık olarak 472.966.724 TL. olarak bulunur.

3.9. e-Öğrenme ve Örgün Eğitimin Kredi Başına Maliyeti

EYTEPE tezsiz yüksek lisans programı için 2003-2004 öğretim yılında II. Öğretim kredi başına ücret 100.000.000 TL. olarak belirlenmiştir. EYTEPE tezsiz yüksek lisans programı web tabanlı uygulama modelinde de kredi başına ücret 100.000.000 TL. olarak varsayılmıştır. Her iki program içinde kredi başına aynı miktarda alınacak ücretten yola çıkılarak maliyet üstünlüğü karşılaştırması yapılmıştır.

Öğrenci başına maliyet değerinden yola çıkılarak ders başına ve kredi başına maliyetler de hesaplanabilir. Ders başına maliyet, öğrenci başına maliyetin öğrenci başına ders sayısına oranlanmasıyla;

$$\frac{472.966.724}{11} = 42.996.974,909 \text{ TL.}$$

yaklaşık olarak 42.996.975 TL. olarak bulunur.

Bu hesaplamada öğrenci başına ders sayısı bir öğrencinin 3 dönem boyunca alacağı dersleri ifade etmektedir. Kredi başına maliyet bir ders başına maliyetin bir dersin kredi sayısına oranlanmasıyla;

$$\frac{42.996.975}{3} = 14.332.325 \text{ TL. olarak bulunur.}$$

EYTEPE tezsiz yüksek lisans programı II.öğretim için kredi başına maliyet 100.000.000 TL'dir.

Kredi başına maliyet rakamları karşılaştırıldığında e-öğrenme yönteminin örgün eğitime göre kredi başına maliyet üstünlüğü olduğu görülmektedir.

3.10. e-Öğrenme Yöntemi İçin Yapılacak Eğitim Yatırımının Karlılığı

EYTEPE tezsiz yüksek lisans programı web tabanlı uygulama modeli, ekonomik ömrü 5 yıl olan bir eğitim yatırımdır. Yapılan bu yatırımın karlılığının hesaplanabilmesi için Çizelge 30 oluşturulmuştur. Çizelge 30'da EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modelinin toplam giderleriyle toplam gelirlerinin yıllara göre değişim değerleri yer almaktadır. Yıllar itibariyle oluşacak değerler karşılaştırıldıkları için gelir ve gider kalemlerinin bugünkü değerleri toplamı yerine % 25 enflasyon oranına göre yıllar itibariyle öngörülen değerlerin toplamı çizelge 30'da toplam gelirler ve toplam giderler olarak gösterilmiştir. Her yıl elde edilen toplam gelirin % 30'unun üniversite araştırma fonuna ayrıldığı göz önünde bulundurularak, yıllar itibariyle elde edilen toplam gelir değerlerinin % 70'i alınarak., % 30 üniversite araştırma fonu kesintisi sonrası toplam gelir sütunu oluşturulmuştur. e-öğrenme yöntemi için yapılacak eğitim yatırımının karlılığının bulunması sürecinde, toplam giderler ile % 30 üniversite araştırma fonu kesintisi sonrası toplam gelir sütunları birbirleriyle karşılaştırılmıştır. % 30 üniversite araştırma fonu kesintisi sonrası toplam gelirler ile toplam giderler karşılaştırıldığında EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modeli için yapılan eğitim yatırımının birinci yılında, sabit giderlerin fazla olması nedeniyle toplam giderlerin toplam gelirlerden fazla olduğu görülmektedir.

İkinci yıldan itibaren sabit giderlerin olmamasından dolayı, eğitim yatırımının faydalı ömrü boyunca sağlayacağı toplam gelirler toplam giderlerden fazla olmaktadır. Birinci yılda %30 üniversite araştırma fonu kesintisi sonrası toplam gelir 168.000.000.000 TL. olmasına karşın toplam gider 219.594.157.845 TL. olarak gerçekleşmiş, 51.594.157.845 TL. zarar edilmiştir.

İkinci yılda toplam gelir 288.750.000.000 TL. toplam gider ise 97.908.623.888 TL. olarak gerçekleşmiş ve ikinci yılda 190.841.376.112 TL. kar elde edilmiştir. İkinci yıldan itibaren toplam gelirler, toplam giderlerden büyük olacağı için, eğitim yatırımının faydalı ömrü olan beş yıl sonuna kadar kar elde edileceği Çizelge 30'da görülmektedir. Beşinci yılın sonunda 372.736.267.386 TL. kar elde edilmiştir. Yapılan analiz e-öğrenme yöntemi için yapılan teknik alt yapı yatırımının karlı olduğunu göstermektedir. 5. yılda elde edilen 372.736.267.386 TL'lik kar, yatırımın faydalı ömrü sonucunda teknolojik değişmeler göz önünde bulundurularak yatırımın yenilenmesi, yeni teknolojilerin Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modeli için içselleştirilmesi için kullanılabilir.

Çizelge 30
Toplam Gider ve Toplam Gelirlerin Yıllara Göre Değişim Değerleri

Değişken Giderler		Toplam Değişken Giderler		Sabit Giderler			Toplam Sabit Giderler		Toplam Giderler		
Yıllar	Öğretim Üyelerinin Brüt Ek Ders Ücretleri	Yazılımların Yenilenmesi	Cihazlar İçin Bakım-Onarım Gideri	İletişim Ücreti (Frame Relay 1024 Kbps)	Öğretim Üyelerinin Hazırlayacakları Web Tabanlı Derslerin Telif Ücretleri	Cihazlar	Yazılımlar	Frame Relay Hatlı Bağlantı Ücreti			
1	25.546.640,000	-	-	31.500,000,000	57.046.640,000	70.253.260,000	65.321.431,409	26.716.826,436	256,000,000	162.547.517,845	219.594.157,845
2	44.538.550,000	7.075.430,730	6.919.643,158	39.375,000,000	97.908.623,888						97.908.623,888
3	55.673.447,200	8.844.288,413	8.649.553,948	49.218.750,000	122.386.039,561						122.386.039,561
4	69.592.328,400	11.055.360,516	10.811.942,435	61.523.437,500	152.983,068,851						152.983,068,851
5	86.990.150,800	13.819.200,645	13.514.928,044	76.904.296,875	191.228.576,364						191.228.576,364

Yıllar	Toplam Gelir	%30 Üniversite Araştırma Fonu Kesintisi Sonrası Toplam Gelir	Toplam Gider	Kar/Zarar
1	240.000.000,000	168.000.000,000	219.594.157,845	-51.594.157,845
2	412.500.000,000	288.750.000,000	97.908.623,888	+190.841.376,112
3	515.625.000,000	360.937.500,000	122.386.039,561	+238.551.460,439
4	644.531.250,000	451.171.875,000	152.983,068,851	+298.188.806,149
5	805.664.062,500	563.964.843,750	191.228.576,364	+372.736.267,386

3.11. e-Öğrenme ve Örgün Eğitimin Zaman Karşılaştırılması

EYTEPE tezsiz yüksek lisans programına her yıl ortalama olarak 30 öğrenci alındığı, üç dönem (1,5 yıl) sonunda öğrencilerin tamamının programı başarıyla bitirdiği varsayımıyla; her 1,5 yılda eğitim sistemine 30 eğitim yöneticisi adayı kazandırılmaktadır. EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modelinde 3 dönem (1,5 yıl) sonunda öğrencilerin tamamının programı başarıyla bitirdikleri varsayımıyla her 1,5 yılda eğitim sistemine 100 eğitim yöneticisi adayı kazandırılacaktır.

Her iki programdan 1,5 yılda mezun olabilecek öğrenci sayıları oranlandığında;

$$\frac{100}{30} = 3,33 \text{ katlık bir fark bulunmaktadır.}$$

EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modeliyle 1,5 yılda yetiştirilecek eğitim yöneticisi adayı sayısı 3,33 kat fazla olacaktır. e-öğrenme yöntemiyle örgün eğitim, 1,5 yılda yetiştirilecek eğitim yöneticisi sayısı kriterine göre karşılaştırıldığında, e-öğrenme yönteminin örgün eğitime göre zaman üstünlüğü olduğu görülmektedir.

Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modeli için danışmanlık programıyla ilgili Çizelge 9 incelendiğinde; Öğretim üyelerinin öğrencilere EYTEPE tezsiz yüksek lisans programındaki derslerle ilgili danışmanlık hizmetini hafta içinde belirlenen saatlerde web üzerinden karşılıklı iletişimde bulunarak verecekleri görülmektedir. Öğretim üyelerinin her yıl 100 öğrenciye ilgili derslerle ilgili danışmanlık hizmetini öğrencilerle karşılıklı iletişim kurarak haftanın belirli saatlerinde web üzerinden verecek olmaları iş yükü, derse devam etme zorunluluğu, belirli yükseköğretim kurumlarının bulunduğu kentlere ulaşım, deneyimli öğretmenlerin yüksek lisans yapma isteği için yer değiştirmelerinin ortaya çıkartacağı sınırlılıkları, ulaşım maliyetlerini ve zaman kayıplarını ortadan kaldırdığı gözlenmektedir. Hafta içi belirlenen saatlerde öğrencilerin

danışmanlık hizmetinden faydalanmaları ile hızlı ve ekonomik danışmanlık hizmeti verildiği gözlenmektedir.

3.12. e-Öğrenme Yönteminin Uygulanma Koşullarının Sağlanması

e-öğrenme yönteminin uygulanabilmesi için bir “e-öğrenme platformu” oluşturulması gerekmektedir. Bu platform teknik alt yapı olarak bilgisayarlardan , yazılımlardan ve yüksek hızlı iletişim hattından oluşan bir bilgi teknolojisi (IT- Information Technology) alt yapısıdır. İletişim internet üzerinden yapılmaktadır. Platform, e-öğrenmenin uygulanacağı kitlenin gereksinimlerinin ayrıntılı olarak tasarlanması sonucunda oluşturulmalıdır. EYTEPE tezsiz yüksek lisans öğrencileri için tasarlanacak platform her öğretim yılında 100 öğrenci alınması düşünülerek tasarlanmıştır. İlk yıl alınacak 100 öğrenci ikinci yılın güz döneminde programa devam edecektir. Buna ek olarak güz döneminde programa 100 öğrenci daha alınacaktır. Böylece her öğretim yılında sistemdeki öğrenci sayısı 200 olacaktır. Platformda öğrencilere danışmanlık verecek öğretim üyelerinin sayısı en fazla 20 olacaktır.

Platformda her biri yüksek bellekli iki sunucu (server) yer almaktadır. Sunucunun biri uygulama diğeri ise veri tabanı sunucusudur. Öğretim üyeleri program başlamadan önce yüksek lisans programında yer alan toplam 11 dersle ilgili üniteleri web tabanlı olarak hazırlayıp sunucusuna yerleştireceklerdir. Bir dönem 14 hafta olduğu için her ders 14 üniteden oluşmak üzere tasarlanmaktadır. Sistemde üç dönem boyunca yer alacak toplam ünite sayısı 11 ders x 14 ünite = 154 ünite olacaktır. Hazırlanacak her bir ünite örgün yüksek lisans programında öğretim üyelerinin sınıfta verdikleri üç saatlik derse karşılık gelmektedir. Sunucuların gerek uygulama gerekse veri tabanı olarak bellekleri çok sayıda materyal saklayacak kapasitede seçilmektedir.

EYTEPE web tabanlı tezsiz yüksek lisans programına kabul koşulları, EYTEPE tezsiz yüksek lisans örgün programındaki giriş koşullarını taşımaktadır. Türkiye'nin neresinde olursa olsun bu koşulları sağlayan öğretmenler ve okul yöneticileri internet üzerinden ön kayıt yaptırabileceklerdir. Kesin kayıt hakkını kazanan öğrenciler gerekli belgeleri sağlayarak ve ders ücretlerini ödeyerek programa kayıt yaptırabileceklerdir. “e-öğrenme

platformunda tüm öğrencilerin bilgileri, veri tabanı sunucusuna yerleştirilecektir. Öğrenci işleri ile ilgili tüm bilgiler aynı zamanda elektronik ortamda yer alacaktır. Kesin kayıt yaptıran her öğrenciye platforma girebilmeleri için bir şifre ve kişisel bir elektronik posta adresi verilecektir.

Dönem başlamadan, o dönemle ilgili ders programı, derslerle ilgili üniteler, üniteler çalışılırken gerekli yardımcı kaynakların listeleri, ünitelerin hizmete açılma tarihleri, her öğrenci için ödev konuları, haftalık danışmanlık tarihleri, sınav tarihleri bilgileri platformun web sayfasında yer alacaktır.

Dönem başladığında derslerin üniteleri öğrencilere haftalık olarak açılacaktır. Her hafta her ders için birer ünite olmak üzere 14 hafta sonunda dersleri oluşturan ünitelerin tamamı programın web sayfasında yer alacaktır. Öğrenciler internet aracılığı ile kullanıcı kodlarını ve şifrelerini kullanarak istedikleri yerden ve istedikleri zamanda öğretime açılan ünitelere ulaşarak, o üniteyi çalışabileceklerdir. Üniteler öğrenciler tarafından kendi bilgisayarlarına kaydedilebilir veya bir yazıcı kullanılarak kağıda aktarılabilir nitelikte düzenlenecektir. Dönem sonuna kadar her dersin 14 ünitesi tamamlanmış olacaktır.

Öğrencilere her hafta her ders için öğretime açılan ünite ile ilgili eş zamanlı danışmanlık hizmeti verilecektir. Gruplara ayrılan öğrenciler kendilerine ayrılan saatler içinde kullanıcı kodlarını ve şifrelerini kullanarak öğretim üyelerine metinler aracılığıyla eş zamanlı olarak bağlanıp, sorularına yanıt alabileceklerdir. Öğrenciler kendileri için ayrılan zamanda bu bağlantıyı yapamamışlarsa, eş zamansız olarak öğretim üyelerine internet üzerinden yazılı mesaj gönderebileceklerdir. En kısa zamanda öğretim üyeleri tarafından bu mesajlar yanıtlanabilecektir.

Öğrencilere dönem içinde verilecek ödevler kişisel veya grup ödevleri olabilir. Ödevler grup ödevi olaksa, gruplar aynı kentte olmayan öğrencilerden oluşturulabilir. Platform öğrencilerin kendi aralarında yazılı olarak tartışma grupları kurma özelliğine sahiptir. Böylece Türkiye'nin değişik yörelerinde bulunan öğrencilerin tanışmaları, kaynaşmaları ve elektronik ortamda ortak çalışma yapmaları da sağlanabilecektir.

Seçilen yazılımlar ve donanımlar yüksek bellek kapasitesine ve hızlı bir internet erişimine sahip olacak biçimde tasarlanmıştır.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirmelerine İlişkin Yönetmelik, yönetici olarak atanacak kişilerde, eğitim yönetimi ve kamu yönetimi alanlarında yüksek lisans yapmış olma koşulunu getirmiştir. Her geçen yıl Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul sayısı artmakta ve buna bağlı olarak istenen sayı ve niteliklere sahip eğitim yöneticileri gereksinimi artmaktadır. Ülkemizde Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüleri'nin Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi alanında yüksek lisans eğitimi veren programlarının sayısı sınırlıdır. Eğitim yöneticileri gereksiniminin karşılanabilmesi için yeni eğitim modelleri arayışları gündeme gelmiştir. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler sonucunda e-Öğrenme dünya genelinde eğitim kurumlarında yaygınlaşmaktadır.

EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının web tabanlı uygulama modeli, her yıl artan eğitim yöneticisi gereksinimini karşılamak için geliştirilen e-Öğrenme yöntemine dayalı alternatif bir modeldir. Araştırmanın web tabanlı uygulama modelinin ekonomik analizinde aşağıda belirtilen sonuçlar elde edilmiştir.

- Teknik alt yapı maliyet hesabı yapılırken kurulacak “e-Öğrenme Platformu” nun ekonomik ömrü 5 yıl kabul edilmiştir. Hızlı teknolojik gelişmeler dikkate alınarak, her yıl için cihazların ve yazılımların bakım ve yenilenmesi dikkate alınmıştır. Platform 5. yılın sonunda tamamen yenilenebilir nitelikte olacaktır. Platform 5 yıl süreyle 900 öğrenciye hizmet vermesi planlanmıştır. Program üç dönem devam edecek ve öğrenciler toplam 11 ders alacaktır. Her ders 3 kredi olduğu için kredi başına maliyet 14.332.325 TL. bulunmuştur. Kredi başına maliyet oldukça düşüktür. Örgün tezsiz yüksek lisans programında ise öğrenciler kredi başına 100.000.000 TL. ödemektedirler.

- “e-Öğrenme Platformu” na yapılan yatırım giderlerinin, öğrencilerden alınan ücretlerden oluşan giderlerle karşılaştırılması ile ikinci yıldan itibaren yapılan yatırımın kara geçtiği görülmektedir. Çizelge 30’daki hesaplamalar sonucunda ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci yıllarda elde edilen karın, her yıl platformun belli ölçülerde yenilenmesi, ders materyalleri ve ek ders ücretlerinin yenilenmesi için yeterli olduğu görülmektedir. Elde edilen gelir, platformun finans gereksinimini rahatlıkla beşinci yıl sonuna kadar karşılayabilecektir. Maliyet analizi, kredi başına maliyetin düşük, yatırımın karlı olduğunu göstermektedir.
- EYTEPE web tabanlı tezsiz yüksek lisans programında sınavlar Üniversiteler Arası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yüksek Öğretim Yönetmeliği’ne göre yapılacaktır. Yönetmeliğin 8. Maddesi g bendinde derslere ilişkin ödevlerin ve ara sınav türündeki sınavların internet üzerinden verilebileceği ancak ders geçme notunun yüksek lisans programlarında % 50’sinin gözetim altında yapılan sınavlardan oluşması gerektiği yer almaktadır. Bu nedenle öğrencilerin sadece dönem sonu sınavlar için programın verildiği enstitüye gelme zorunlulukları vardır. Öğrenciler üç dönem boyunca sınavlar için üç kez enstitüye geleceklerdir. Programa kayıtlı olacak öğretmenler ülkenin değişik il ve ilçelerindeki okullarda görev yapmaktadırlar. Programın açılacağı üniversite görev yaptıkları il ve ilçeye yakın olsa bile örgün yüksek lisans bölümünde olduğu gibi derslere katılmak zorunda değillerdir. Bu nedenle her hafta gidiş dönüş ulaşım ücreti ödemeyeceklerdir. Daha uzak il ve ilçelerde görev yapan öğretmenler, örgün yüksek lisans programlarına katılımında olduğu gibi programın olduğu ile atanma durumunda kalmayacaklardır. Özellikle deneyimli ve dalında az sayıda öğretmenlerin bulunduğu okullardaki öğretmen eksikliği en aza indirilebilecektir. Gerek yolculuk gerekse atanma nedeniyle iş verimi ve iş gücü kaybı olmayacaktır. Böylece öğrenciler açısından bu tür maliyetler ortadan kalkabilecektir.
- EYTEPE web tabanlı tezsiz yüksek lisans programı, değişik nedenlerden dolayı programa giriş koşullarını sağladığı halde katılamayanlar için fırsat eşitliği sağlayacaktır.

- Bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen değişim eğitim sistemlerini etkilemektedir. Eğitim yöneticileri ve öğretmenler bugün olduğu gibi gelecekte de eğitim sistemlerinin vazgeçilmez elemanları olacaklardır. Bu nedenle EYTEPE web tabanlı tezsiz yüksek lisans programına katılan öğretmenler bilgi toplumunun bir gereksinimi olan bilgisayar kullanımını pekiştireceklerdir. Programlarda yer alan ders materyallerinin elektronik ortamda yer alması, kendilerini de gelecekte bu çeşit programlar hazırlamaya teşvik edecektir.
- Öğrenciler her dönem ülkenin değişik yörelerinde bulunan diğer öğrencilerle ortak ödev ve tartışma grupları oluşturma olanağına sahiptirler. Bunun sonucunda elektronik ortamda bilgi paylaşımı ve tartışma kültürleri gelişebilecektir.
- EYTEPE tezsiz yüksek lisans programının verildiği platformda bilgilerin tümü devamlı olarak güncellenebilmektedir. Derslerle ilgili her değişiklik elektronik ortamda güncellenerek, internet aracılığı ile öğrencilerin hizmetine anında sunulabilir. Ünitelerin dışında her çeşit eğitim materyalinin içinde bulunduğu bir sanal kütüphane oluşturulabilir.
- Öğrenciler her hafta kendilerine verilen program dahilinde eş zamanlı olarak danışmanlık hizmet alabilecekleri gibi, danışmanlık saatleri dışında da öğretim üyelerine mesaj gönderip iletişim kurabileceklerdir.
- Öğrenciler program süresince istedikleri zaman ve istedikleri yerden platforma bağlanıp istedikleri kadar varolan olanaklardan yararlanabileceklerdir.

4.2. Öneriler

Araştırma varolan yönetmelikler, varolan öğretim üyesi sayısı ve kurulacak yeni bir teknik alt yapı ile Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde EYTEPE tezsiz yüksek lisans web tabanlı uygulama programının uygulanabileceğini göstermektedir. Programın çağın gereği ülke genelinde ve ülke dışında yaşayan öğretmenlere ve okul yöneticilerine yönelik olarak uygulanabilmesi için şu önerilerde bulunulabilir:

- e-Öğrenme yönteminde kullanılan teknolojilerin sürekli değişmesi, eğitimde maliyet analizlerinin yapılmasını gerektirmektedir. Bu nedenle eğitimde maliyet analizlerinin akademik düzeyde yapılması teşvik edilmelidir.
- e- Öğrenme Platformunun oluşturulmasında maliyetlerin artmasına neden olan en önemli faktörlerden birisi, e-Öğrenmenin amacının ve amaca uygun teknolojilerin sağlıklı ve uzun vadeli olarak belirlenememesidir. Maliyetlerin artması, açılacak programlara talebi azaltabileceği için, e-öğrenme platformlarının tasarımlarında deneyimli kuruluşların, uzmanların ve akademisyenlerin görüşleri alınmalıdır.
- Varolan yönetmelikler, öğretim üyesi sayısı ve kurulabilecek bir “e-Öğrenme Platformu” ile Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde EYTEPE tezsiz yüksek lisans web tabanlı uygulama programına başlanabilir. Programa devam eden ve programdan mezun olan öğrencilerle ilgili bir veri tabanı oluşturulabilir. Oluşturulacak veri tabanı “e-Öğrenme “ ile ilgili yapılacak bilimsel çalışmalar için önemli bir kaynak olabilecektir.
- e-öğrenme platformunun teknik alt yapısını oluşturacak yeni teknolojiler ülkemizde bulunabilmektedir. Buna karşılık oluşturulacak “e-Öğrenme Platformu” nda kullanılacak öğrenme yönetim sistemi (Learning management system) yazılımları çoğunlukla ithal edilmektedir. Öğrenme yönetim sistemi yazılımların geliştirilmesi ve uygulama alanlarına göre Türkçe hazırlanması özendirilmelidir.

- Web tabanlı yatırım projelerinin hazırlanması ve analizi sürecinde, yapılacak yatırımın verimliliğini etkileyecek ekonomik ve sosyal koşullarda meydana gelebilecek değişmelerin oluşturduğu, azaltılma olanağı bulunmayan sistematik risk kavramı göz önünde bulundurulmalıdır.

EKLER

EK	Sayfa
1. Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirmelerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik.....	87
2. Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliği.....	95
3. 2003 yılı İskontolu İhale Tablosu	99
4. 2003 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu	100
5. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Hizmetleri Yayın ve Uygulama Yönetmeliğinin 8 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Yönetmelik.....	104
6. I-Section Firmasından Talep Edilen E-Öğrenme Platformu Özet Bütçe Ve Minimum Konfigürasyon Gereksinimleri Raporu	106
7. Sistem Minimum Konfigürasyon Gereksinimleri ve Bütçe Tablosu.....	107
8. 7 Kasım 2003 Günü Saat 15:30'da Belirlenen Gösterge Niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kurları	108
9. F-LMSv1.0 Lisanslama/Maliyetler Tablosu.....	110
10. Türk Telekomünikasyon A.Ş. Frame Relay Üzerinden Erişim Aylık Ücret Tablosu.....	111
11. Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanunu Genel Tebliği.....	112

EK 1

11 Ocak 2004 Pazar Günü Resmi Gazetede Yayınlanarak Değiştirilen Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği

Başbakanlık		
Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne Yayınlanır		
Kuruluş : 7 Ekim 1920	11 Ocak 2004 Pazar	Sayı : 25343

Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Temel İlkeler

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı; Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim okul ve kurum yöneticiliklerine, görevin gerektirdiği niteliklere sahip eğitim personelinin atanmaları ile yöneticilerin yer değiştirmelerine ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik; Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim okul ve kurum yöneticiliklerine atanacakları kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanununun değişik 56 ncı maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- b) Bakan: Millî Eğitim Bakanını,
- c) Eğitim Kurumu: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim okul ve kurumlarını,
- d) Aday: Bu Yönetmelik kapsamındaki eğitim kurumları yöneticiliklerine atanmak üzere başvuruda bulunanları,
- e) Yönetici: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim okul ve kurumlarında müdür, müdür yardımcısı ve müdür yardımcısı görevlerinde bulunanları,
- f) Seçme Sınavı: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim okul ve kurum müdür yardımcılığı görevine atanacaklar için düzenlenecek yazılı sınavı,
- g) Ölçme, Değerlendirme ve Yerleştirme Merkezi (ÖDYM): Merkezi sistemle özel ve resmi sınavları yapmak ve değerlendirmek üzere Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan merkezi,
- h) Sınav ve Değerlendirme Komisyonu: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim okul ve kurumlarına atanacak yöneticilerin seçimi ve değerlendirilmesi amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı ve valiliklerde ayrı ayrı kurulacak olan komisyonu,
- i) Mülakat Komisyonu: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim okul ve kurumlarına atanacak müdürlerin seçimi ve değerlendirilmesi amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı ve valiliklerde ayrı ayrı kurulacak olan komisyonu,

j) Hizmet İçi Eğitim: Bu Yönetmelikte belirtilen yöneticilerin, değişim ve gelişimlere uyumlarını sağlamak, bilgi, beceri ve davranışlarını geliştirmek amacıyla verilen eğitimi,

k) Yıl: Bir takvim yılını,

l) Atama: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim okul ve kurum yöneticiliklerine 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 88 inci maddesi uyarınca ikinci görev kapsamında yapılan görevlendirmeyi,

m) Müdür Yetkili Öğretmen: Müdürlüğü bulunmayan ilköğretim okullarında sınıf öğretmenliği görevi yanında yönetim hizmetlerini de yürüten öğretmeni,

n) Kurucu Müdür: Yeni açılan eğitim kurumlarının eğitim-öğretime hazırlanması için görevlendirilen yetkili öğretmeni,

ifade eder.

Temel İlkeler

Madde 5 — Eğitim kurumu yöneticiliklerine atamada esas alınacak temel ilkeler aşağıda belirtilmiştir:

- Süreklilik ilkesi çerçevesinde eğitim vermek,
- Personelin yöneticilik formasyonu, göreve bağlılık ve motivasyonunu sağlamak yoluyla kurumsal etkinlik ve verimliliği artırmak,
- Atama ve görevde yükselmelerde kariyer ve liyakati esas almak,
- Hizmetin gereği ile yetki devri kapsamında personel atama ve görevde yükselmelerine yön vermek,
- Düzenlenecek olan eğitim programlarına adayların katılımında eşit imkanlar sağlamak.

İKİNCİ BÖLÜM

Yönetim Kademeleri ve Yönetici Olarak Atanacaklarda Aranacak Şartlar

Yönetim Kademeleri

Madde 6 — Eğitim kurumlarının yönetim kademeleri şunlardır:

- Birinci Kademe: Eğitim kurumu müdür yardımcılığı,
- İkinci Kademe: Eğitim kurumu müdür başyardımcılığı, C tipi eğitim kurumu müdürlüğü,
- Üçüncü Kademe: B tipi eğitim kurumu müdürlüğü,
- Dördüncü Kademe: A tipi eğitim kurumu müdürlüğü.

Yönetici Olarak Atanacaklarda Aranacak Genel Şartlar

Madde 7 — Yöneticilik görevlerine atanacaklarda aranılan genel şartlar şunlardır:

- Yükseköğrenim görmüş olmak,
- Atanacağı kuruma branşı itibariyle öğretmen olarak atanabilecek nitelikte olmak,
- Öğretmenlikte en az iki yıl hizmeti bulunmak,
- Aylıktan kesme veya maaş kesimi cezasından daha ağır bir disiplin cezası almamış olmak,
- Son yıla ait sicil notu iyi olmak kaydıyla varsa son üç yıllık sicil notu ortalaması iyi dereceden aşağı olmamak,
- Son üç yıllık hizmet süresi içinde varsa yöneticilik görevi adli veya idari soruşturma sonucu üzerinden alınmamış olmak,
- Zorunlu çalışma gerektiren yerler dışındaki kurum yöneticiliklerine atanacaklar için ilgili mevzuatına göre zorunlu çalışma yükümlülüğünü tamamlamış ya da bu yükümlülüğünden muaf sayılmış olmak,
- Atanacağı yöneticilik görevi için bu Yönetmelikte öngörülen sınavda başarılı olmak.

Öğretmenlikte adaylığı kaldırılmış ve buldukları görevde en az iki yıl başarılı hizmetleri bulunmak kaydıyla, Talim ve Terbiye Kurulu uzmanlığı, eğitim uzmanlığı ve APK uzmanlığı görevleri ile şube müdürü ve daha üst unvanlı görevlerde geçirilen süreler 4 üncü kademe yöneticiliğinde; şef kadrosunda geçen süreler ile özel öğretim okullarında müdür olarak geçirilen süreler üçüncü kademe yöneticiliğinde; müdür yardımcılığı sınavını kazanmak şartıyla müdür yetkili öğretmenlikte geçen süreler ikinci kademe yöneticiliğinde geçmiş sayılır.

Müdür Olarak Atanacaklarda Aranılan Özel Şartlar

Madde 8 — Eğitim kurumlarına müdür olarak atanacaklarda aranacak özel şartlar şunlardır:

- a) (C) tipi eğitim kurumu müdürü olarak atanacaklarda; birinci kademe yöneticiliğinde en az bir yıl görev yapmış olmak,
- b) (B) tipi eğitim kurumu müdürü olarak atanacaklarda; birinci kademe yöneticiliğinde en az iki yıl veya ikinci kademe yöneticiliğinde en az bir yıl görev yapmış olmak,
- c) (A) tipi eğitim kurumu müdürü olarak atanacaklarda; üçüncü kademe yöneticiliğinde en az iki yıl veya ikinci kademe yöneticiliklerinde toplam üç yıl ya da birinci kademe yöneticiliğinde dört yıl veya birinci ve ikinci kademe yöneticiliklerinde toplam beş yıl görev yapmış olmak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Komisyonların Oluşumu ve Görevleri

Komisyonların Oluşumu

Madde 9 — Bu Yönetmelik kapsamındaki eğitim kurumu yöneticiliklerine atanmak üzere başvuruda bulunan adayların değerlendirilmesi amacıyla sınav ve değerlendirme komisyonları ile mülakat komisyonları aşağıdaki şekilde oluşturulur:

a) Merkez Sınav ve Değerlendirme Komisyonu: Personel Genel Müdürü veya görevlendireceği bir genel müdür yardımcısının başkanlığında, Personel Genel Müdürlüğü, Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünden birer daire başkanı, atama yapılacak kurumun bağlı olduğu öğretim genel müdürlüğünden bir daire başkanı ve Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığından bir şube müdürü ile bir hukuk müşavirinden oluşur.

b) İl Sınav ve Değerlendirme Komisyonu: Milli eğitim müdürü veya görevlendireceği bir müdür yardımcısının başkanlığında, bir şube müdürü, bir ilköğretim müfettişi, ölçme değerlendirme sınav hizmetleri bölümünden sorumlu eğitim hizmetleri merkezi müdür yardımcısı ile (A) tipi bir eğitim kurumu müdüründen oluşur.

c) Merkez Mülakat Komisyonu: Personel Genel Müdürünün Başkanlığında, 1. Hukuk Müşaviri, Teftiş Kurulu Başkanlığından bir Bakanlık müfettişi, Personel Genel Müdürlüğü ile atama yapılacak kurumun bağlı olduğu öğretim genel müdürlüğünden bir genel müdür yardımcısından oluşur.

d) İl Mülakat Komisyonu: Milli eğitim müdürünün başkanlığında, İlköğretim Müfettişleri Başkanı, yönetici atamadan sorumlu bir şube müdürü, milli eğitim müdürünün uygun göreceği bir ilçe milli eğitim müdürü ve (A) tipi bir eğitim kurumu müdüründen oluşur.

Personel Genel Müdürü ve il milli eğitim müdürü dışındaki üyeler hiçbir şekilde birden fazla komisyona üye olamazlar.

Sınav komisyonu başkan ve üyelerinin sınava eşlerinin, ikinci dereceye kadar kan ve sıhri hısımlarının katıldığına tespit edilmesi halinde, bu üye veya üyeler sınav komisyonu üyeliğinden çıkartılır ve bunların yerine yeni üye veya üyeler görevlendirilir.

Komisyonların sekretarya işlemleri illerde yönetici atamadan sorumlu birimlerce, Bakanlıkta Personel Genel Müdürlüğünce yürütülür.

Sınav ve Değerlendirme Komisyonlarının Görevleri

Madde 10 — Sınav ve Değerlendirme komisyonlarının görevleri şunlardır:

- a) Sınav sorularını ÖDYM'ye hazırlatmak,
- b) Sınavların yapılacağı merkezleri belirlemek,
- c) Sınav sonuçlarının değerlendirilmesi sonucu başarı listesi düzenlemek/düzenletmek,
- d) Tutanakları düzenleyip imzalamak,
- e) Sınav sonuçlarının ilanını ve ilgililere tebliğini sağlamak,
- f) İtirazların incelenip karara bağlanmasını sağlamak,
- g) Eğitim kurumu müdür yardımcılığına atanmak üzere başvuruda bulunan adayları EK-2'deki Yönetici Değerlendirme Formuna göre değerlendirmek,
- h) Kurum müdürlüğüne atanmak üzere başvuruda bulunan adayların başvurularını inceleyerek, gerekli şartları taşıyanlar arasından EK-2'deki Yönetici Değerlendirme Formu üzerinde en yüksek puan alan ilk beş adayı sıralayarak Mülakat Komisyonuna bildirmek.

Mülakat Komisyonlarının Görevleri

Madde 11 — Mülakat komisyonları, Yönetmelik kapsamına giren okul ve kurum müdürlüklerine atanmak için başvuruda bulunanlardan Sınav ve Değerlendirme Komisyonunca bildirilen adayların Yönetmelik eki EK-3'teki Mülakat Formu üzerinde gerekli değerlendirme işlemini yaparak müdür olarak atanacak adayı tespit eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Seçme Sınavı

Seçme Sınavı

Madde 12 — Eğitim kurumu müdür yardımcılıklarına atanacakların belirlenmesi için Bakanlıkça tespit edilecek merkezlerde Ölçme, Değerlendirme ve Yerleştirme Merkezince, merkezi sistemle yazılı olarak seçme sınavı yapılır.

Ancak, sınav için gerekli teknik alt yapısının yeterli olduğunun Bakanlıkça uygun görülmesi halinde valiliklerce de seçme sınavı yapılabilir.

Sınav Konuları

Madde 13 — Sınav konuları ve puan değerleri şunlardır:

- Türkçe dilbilgisi-kompozisyon: %20,
- Atatürk İlkeleri ve Türk İnkılâp Tarihi ve ulusal güvenlik: %15,
- Kamu yönetimi mevzuatı ile ilgili temel bilgiler: %15,
- Genel kültür: %15,
- Millî Eğitim mevzuatı, eğitim yönetimi ve Türk eğitim sistemi ile ilgili temel bilgiler: %20,
- Eğitim kurumlarının özelliklerine ilişkin konular: %15.

Sınav İçin Duyuru ve Başvuru

Madde 14 — Eğitim kurumu müdür yardımcılığı seçme sınavı için uygun görülen zamanlarda atama yetkisi bakanlığa ait olan eğitim kurumları için Bakanlıkça ülke genelinde, atama yetkisi valiliğe ait olan eğitim kurumları için valilikçe il genelinde sınavdan en az bir ay önce duyuru yapılır.

Duyuruda; müdür yardımcılıklarının bulunduğu birimler ve yerleri, sınava katılacaklarda aranacak şartlar, başvuru yeri, zamanı, şekli ve sınava ilişkin diğer hususlar belirtilir.

Başvurular ilgililerin sicil dosyalarının tutulduğu birimlerce incelenir. Gerekli şartları taşıyanların başvuruları kabul edilerek Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne gönderilir.

Seçme sınavına ilişkin iş ve işlemler Personel Genel Müdürlüğü ile Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne koordineli olarak yürütülür.

Seçme Sınavının Değerlendirilmesi

Madde 15 — Seçme sınavı 100 tam puan üzerinden değerlendirilir. Bu sınavda en az 70 puan alanlar başarılı sayılır.

Sınav Sonuçlarının İlanı

Madde 16 — Seçme sınavı sonuçları, yapıldığı tarihten itibaren en geç 15 gün içinde sınavı yapan birimlerce ilan edilir. Sınav sonuçları, ilanı tarihinden itibaren iki yıl süreyle geçerlidir.

Sınav Sonuçlarına İtiraz

Madde 17 — Seçme sınavı sonuçlarına, sınav sonuçlarının ilanı tarihinden itibaren 15 gün içinde bir dilekçe ile valiliklerce yapılan sınavlar için ilgili valiliğe, Bakanlıkça yapılan sınavlar için valilikler aracılığıyla sınavı yapan birime itiraz edilebilir. Bu itirazlar sınavı yapan birimce 15 gün içinde incelenerek sonucu ilgiliye bildirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Atama

Atama Yetkisi

Madde 18 — Anadolu lisesi statüsündeki her türlü liseler, fen liseleri, yatılı ilköğretim bölge okulları ve doğrudan Bakanlığa bağlı eğitim kurumlarının müdürleri Bakanlıkça, bu kurumların müdürleri dışındaki yöneticileri ile diğer eğitim kurumlarının her kademedeki yöneticileri valiliklerce atanır.

Sınav Puanlarının Eşitliği Durumunda Uygulanacak Hususlar

Madde 19 — Sınav puanlarının eşitliği halinde sırasıyla eğitim kurumlarının yöneticiliklerine;

- a) Lisans üstü düzeyde öğrenim görmüş olanlar,
- b) Hizmet içi eğitim programlarına katılmış olanlar,
- c) Eğitim-öğretim alanında yayımlanmış eseri bulunanlar,
- d) Yöneticilikteki hizmet süresi fazla olanlar,
- e) Öğretmenlikteki hizmet süresi fazla olanlar,
- f) Ödül ve takdirname almış olanlar,

atanır.

Mesleki ve teknik öğretim okul ve kurumlarına atanacaklarda, birinci fıkrada sayılanlara ek olarak, bölüm, atölye ve laboratuvar şefi olarak görev yapmış olmak tercih nedeni olarak dikkate alınır.

Müdür Yardımcılığına Atama

Madde 20 — Seçme sınavını kazanan adaylar boş müdür yardımcılıklarına atanmak için valiliklerce yapılacak duyuru üzerine, EK-1'deki Yöneticilik İstek Formu ile kadrosunun bulunduğu okulda boş müdür yardımcılığı olması halinde bu eğitim kurumu da aralarında bulunmak şartıyla en fazla üç eğitim kurumu tercih etmek suretiyle istekte bulunabilirler.

İstekte bulunan adaylardan EK-2'deki Yönetici Değerlendirme Formu üzerinde yapılan değerlendirme sonucunda puanı en yüksek olanların tercihleri dikkate alınarak valiliklerce başvuru tarihinin tamamlanmasından itibaren en geç 3 ay içinde atanırlar.

Müdür Başyardımcılığına Atama

Madde 21 — Müdür Başyardımcılığına, müdür yardımcısı olarak en az bir yıl görev yapmış olmak kaydıyla halen o ilde görev yapanlar arasından eğitim kurumu müdürünün teklifi, milli eğitim müdürünün uygun görüşü ve valinin onayı ile duyuru yapılmaksızın atama yapılır.

Müdürlüğe Atama için Duyuru ve Atama

Madde 22 — Atama yapılacak eğitim kurumu müdürlüklerine ihtiyaç duyulan zamanlarda;

- a) Atama yetkisi Bakanlığa ait olanlar için Bakanlıkça ülke genelinde,
- b) Atama yetkisi valiliklerde olanlar için valiliklerce il genelinde mülakât tarihinden en az bir ay önce duyuru yapılır.

Duyuruda; atama yapılacak eğitim kurumlarının isimleri, tipleri, başvuracaklarda aranacak şartlar ve diğer hususlar belirtilir.

Adaylar, en fazla üç eğitim kurumu müdürlüğüne EK-1'deki Yöneticilik İstek Formu ile atama yetkisi Bakanlığa ait olanlar için valilikler aracılığıyla Bakanlığa, atama yetkisi valiliklerde olanlar için valiliklere başvuruda bulunurlar.

EK-2'deki Yönetici Değerlendirme Formu üzerinden yapılacak değerlendirme sonucunda en yüksek puan alan beş aday mülakata alınmaya hak kazanır.

Mülakat komisyonunca EK-3'teki Mülakat Formu üzerinden yapılacak değerlendirme sonucunda en yüksek puan alan adayın ataması en geç 3 ay içerisinde atamaya yetkili makamca yapılır.

Statü Değişikliği Olan Eğitim Kurumu Yöneticiliklerine Atama

Madde 23 — Birleştirilme veya dönüştürülme yoluyla oluşturulan eğitim kurumu müdürlüklerine duyuru yapılmaksızın;

- a) Dönüştürülme yoluyla oluşan kurum müdürlüğüne önceki kurum müdürünün,
- b) Birleştirme yolu ile oluşan kurum müdürlüğüne EK-2'deki Yönetici Değerlendirme Formuna göre yapılacak değerlendirme sonuçlarına göre önceki kurum müdürlerinden birinin, ataması yapılır.

Bu kapsamda yönetici olarak atanamayan önceki okul müdürleri ile müdür başyardımcıları ve müdür yardımcılarının yöneticilik görevlerine atanmalarında bu Yönetmeliğin 28 inci maddesinin son fıkrası hükmü uygulanır.

Doğrudan Bakanlığa Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticiliklerine Atama

Madde 24 — Doğrudan Bakanlığa bağlı eğitim kurumları yöneticilikleri için yapılacak duyuru, başvuru, sınav ve atamalar Merkez Sınav ve Değerlendirme Komisyonunca bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde alınacak karar doğrultusunda yürütülür.

Yeniden Atama

Madde 25 — Birleştirilen, dönüştürülen veya kapatılan eğitim kurumlarının önceki yöneticileri dahil, daha önce eğitim kurumu yöneticiliğinde bulunmuş olanlar, ayrıldıkları veya istekleri halinde daha alt tipteki eğitim kurumları yöneticilik görevlerine yeniden atanabilirler. Aynı eğitim kurumuna atanmak üzere birden fazla adayın başvurmuş olması durumunda EK-2'deki Yönetici Değerlendirme Formuna göre yapılacak değerlendirme sonucuna göre atama yapılır.

Eğitim Kurumları Arasında Yer Değiştirme

Madde 26 — Eğitim kurumu yöneticileri, halen buldukları eğitim kurumu yöneticiliğinde en az iki yıl görev yapmış olmaları kaydıyla il içinde, üç yıl görev yapmış olmaları kaydıyla il dışında durumlarına uygun eğitim kurumu yöneticiliği için yer değiştirme suretiyle atanma isteğinde bulunabilirler.

Zorunlu Yer Değiştirme ve Yöneticilik Görevinden Alınma

Madde 27 — Eğitim kurumu yöneticilerinden haklarında yapılan adli veya idari soruşturma sonucu görev yerlerinin değiştirilmesi uygun görülenler il içinde ya da il dışında, aynı kurumda sicil raporlarına göre son iki yıl üst üste iyi dereceden daha aşağı derecede başarı gösterenlerin görev yerleri ise il içinde aynı tipteki eğitim kurumuna değiştirilebilir.

Soruşturma sonucu yöneticilik görevinden ayrılması uygun görülenler, yöneticiliğe atanma şartlarından birini kaybedenler, sicil raporlarına göre üç yıl üst üste iyi dereceden daha aşağı derecede başarı gösterenler ile iki yıl üst üste olumsuz sicil alanlar yöneticilik görevinden alınır.

Yöneticilik Görevinin Sona Ereceği Haller

Madde 28 — Eğitim kurumu yöneticilerinden;

a) Yurt dışında veya uluslar arası kuruluşlarda bir yıldan daha fazla geçici veya sürekli görevle görevlendirilenlerin,

b) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 108 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükümleri çerçevesinde bir yıldan daha fazla süre ile aylıksız izin alanların,

c) Görev yapmakta oldukları eğitim kurumları herhangi bir nedenle kapatılanların, yöneticilikleri sona erer.

İlgili mevzuatında belirtilen yöneticilik normuna esas ölçütler çerçevesinde yöneticilik norm kadrolarının tamamı ya da bir kısmı kaldırılan eğitim kurumlarında görevli yöneticilerin yöneticilikleri iki yıl daha devam eder. İkinci yılın sonunda yapılan norm kadro belirlemelerinde durumlarında herhangi bir değişiklik olmayan eğitim kurumlarında görevli yöneticilerin yöneticilikleri sona erer.

Bunlardan; birinci fıkranın (c) bendi ile ikinci fıkraya göre yöneticilik görevi sona erenler, istekleri de dikkate alınarak, başkaca bir şart aranmaksızın durumlarına uygun eğitim kurumu yöneticiliklerine öncelikle atanırlar.

Yöneticilik Görevinden Ayrılma

Madde 29 — Yöneticiler, yöneticilik görevlerinden ayrılma isteğinde bulunabilirler. Bunların ayrılma istekleri yaz tatilinde yerine getirilir. Ancak atamaya yetkili makamlarca uygun bulunacak bir özre dayalı olarak görevlerinden ayrılmak isteyenlerin bu isteklerinin yerine getirilmesinde yaz tatili şartı aranmaz.

ALTINCI BÖLÜM

Kurum Tiplerinin Tespiti ve Kurum Tipi Belirleme Komisyonu

Kurum Tiplerinin Tespiti

Madde 30 — Her derece ve türdeki eğitim kurumlarının tipleri, Ek-4'teki Kurum Tipleri Tespit Formu üzerinden yapılan değerlendirme sonucunda belirlenir.

Yapılan değerlendirme sonucunda puanı;

a) Anaokulları, ilköğretim okulları, eğitim uygulama okulu ve iş eğitim merkezleri, otistik çocuklar eğitim merkezlerinden;

- 1) 40 ve daha fazla olanlar (A) tipi,
- 2) 25-39 arasında olanlar (B) tipi,
- 3) 25'ten az olanlar (C) tipi,

b) Liselerden;

- 1) 60 ve daha fazla olanlar (A) tipi,
- 2) 40-59 arasında olanlar (B) tipi,
- 3) 40'tan az olanlar (C) tipi,

c) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından;

- 1) 60 ve daha fazla olanlar (A) tipi,
- 2) 45-59 arasında olanlar (B) tipi,
- 3) 45'ten az olanlar (C) tipi,

olarak kabul edilir.

Kız teknik öğretim olgunlaşma enstitüleri, pratik kız sanat okulları, mesleki ve teknik eğitim merkezleri, halk eğitim merkezleri, mesleki eğitim merkezleri, bilim sanat merkezleri, iş eğitim merkezleri, eğitim hizmetleri merkezleri ve benzeri kurumlardan görev alanlarındaki toplam nüfusu;

- a) 200.000 ve daha fazla olan yerleşim merkezindekiler (A) tipi,
  - b) 200.000'den az olan yerleşim merkezindekiler (B) tipi,
  - c) Rehberlik ve araştırma merkezlerinden görev alanlarındaki toplam nüfusu;
  - 1) 400.000 ve daha fazla olan yerleşim merkezlerindekiler (A) tipi,
  - 2) 400.000'den az olan yerleşim merkezlerindekiler (B) tipi,
- olarak tespit edilir.

Bu tespitler her üç yılda bir yenilenir. Yeni açılan eğitim kurumlarının tipleri, eğitim ve öğretime başladıkları tarihi takip eden bir ay içinde belirlenir.

Doğrudan Bakanlığa bağlı olarak faaliyet gösteren eğitim kurumları (A) tipi kapsamında sayılır.

Kurum Tipi Belirleme Komisyonu

Madde 31 — Her derece ve türdeki eğitim kurumlarının tiplerini belirlemek üzere il merkezlerinde; il milli eğitim müdürünün görevlendireceği bir milli eğitim müdür yardımcısının başkanlığında, bir ilköğretim müfettişi, ilgili şube müdürü, ilgili ilçe milli eğitim müdüründen oluşan Kurum Tipi Belirleme Komisyonu kurulur. Büyükşehir statüsündeki illerin merkez ilçelerinde de Kurum Tipi Belirleme Komisyonu kurulabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 32 — Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, diğer yönetmeliklerde yer alan eğitim kurumu yöneticiliğine atamaya ilişkin hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 — Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte eğitim kurumlarında yönetici olarak görev yapanlar, bu Yönetmelik ile belirlenen esaslara uygun olup olmadığına bakılmaksızın görevlerine devam ederler.

Geçici Madde 2 — Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilen değerlendirme sınavına girerek başarılı olanlardan herhangi bir kurum müdürlüğüne atanamamış adaylar, bu sınav sonucu almış oldukları sertifikanın geçerlik süresi ile sınırlı olmak kaydıyla, boş kurum müdürlükleri için bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılacak duyuru üzerine başvuruda bulunabilirler.

Yürürlük

Madde 33 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 34 — Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

<http://rega.basbakanlik.gov.tr>

(Erişim Tarihi: 12.01.2004)

EK 2

Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı

Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliği

Amaç

MADDE 1. Üniversitelerarası iletişim ve bilgi teknolojilerine dayalı uzaktan yapılan ön lisans, lisans ve yüksek lisans eğitiminin amaçları:

- a) Üniversitelerin eğitim-öğretim olanaklarının paylaşılmasını sağlayarak, üniversiteler arasında akademik yardımlaşmayı kolaylaştırmak,
- b) Bilgi ve İletişim teknolojilerinin sağlandığı etkileşimli ortam, çoklu ortam olanakları ve sınırsız bilgiye ulaşılabilirlik özellikleri sayesinde eğitimin etkinliğinin artırılması,
- c) Yükseköğretimi yeni öğrenci kitlelerine yaygınlaştırmak ve verimini artırmaktır.

Kapsam

MADDE 2. İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim, yükseköğretim kurumlarında yürütülen programlarla ilgili olarak açılan dersler arasından seçilen ve bir bölümü veya tümü bu tür yöntemlerle verilen dersleri ya da derslerin oluşturduğu ön lisans, lisans ve yüksek lisans diploma programlarını kapsar. Bu dersler/ programlar internet, diğer veri iletişim ağları veya radyo bağlantılı olarak verilir. Bu tür eğitimde video kaset, CD Ses/ Video kaset, CD, kitap gibi eğitim gereçleri ile telefon, televizyon ve posta gibi iletişim araçları da kullanılabilir.

Dayanak

MADDE 3. Bu Yönetmelik, 2547 sayılı Yasa'nın 7. maddesinin (a), (c) ve 12. maddesinin (c), (d), (f), (h) bendlerine dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanımlar

MADDE 4. Bu Yönetmelikte yer alan "Sunucu" (veya "Verici"), dersi veren üniversite, "İstemci" (veya "Alıcı"), dersi alan üniversite anlamında kullanılmıştır.

Derslerin ve Programların Belirlenmesi ve Kredilendirilmesi

MADDE 5. Derslerin ve programların belirlenmesi ve kredilendirilmesi aşağıdaki şekilde yapılır:

- a) Yükseköğretim Kurulu, sunucu ve istemci üniversitelerden gelen öneriler doğrultusunda öncelikle hangi alanlarda ve konularda ders ve program açmaya ihtiyaç olduğunu belirler. Belirlenen program ve dersleri hazırlamak isteyen sunucular önerilerini Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen "İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Ders Hazırlama İlkeleri" ne göre projelendirerek Yükseköğretim Kuruluna başvururlar. Bu başvuruda verilecek derslerin geniş içeriği, kredisi, programı, uygulamaya ilişkin özellikleri, kullanılacak kaynaklar, akademik takvim ve varsa çoklu ortam uygulamaları, video çekimleri, özel yazılımlar ve benzeri için istenen maddi destek belirtilir, örnek bir bölüm sunulur. Proje bütçesindeki tutar, proje desteklendiği takdirde, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından ödenir.

b) Hazırlanmış olan dersler, Yükseköğretim Kurulu tarafından öngörülen biçimde incelenerek bu derslerin tasarımı “İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Ders Hazırlama İlkeleri” ne uygunluğuna göre kredilendirilir. Kredilendirilen derslere (A) ve (B) ya da (C) notlarından biri verilir. Bu not, ders niteliği, niceliği, düzeni, etkileşimli örnek ve soruların kullanımı ve ayrıca öğrenmenin denetlenmesine yönelik öğelerin etkinliğiyle ilgilidir. (A) OLAĞANÜSTÜ, (B) PEKİYİ, (C) ise İYİ anlamındadır.

c) Kredilendirilen dersler, sunucu üniversite tarafından kredilendirmeyi izleyen en çok iki dönem içerisinde açılmak zorundadır. Bu dersler Yükseköğretim Kurulu tarafından tüm üniversitelere duyurulur. Sunucu, Yükseköğretim Kurulundan destek alarak hazırladığı dersleri, yine Yükseköğretim Kurulunda belirlenecek en az sayıda eğitim-öğretim dönemi için açmakla yükümlüdür.

d) İstemci üniversiteler akademik takvimlerini, sunucu üniversitenin akademik takvimine göre düzenler.

e) Bu Yönetmeliğin 5. maddesinin (a), (b), (c) ve (d) bendlerini Yükseköğretim Kurulu adına Yükseköğretim Kurulu bünyesinde kurulmuş bulunan Enformatik Milli Komitesi yürütür.

f) İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı ön lisans, lisans ve yüksek lisans diploma programları açmak isteyen üniversiteler Yükseköğretim Kuruluna başvururlar. Yükseköğretim Kurulu var olan yönetmelikler çerçevesinde ve buna ek olarak açılacak derslerin yukarıda (a) bendinde sözü edilen ilkelere uygunluğunu gözden geçirerek programı onaylar.

g) Üniversiteler, bu Yönetmelik kapsamında salt öğrencilerine sunmak üzere yapacakları ders tasarımları ve bu tasarımlara dayanarak ders açma için ya da var olan dersleri değiştirme veya kapama için Yükseköğretim Kurulunun iznini almakla yükümlüdürler.

Öğretim Dili

MADDE 6. Yönetmelik çerçevesinde yürütülen derslerde eğitim dili Türkçe'dir. Ancak, istemci ve sunucu üniversitenin kendi eğitim dilleri çerçevesinde ve karşılıklı anlaşmalarıyla eğitim dili bir yabancı dil de olabilir. Ön lisans, lisans veya yüksek lisans programlarında sunucunun eğitim dili kullanılır.

İstemci ve Sunucu Üniversitelerin Belirlenmesi

MADDE 7. Yükseköğretim Kurulu tarafından öncelikle gereksinim belirlenip, her akademik yıl/yarıyıl başında duyurulan alan ve/veya konularda ders hazırlamak isteyen sunucu üniversiteler Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına başvururlar. Ayrıca istemci üniversiteler de duyurulan konular çerçevesinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına ders açılması isteğinde bulunabilirler.

Öğrenci Kabulü, Kayıt, Sınav ve Ders Geçme Yöntemleri

MADDE 8. Öğrenci kabulü, kayıt, sınav ve ders geçme yöntemleri aşağıdaki şekilde belirlenir:

a) Bir üniversitenin, bu Yönetmelik çerçevesinde açtığı derslere diğer bir üniversitenin istekte bulunması Yükseköğretim Kurulu aracılığıyla gerçekleşir. İstemci, istenen derslerin her birinin hedef öğrenci kitlesini ve öğrenci sayılarını Yükseköğretim Kuruluna bildirir. Sunucu, her isteği o eğitim-öğretim dönemi içerisinde olanakları çerçevesinde karşılayıp karşılamamakta ve takvim belirlemede, istemci ise verilen dersin kendi programında yer alan hangi dersin ya da derslerin yerine geçeceğine karar vermekte özgürdür. İstemci ve sunucu üniversiteler arasındaki eşleştirmeyi Yükseköğretim Kurulu yapar.

b) Bu maddenin (a) bendine göre istemci üniversite tarafından belirlenen öğrenci ön kayıt listeleri sunucu üniversiteye gönderilir ve sunucu tarafından son kayıtları yapılır. Dersin sonunda, sunucu üniversite rektörlüğünce istemci üniversitenin rektörlüğüne “Not Bildirim Formu” gönderilir.

c) Bir yükseköğretim kurumu öğrencisi olup, bağlı oldukları programdan bağımsız olarak, belli bir konuda kendi isteğiyle bilgi edinmek veya bilgisini artırmak isteyenler, sunucunun koşullarıyla “Özel

Öğrenci" olarak dersi alırlar ve Yükseköğretim Kurulu tarafından desteklenen öğrenci sayılarını etkilemezler.

d) Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim diploma programlarına öğrenci kabulü diğer programlardaki gibi gerçekleşir.

e) Bu tür programlara veya derslere kayıt yaptıran öğrencilerin derslere erişiminin izlenerek değerlendirilmesi dersleri yürüten öğretim üyesinin takdirine kalmıştır. Ders izleme değerlendirilmesinin nasıl yapılacağı öğrenciye önceden duyurulmalıdır.

f) Bu Yönetmelik kapsamında verilen tüm derslerin İnternet yörelerinin sunucu üniversite bünyesinde yer alması gereklidir. Bu yörede elektronik posta, elektronik forum gibi araçlarla öğretim elemanı ve öğrenci etkileşiminin sağlanmasından ve yürütülmesinden dersin öğretim üyesi sorumludur.

g) Derslere ilişkin ödevler İnternet üzerinden verilir ve yanıtları İnternet üzerinden toplanıp sonuçlar öğrencilere bildirilir. Ara sınav türünde olan sınavlar (Eve Götür Sınavı, Kısa Sınav vb.) ilke olarak İnternet ya da iletişim ağları üzerinden yapılabilir. Ancak, ders geçme notunun ön lisans ve lisans programlarında % 80'i, yüksek lisans programlarında ise %50'sinin gözetim altında yapılan sınavlardan oluşması gerekmektedir. Gözetim altında yapılan yüksek lisans sınavlarında en az %70 başarı sağlanmalıdır. Aksi takdirde öğrenci o dersten başarısız sayılır. Gözetim altında yapılacak sınavlarda istemci üniversite, sunucu üniversite tarafından gönderilen sınavı düzenlemek ve yaptırmaktan sorumludur. Sınav sonuçları en geç üç hafta içinde İnternet üzerinden öğrenciye duyurulur.

h) Üniversitelerarası iletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliği çerçevesinde ders alan öğrencilerin başarı durumları, dersi veren öğretim üyesi tarafından sunucu üniversitenin ilgili yönetmelikleri kapsamında belirlenir. İstemci Üniversite ise, bu sonuçları kendi yönetmelikleri çerçevesinde yorumlayıp değerlendirmekte özgürdür.

i) İstemci üniversite tarafından alınacak derslerin koordinasyonu için en az bir öğretim elemanı görevlendirilir.

Mali Hükümler

MADDE 9. Üniversitelerarası iletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim ücretlidir. Üniversitelerin kendi bünyelerinde açacakları uzaktan yükseköğretim diploma programlarına kayıtlı öğrenciler için "ikinci öğretim " programlarının ödeme koşulları geçerlidir. Üniversiteler arasındaki ders alışverişlerinde ise, öğretim üye ve yardımcıları ile katkısı olanlara ödenecek telif ücreti ve öğretim üyelerine ödenecek ders ücretleri, sunucu üniversite tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına yapılan proje önerisinde bir takvime bağlı olarak ayrıntılarıyla belirtilir. Dersin yinelenerek verilmesi durumunda proje sahiplerine ödenecek telif ücreti proje önerisinde ayrıca belirtilecektir. Üniversiteler kendi bünyelerinde konuya ilişkin esasları saptamakla yükümlüdürler.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Programlarından Alınacak Dersler

MADDE 10. Bir üniversitede yürütülmekte olan ön lisans ve lisans programlarındaki derslerin bir kısmı Anadolu Üniversitesi'nce yürütülen açıköğretim programlarında verilen dersler arasından da alınabilir. Bu uygulamaya ilişkin olarak ilgili üniversite ile Anadolu Üniversitesi arasında Yükseköğretim Kurulunca belirlenecek esaslara göre protokol yapılır. İlgili üniversitece Anadolu Üniversitesi'ne bu amaçla yapılacak ödemeler protokolda belirtilir.

Yurtdışındaki Kurum ve Kuruluşlardan Alınacak Dersler

MADDE 11. İleri İletişim ve Bilgi teknolojilerine dayalı olarak eğitim yapan ve Yükseköğretim Kurulu tarafından denklikleri tanınan kurum ve kuruluşlar ile yurtdışındaki üniversiteler arasında bu amaçla

işbirliği yapılabilir. Bu tür işbirliğini kapsayan protokol ve anlaşmalar Yükseköğretim Kurulunun onayı ile yürürlüğe girer.

Uygulanacak Hükümler

MADDE 12. Bu Yönetmelik'te hüküm bulunmayan durumlarda Yükseköğretimle ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır. Herhangi bir konuda anlaşmazlık doğması durumunda Yükseköğretim Kurulu kararı ile anlaşmazlık giderilir.

Yürütme

MADDE 13. Bu Yönetmelik hükümlerini Yükseköğretim Kurulu Başkanı yürütür.

Yürürlük

MADDE 14. Bu Yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

<http://www.yok.gov.tr/yasa/yonet/yonet60.html>

(Erişim Tarihi: 20.01.2004)

2003 Yılı İskontolu İhale Tablosu

İHALE NO	İHALE ADI	İHALE TARİHİ	İHALE SAATİ	İHALE YERİ	İHALE SAĞLIK DURUMU	İHALE KURUMU	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI		İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI		İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI		İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI		İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI		İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI		
								İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI
1. İHALE NO	1. İHALE ADI	1. İHALE TARİHİ	1. İHALE SAATİ	1. İHALE YERİ	1. İHALE SAĞLIK DURUMU	1. İHALE KURUMU	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI	1. İHALE KURUMUNUN İZİN ALDIĞI İHALE ADI

EK 4

2003 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu

Kanun No. 4835Kabul Tarihi : 29.3.2003**Yükseköğretim kurumları ile ilgili hükümler**

MADDE 8.- a) Yükseköğretim kurumlarınca önceki yıllarda bastırılan ders kitapları ve teksirlerin satış bedelleri Devlet İstatistik Enstitüsü toptan eşya fiyatları indeksine göre, yükseköğretim kurumları tarafından her yıl yeniden tespit edilir.

b) 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanununun 46 ncı maddesine göre özel ödenek kaydolunan miktarlar üniversite adına T.C. Ziraat Bankası şubelerinden birinde açılacak hesaba yatırılır ve harcamalar bu hesaptan yapılır.

c) 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanununun 46 ncı maddesine göre kısmî zamanlı olarak çalıştırılacak öğrenciler hakkında, 25.8.1971 tarihli ve 1475 sayılı Kanununun işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili hükümleri ve 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Kanununun iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası ile ilgili hükümleri hariç diğer hükümleri uygulanmaz.

d) 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanuna tâbi yükseköğretim kurumlarında kayıtlı yüksek öğrenim öğrencilerinin her türlü tedavi giderlerinin karşılanması için, bu kurumların bütçelerinde tertiplenen transfer ödeneklerinin karşılıkları Yükseköğretim Kurulunca tespit edilecek usul ve esaslar çerçevesinde kullanılmak üzere kurumlar adına T.C. Ziraat Bankası şubelerinden birinde açılacak hesaba yatırılır.

e) 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanununun 46 ncı maddesi uyarınca; elde edilen gelirlerin özel gelir ve ödenek kaydedilen tutarlarının % 10'una kadar olan kısmı, üniversite yönetim kurulunun tespit edeceği başarılı, gelir düzeyi düşük öğrencilerin burs, kitap ve kırtasiye ile beslenme yardımı ödemelerinde kullanılır.

f) 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanununun 58 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca kuruluş veya birimin araç, gereç, bilimsel araştırma ve diğer ihtiyaçlarına harcanmak üzere döner sermaye gelirlerinden ayrılan (bilimsel araştırma projeleri için ayrılacak pay dahil) en az % 50'lik miktar, bu ihtiyaçların yanı sıra devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ile her türlü bakım ve onarım için harcanabilir. Devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ile her türlü bakım ve onarım için ayrılan miktarı; ilgili yükseköğretim kurumunun teklifi

üzerine, münhasıran söz konusu projelerde kullanılmak üzere yükseköğretim kurumunun bütçesine bir taraftan özel gelir, diğer taraftan mevcut veya yeni açılacak tertibe özel ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödeneklerin yılı içinde harcanmayan kısmı ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydolunur.

g) 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanununun 58 inci maddesinin (a) bendine 20.6.2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunla eklenen beşinci fıkrada belirtilen "% 10" oranı "% 5" olarak, "ilk haftası içinde" ibaresi "20'sine kadar" şeklinde uygulanır.

h) 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanununun 55 inci maddesine göre yükseköğretim kurumları adına tapuda kayıtlı taşınmazların kiralanması, satılması ve işletilmesi suretiyle elde edilecek gelirler ile Hazine adına kayıtlı olup, yükseköğretim kurumlarına tahsis edilmiş taşınmaz malların üzerinde herhangi bir inşaat yapılmamak ve irtifak hakkı tesisine konu edilmemek şartıyla, eğitim, sağlık ve sosyal amaçlı kiralanması ve işletilmesi suretiyle elde edilecek gelirlerin tamamını ilgili yükseköğretim kurumunun her çeşit cari (personel hariç) ve yatırım harcamalarında (yükseköğretim kurumları adına tapuda kayıtlı taşınmazların satılması suretiyle elde edilen gelirlerin tamamı sadece yatırım harcamalarında) kullanılmak üzere bir yandan özel gelir, diğer yandan mevcut veya yeni açılacak tertibe özel ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Yatırım harcamaları, "2003 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar" hükümlerine göre yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir. Bu ödeneklerin yılı içinde harcanmayan kısmı ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydolunur.

Hazine adına kayıtlı olup yükseköğretim kurumlarına tahsis edilmiş taşınmaz mallar üzerinde ilgili yükseköğretim kurumlarının teklifi üzerine, öğrenci yurt binası ve müştemilatı yaptırılmak üzere mülkiyetin gayri ayni hak tesis edilebilir.

ı) Yükseköğretim kurumları rektörleri ile rektör yardımcıları üniversite veya yüksek teknoloji enstitülerindeki döner sermaye işletmelerinin birinden katkılarına bakılmaksızın 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanununun 58 inci maddesindeki esaslara göre her ay pay alabilirler. Ancak bir ayda ödenecek pay, bunların bir ayda alacakları aylık (ek gösterge dahil), ödenek (geliştirme ödeneği hariç) ve her türlü tazminat (makam, temsil ve görev tazminatları hariç) tutarının % 200'ünü geçemez.

j) Yükseköğretim Kurulu bütçesinin 111-01-3-352-900 (Öğretim Üyesi Yetiştirme Projesi) tertibine konan ödenek, cari harcamalarda kullanılmak üzere

(personel hariç) bu proje kapsamında lisansüstü eğitim veren yükseköğretim kurumlarının bütçelerine, görevlendirilen öğrencilerin sayıları ve öğrenim alanları dikkate alınarak Yükseköğretim Kurulunun teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca aktarılır.

k) Üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitülerinde iktisat, işletme, hukuk, uluslararası ilişkiler, bilgi teknolojileri ve ileri teknolojiler ile öğretmenlik alanlarında ikinci öğretim kapsamında yürütülecek tezsiz yüksek lisans programlarının açılması, öğrencilerden alınacak öğretim ücretleri, bu programlarda fiilen ders veren öğretim üyelerine ödenecek ek ders ücretleri, aşağıda belirtilen esaslara uyulmak kaydıyla ilgili üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulunun teklifi üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir ve bu kararların birer örneği Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından Maliye Bakanlığına gönderilir.

Toplanan öğretim ücretlerinin % 30'undan az olmamak üzere üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurullarınca belirlenecek miktarı bilimsel ve teknolojik araştırma projelerinde kullanılmak üzere yükseköğretim kurumlarında yer alan ilgili tertiplere ödenek kaydedilir. Geri kalanı ise, ilgili kurumların bütçesine özel ödenek kaydedilerek, 11.10.1983 tarihli ve 2914 sayılı Kanunun 11 inci maddesi (son fıkrası hariç) ve 19.11.1992 tarihli ve 3843 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi hükümleri dikkate alınarak, 11.10.1983 tarihli ve 2914 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasında akademik unvanlar itibarıyla öngörülen ek ders ücretinin her halükârda on katını ve aynı maddede öngörülen sınav ücretinin beş katını geçmemek üzere bu eğitim programında fiilen ders veren öğretim üyelerine ek ders ve sınav ücreti olarak; 19.11.1992 tarihli ve 3843 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen esaslara göre de bu program için görevlendirilen idari personele fazla çalışma ücreti olarak ödenir. Özel ödeneğin yeterli olmadığı gerekçe gösterilerek kurum bütçesi, döner sermaye, vakıf, dernek ve sair kaynaklardan ayrıca ders ve sınav ücreti veya herhangi bir ödeme yapılamaz.

Bu bentte yapılan düzenleme dışında kalan hususlar hakkında 19.11.1992 tarihli ve 3843 sayılı Kanun ile 11.10.1983 tarihli ve 2914 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Gerektiğinde yukarıdaki fıkralarda yer alan hükümler kısmen veya tamamen ileri uzaktan eğitim teknolojileri kullanmak suretiyle ikinci öğretim kapsamında yürütülecek tezsiz yüksek lisans programları için de uygulanabilir.

Öğretim ücretlerinin toplanmasına ve özel ödenek kaydedilmesine ve bu bentte düzenlenen diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca belirlenir.

<http://rega.basbakanlik.gov.tr> (Erişim Tarihi 20.01.2004)

EK 5

Başbakanlık
Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne Yayınlanır

Kuruluş : 7 Ekim 1920

17 Mayıs 2001
PERŞEMBE

Sayı : 24405

Anadolu Üniversitesinden :

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Hizmetleri Yayın ve Uygulama
Yönetmeliğinin 8 inci Maddesinin Değiştirilmesine
İlişkin Yönetmelik

MADDE 1 — 18/06/1983 tarih ve 18081 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Hizmetleri Yayın ve Uygulama Yönetmeliğinin 8 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Telif Ücreti Hesaplanmasına Esas Olan Gösterge ve Katsayılar:

Madde 8 — Açıköğretim sisteminin gerekli kıldığı ilkelere uygun şekilde hazırlanan basılı yayınların birinci baskılarına, radyo ve televizyon eğitim-öğretim-tanıtım programına ve bilgisayar destekli eğitim programlarına üretildikleri ders yılı için aşağıdaki esaslara göre telif hakkı ödenir.

Basım halindeki eserlerin tüm düzeltme işleri, Yayın Komisyonunca aksine karar verilmedikçe, editör ya da yazar veya çevirici tarafından yapılır. Açıköğretim sistemi ilkelere uygun olarak hazırlanan basılı yayınlara itibari sayfa başına;

- Telif eser ve makalelerde	350
- Tercüme eser ve makalelerde	250
- Derlemelerde	100

Açıköğretim ve eğitimde kullanılmak üzere, 15-25 dakikalık radyo ve televizyon için hazırlanan ders veya tanıtım yayınına;

- Eğitim senaryosu yazımı	1.500
- Çekim senaryosu hazırlanması	1.250
- Program yapımı	1.250
- Program yönetimi	1.250
- Program sunumu	1.250
- Denetim	1.000

- Koordinasyon 1.000

Açıköğretim ve eğitimde kullanılmak üzere, 40-45 dakikalık bilgisayar destekli eğitim programı için hazırlanan her derse;

- Eğitim senaryosu yazılımı 2.500

- Yapım senaryosu hazırlanması 2.000

- Program yapımı 2.000

- Grafik yapımı 2.000

- Program sunumu 1.600

- Denetim 1.600

- Koordinasyon 1.600

gösterge rakamının her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenen Devlet memurları aylık katsayısı ile çarpılması sonucu bulunacak miktar telif hakkı olarak ödenir.

Makalelerde en çok 25 sayfa üzerinden telif ücreti ödenir. Telif eserlerde yazar, açıköğretim hizmet ilke ve yöntemlerine uygunluk sağlamak ve eğitim teknolojisinden yararlanmak amacı ile editör (redaktör) kullanıldığı takdirde, telif eserlerde gösterge rakamı 300, editör (redaktör) gösterge rakamı 250 olarak uygulanır.

Radyo ve televizyon programının sunumunda birden fazla sunucu ve oyuncu görev aldığı takdirde, yukarıda yer alan katsayı % 50 artırılarak telif hakkı hesaplanır. Bu miktar görev alan sunucu ve oyuncu sayısına bölünerek ödenir."

Yürürlük

MADDE 2 — Maliye Bakanlığı ve Sayıştayın görüşleri alınarak hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 3 — Bu Yönetmelik hükümlerini Anadolu Üniversitesi Rektörü yürütür.

<http://rega.basbakanlik.gov.tr/>

(Erişim Tarihi: 20.01.2004)

EK 6

REF. NO:070703AU_07Tez

7 Temmuz 2003

Sn. Araç.Gör. Eren Kesim
Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yunus Emre Kampüsü
Eskişehir

Sayın Kesim,

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ile ilgili hazırlamakta olduğunuz teziniz için talep ettiğiniz e-learning platformu özet bütçe ve minimum konfigürasyon gereksinimleri çalışması tarafımızdan yapılmıştır.

“Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri enstitüsü ilgili bölümlerinin e-Learning Platformu” projesi kapsamında kullanılması planlanan f-lmsv1 (teklif dışında ayrıca detayları verilen flexible learning management system version1) eğitim yönetim sistemi maliyetleri ve minimum konfigürasyon gereksinimi detaylandırılarak sizin dikkatinize ekte sunulmaktadır.

Saygılarımızla bilgilerinize arz ederiz,

Kurtcebe Kireçci
Yönetim Kurulu Başkanı
Isection

Serap Sabah
Proje Müdürü
Isection

Ek : TEZ- flmsv1 için özet bütçe ve konfigürasyon bilgisi
f-lmsv1 hakkında bilgi dökümanı

EK 7 Sistem Minimum Konfigürasyon Gereksinimleri ve Bütçe

Anadolu Üniversitesi'nin Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne e-Learning modelinin kurulmasını sağlayacak eğitim yönetim sistemi için gerekli olacak Hardware gereksinimi alttaki tabloda detaylandırılmıştır.

SİSTEM ALT YAPI GEREKSİNİMLERİ (A) *				
SERVERS	HARDWARE/DONANIM	Donanım Maliyetleri	SOFTWARE/YAZILIM	SOFTWARE Maliyetleri
Application Server	ML330T3 Xeon 2.8Ghz 256 MB		ColdFusion MX Server Enterprise Edition (Akademik)	5014.- USD
			PC anywhere	29.50.- USD
			Windows 2000 (A.Server 20 kullanıcı)	960.- USD
Database Server	ML330T3 Xeon 2.8Ghz 256 MB		Windows 2000 (D.Server 20 kullanıcı)	960.- USD
			SQL 2000 MICROSOFT SERVER 2000 10 KULLANICILI	2164.- USD
MS SQL ilave kullanıcı lisansı 10 kullanıcı için (10x150 USD)				1500.-USD
Toplam				10023.5.-USD
* olması gereken minimum konfigürasyon(A) (KDV dahil değildir)				

Önemli not: Yukarıda belirtilen yazılımların tümü için güncelleme/bakım maliyetleri, yıllık birim maliyetlerin %25'idir.

SİSTEM EK ALT YAPI GEREKSİNİMLERİ (B)*					
	DİĞER Donanımlar	Donanım Açıklama	Adet	Birim Maliyetleri	Donanım Maliyetleri
1	Modem	1Mbit/sn'lik Modem	2 adt	2800.- USD	5600.- USD
2	Router	1 Mbit/sn'lik Router	1 adt	1500.- USD	1500.- USD
3	Sunucu	ML330T3 Xeon 2.8Ghz 256 MB	2 adt	1690.49.- USD	3380.98.- USD
		72 GB SC SI (10K) hard disk	2 adt	250.- USD	500.- USD
		Xeon 2.8 GHz/533 CPU	2 adt	949.63.- USD	1899.26.- USD
		1 GB Reg DDR 16 (2x512 MB AU)	2 adt	400.- USD	800.- USD
		17" Monitör	2 adt	150.- USD	300.- USD
4	PC	D530 S P4 2.4 GHZ 256 MB 40 GB XPPro TR Masaüstü Bilgisayar	20 adt	888.36.- USD	17767.2.-USD
		17" Monitör	20 adt	150.-USD	3000.- USD
5	Yazıcı	Color Laserjet 2500 A4 Lazer Yazıcı	1 adt	1203.- USD	1203.- USD
6	Tarayıcı	Scanjet 5550 C A4 tarayıcı USB	1 adt	378.66.- USD	378.66.- USD
7	Güç Kaynağı	1400 VA Line-Interactive Voltaj Reg. Bak Pro 4400I UPS	1 adt	404.- USD	404.- USD
Toplam					36733.1.-USD
(A+B) Genel Toplam					46756.6.-USD
* Ek alt yapı (B), (KDV Dahil değildir)					

EK 8

**7 KASIM 2003 GÜNÜ SAAT 15:30'DA BELİRLENEN GÖSTERGE NİTELİĞİNDEKİ
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI KURLARI**

*Indicative Exchange Rates Announced at 15:30 on 11/07/2003 by the
Central Bank of Turkey*

BÜLTEN NO: 2003/213

EFEKTİF		DÖVİZ	
ALİŞ	EFEKTİF DÖVİZİN CİNSİ SATIŞ	ALİŞ	DÖVİZ SATIŞ
CURRENCY		EXCHANGE RATES	
EXC.RATES ON BANKNOTES		<i>Buying</i>	<i>Selling</i>
<i>Buying</i>	<i>Selling</i>		
USD	1 ABD DOLARI	1,497,534	1,504,757
1,496,486	1,507,014		
AUD	1 AVUSTRALYA DOLARI	1,057,397	1,064,315
1,052,533	1,070,701		
DKK	1 DANİMARKA KRONU	230,105	231,238
229,944	231,770		
GBP	1 İNGİLİZ STERLİNİ	2,489,548	2,502,561
2,487,805	2,506,315		
CHF	1 İSVEÇRE FRANGI	1,087,681	1,094,687
1,086,049	1,096,329		
SEK	1 İSVEÇ KRONU	189,475	191,447
189,342	191,887		
JPY	1 JAPON YENİ	13,571	13,661
13,521	13,713		
CAD	1 KANADA DOLARI	1,121,582	1,126,652
1,117,432	1,130,933		
KWD	1 KUVEYT DİNARI	5,033,024	5,099,315
4,957,529	5,175,805		
NOK	1 NORVEÇ KRONU	207,216	208,614
207,071	209,094		
SAR	1 SUUDİ ARABİSTAN RİYALİ	400,525	401,247
397,521	404,256		
EUR	1 EURO	1,710,483	1,718,733
1,709,286	1,721,311		
BGL	1 BULGAR LEVASI		
702,699	1,054,049		
IRR	1 İRAN RİYALİ		
143	215		
ROL	1 ROMEN LEYİ		
34	52		
SYP	1 SURİYE LİRASI		
26,026	39,039		
JOD	1 ÜRDÜN DİNARI		
1,984,058	2,237,342		
ILS	1 YENİ İSRAİL ŞEKELİ		
324,961	341,625		
ÇAPRAZ KURLAR / Cross Rates			
AUD/USD	1 ABD DOLARI	1.4138	AVUSTRALYA DOLARI
DKK/USD	1 ABD DOLARI	6.5074	DANİMARKA KRONU
CHF/USD	1 ABD DOLARI	1.3746	İSVEÇRE FRANGI
SEK/USD	1 ABD DOLARI	7.8599	İSVEÇ KRONU
JPY/USD	1 ABD DOLARI	110.15	JAPON YENİ

CAD/USD	1 ABD DOLARI	1.3356	KANADA DOLARI
NOK/USD	1 ABD DOLARI	7.2131	NORVEÇ KRONU
SAR/USD	1 ABD DOLARI	3.7502	SUUDİ ARABİSTAN
RIYALİ			
USD/EUR	1 EURO	1.1422	ABD DOLARI
USD/GBP	1 İNGİLİZ STERLİNİ	1.6631	ABD DOLARI
USD/KWD	1 KUVEYT DİNARI	3.3888	ABD DOLARI

EURO DÖNÜŞÜM KURLARI / Euro Conversion Rates

DEM/EUR		1.95583	ALMAN MARKI
BEF/EUR		40.3399	BELÇİKA FRANGI
LUF/EUR		40.3399	LÜKSEMBURG FRANGI
ESP/EUR		166.386	İSPANYOL PEZETASI
FRF/EUR		6.55957	FRANSIZ FRANGI
IEP/EUR	1 EURO	0.787564	İRLANDA LİRASI
ITL/EUR		1936.27	İTALYAN LİRETİ
NLG/EUR		2.20371	HOLLANDA FLORİNİ
ATS/EUR		13.7603	AVUSTURYA ŞİLİNİ
PTE/EUR		200.482	PORTEKİZ ESKÜDOSU
FIM/EUR		5.94573	FİN MARKKASI
GRD/EUR		340.750	YUNAN DRAHMİSİ

BİLGİ İÇİN;

USD/SDR	1 ÖZEL ÇEKME HAKKI (SDR)	1.41788	ABD DOLARI
TRL/SDR	1 ÖZEL ÇEKME HAKKI (SDR)	2,133,565	TÜRK LİRASI

<http://www.tcmb.gov.tr>

(Erişim Tarihi: 22.12.2003)

EK 9 F-LMSv1.0 Lisanslama/Maliyetler

Proje bedeli, Anadolu Üniversitesi'nin ilgili bölümlerine e-Learning modelinin kurulmasını sağlayacak eğitim yönetim sistemi için gereken bütçe/maliyetler Sayın Üniversitenize özel bedeller aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

DETAYLI BÜTÇE TABLOSU			
AŞAMALAR/METODOLOJİ		FİYAT USD + KDV	
Hizmet	Açıklama	Kurumlara Özel Lisans Bedeli	Anadolu Üniversitesine Özel Lisans bedeli
Kullanıcı Sayısı (Lisans Bedeli)	1000 kişi ♀	50.000.-USD	
Kullanıcı Sayısı (Lisans Bedeli)	0-250 Kişi ♀	---	5.000.-USD
Kullanıcı Sayısı (Lisans Bedeli)	250-500 Kişi ♀ *	---	4.250.-USD
Kullanıcı Sayısı (Lisans Bedeli)	500- Ek Her Kişi ♀	---	5.000.-USD
Bakım-Destek Bedeli	İlk 6 ay ücretsiz destek. Takip eden her 12 ay için Lisans bedelinin %20 si	%20	%20
FİYAT USD + KDV			

not: Lisans bedelleri verilen Kullanıcı sayısı sınırlanan aralıklar için sabit olup eklenen her kullanıcı için verilen aralıklar arasında değerlendirilerek ücretlendirme yapılır. Örneğin 251. kişi (250-500 kullanıcı) alana denk geleceğinden söz konusu bedel bir önceki üstüne ilave edilerek lisans bedeli belirlenir. (örnek: 512 kişi için lisans bedeli $5000+4250+5000=14,250.-$ USD dir)

♀ * Açıklama: 250 den sonra eklenecek her kullanıcı için (251 ya da 499 kişi bile olsa) 4.250 \$'lık bedel ödenir.

(Yukarıda belirtilen tüm fiyatlar (USD) A.B.D. Doları cinsinden olup, fiyatlara KDV dahil edilmemiştir.)

EK 10**Türk Telekomünikasyon A.Ş.
İnternete Doğrudan Erişim****Türk Telekomünikasyon A.Ş. Frame Relay Üzerinden Erişim Aylık Ücret Tablosu**

HIZI (Kbps)	BAĞLANTI ÜCRETİ	AYLIK ÜCRETLER (TL)	
		PORT ÜCRETİ	PVC ÜCRETİ
64	170.000.000	33.000.000	349.000.000
128	170.000.000	69.000.000	613.000.000
256	170.000.000	103.000.000	870.000.000
512	170.000.000	170.000.000	1.427.000.000
1024	256.000.000	256.000.000	2.369.000.000
2048	349.000.000	428.000.000	3.498.000.000

<http://www.telekom.gov.tr/tarifeler/tarife3.html>

(Erişim Tarihi: 28.11.2003)

EK 11

Sayfa:98

RESMÎ GAZETE

17 Ocak 2002- Sayı:24643

**Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel
Kanunu Genel Tebliği (Seri No:17)**

26.6.2001 tarihli ve 4689 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinde 01.09.2001 tarihinden geçerli olmak üzere yapılan değişiklik nedeniyle uygulamada birliğin sağlanması amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

1) "2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 36 ncı maddesine göre haftalık okutulması mecburi ders yükü saati dışında, kısmi statüde bulunanlar dahil öğretim elemanlarına görev ünvanlarına göre aşağıda belirlenen mecburi ve isteğe bağlı dersler ve diğer faaliyetler için bu ders ve faaliyetlerin haftalık ders programında yer alması ve fiilen yapılması şartıyla normal öğretimde en çok yirmi saate kadar, ikinci öğretimde ise en çok on saate kadar ek ders ücreti ödenir. Ders yüklerinin tamamlanmasında öncelikle normal örgün öğretimde verilen ders ve faaliyetler dikkate alınır." şeklinde değiştirilmiştir.

Diğer taraftan, 19.11.1992 tarihli ve 3843 sayılı Kanunun "Ders Ücreti" başlıklı 10 uncu maddesinde;

"Normal örgün öğretimde zorunlu ders yükünü doldurmuş olan öğretim elemanlarına ikinci öğretimde verdikleri her ders için; dolduramamış olan öğretim elemanlarına bu yükün doldurulmasından sonra verdikleri her ders için, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinde öngörülen hükümler çerçevesinde ek ders ücreti ile ara sınav, yarı yıl ve yıl sonu sınavları için ödenecek ücretlerin üç katını aşmayacak şekilde ikinci öğretim programları esas alınarak, Yükseköğretim Kurulunun görüşü, Milli Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenecek ders ücreti ödenir."

Hükmüne yer verilmiş olup, 31.03.1994 tarihli ve 94/5593 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesinde de;

“İkinci öğretimde görev alan, normal örgün öğretimde zorunlu ders yükünü doldurmuş olan öğretim elemanlarına ikinci öğretimde verdikleri her ders için; dolduramamış olan öğretim elemanlarına bu yükün doldurulmasından sonra vermiş oldukları her ders için, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinde öngörülen hükümler çerçevesinde ek ders ücreti ile yarı yıl ve yıl sonu sınavları için verilecek ücretler birer katı fazlasıyla ödenir.” denilmektedir.

Bu itibarla;

- a) 2914 sayılı Kanunun 11 inci maddesi uyarınca ek ders ücreti ödenebilmesi için öncelikle normal örgün öğretimde verilen ders ve faaliyetlerin dikkate alınarak 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 36 ıncı maddesinde belirtilen haftalık zorunlu ders yükünün tamamlanması,
- b) Normal örgün öğretimde ders yükünün tamamlanamamış olması halinde ikinci öğretimde verilen ders ve faaliyetlerle söz konusu yükün tamamlanmasının sağlanması,
- c) Haftalık zorunlu ders yükünün tamamlanmasından sonra öncelikle normal örgün öğretimde verilen ders ve faaliyetler dikkate alınarak ek ders ücreti ödenmesi,
- d) Haftalık zorunlu ders yükünün tamamlanmasından sonra ikinci öğretimde verilen ders ve faaliyetlerin azami 10 saati için ek ders ücreti ödenmesi ve 10 saatlik sınırı aşan kısmı için hiçbir suretle ek ders ücreti ödenmemesi, gerekmektedir.

<http://rega.basbakanlik.gov.tr>

(Erişim Tarihi: 20.01.2004).

KAYNAKÇA

- Adem, Mahmut. **Ulusal Eğitim Politikamız ve Finansmanı**. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1993.
- Alaluusua, Seppo. "Cost Analysis And Pricing In Distance Education" 2002. **İnternet adresi:** <http://wbweb5.worldbank.org/disted/Management/Benefits/fore-04.html> (Erişim Tarihi: 14.01.2004).
- Alışkan, Murat. **YüksekÖğretim Mevzuatı**. İstanbul: Yaylım Yayıncılık, 2002.
- Anadolu Üniversitesi. **Eğitim Bilimleri Enstitüsü 2002-2003 Kataloğu**.Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi, 2002.
- Anadolu Üniversitesi. **Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği**. Eskişehir: 2001.
- Appelmans, Thomas. "What Is E-Learning" 2002. **İnternet Adresi:** <http://student.vub.ac.be/~tappelma/communicatie/e-learning.pdf> (Erişim Tarihi: 14.01.2004).
- Arthur Andersen Yönetim ve İnsan Kaynakları Danışmanlığı Ltd.Şti. **Değişim.Tr İnternetle Gelişimde Türkiye**. İstanbul:Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Mas Matbaacılık, 2001.
- Aşkoğlu, Rıza. **Yatırım Ve Proje Değerlemesi**. Editör: Semih Büker. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, İşletme Fakültesi Ders Kitapları Yayın No: 27, Anadolu Üniversitesi Web-Ofset Tesisleri, 1999.
- Aytaç, Tufan. "Geleceğin Öğrenme Biçimi E-Öğrenme" **Bilim Ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**, Sayı:35, ss.30-31, 2003.

Barker, Kathryn. "Return On Training Investment (ROTI)" 2001. **İnternet Adresi:**

www.councils.org/Inewsroom/pdf/ROTI_Backgrounder_e.pdf

(Erişim Tarihi: 19.01.2004)

Başaran, İbrahim Ethem. **Eğitime Giriş**. Dördüncü basım. Ankara: Kadioğlu Matbaası 1994.

Başbakanlık. **Türkiye Bilişim Şurası Sonuç Raporu**. Ankara: 2002.

Bayrak, Coşkun. "Uzaktan Öğretimin Yeni Bir Ortamı Olarak Ağ Tabanlı Öğretim Ve Eğitimde Yarattığı Paradigmatik Dönüşüm", **Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Sayı:1-2, ss.61-72, 2001.

Beenhakker, Henri L. **Risk Management In Project Finance And Implementation**. Westport: Quorum Books, 1997.

Brigham, Eugene F and Louis C. Gapenski. **Financial Management**. Seventh Edition. Orlando: The Dryden Press, 1994.

Bursalıoğlu, Ziya. **Eğitimde Yönetimi Anlamak Sistemi Çözümlemek**. Ankara: Ankara: PegemA Yayıncılık, 2000.

Cisco Systems Inc. **E-Learning Glossary**. **İnternet Adresi:**

http://www.cisco.com/warp/public/10/wwtraining/elearning/pdf/elearn_glossary.pdf.2001. (Erişim tarihi: 20.01.2004).

Çelik, Vehbi. **Okul Kültürü ve Yönetimi**. 3. Baskı. Ankara: PegemA Yayıncılık, 2002.

Daniel, John. "Technology and Education: Adventures in the Eternal Triangle"
**10th European Congress and Trade Fair For Educational and Information
 Technology Proceedings.** Editors: Uwe Back and Winfred Sommer. Karlsruhe:
 Karlsruher Messe-und Kongress-GmbH, 2002.

Dickerson, Bodil, B.J. Campsey and Eugene F. Brigham. **Introduction To Financial
 Management.** Fourth Edition. Orlando: Harcourt Brace & Company, 1995.

Drucker, Peter F. **Yeni Gerçekler.** Çeviren: Birtane Karanakçı. 7. Baskı. Ankara:
 Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Minpa Matbaacılık, 2002.

Eicher, J.C. **The Economics Of New Educational Media.** Geneve, UNESCO, 1977.

Erdoğan, İrfan. **Eğitimde Değişim Yönetimi.** Ankara: PegemA Yayıncılık, 2002.

Ergen, Hüseyin. "Türkiye'de Eğitim Harcamalarının Analizi ve Yükseköğretimde
 Maliyetler." Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi
 SBE, 1999.

Fındıkçı, İlhan. **Eğitimimize Bakışlar.** Editör: İlhami Fındıkçı. İstanbul: Kültür
 Koleji Eğitim Vakfı Yayınları No:1, 1996.

Fidan, Nurettin ve Münire Erden. **Eğitime Giriş.** Ankara: Feryal Matbaacılık, 1991.

Güvenen, Orhan. **Türkiye'nin Orta ve Uzun Dönem Stratejik Hedefleri.** Ankara:
 Devlet Planlama Teşkilatı Yayın ve Basım Şube Müdürlüğü, 1999.

Hacettepe Üniversitesi. **Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim-Öğretim
 Kataloğu.** Ankara: Bizim Büro Basımevi, 2001.

Haris, Jean. **Proje Yönetimi.** Türkçesi: Mehmet Zaman. İstanbul: Hayat Yayıncılık
 1997.

Hesapçioğlu, Muhsin. "Bilgi Toplumunda Eğitim ve Okulun Geleceğine İlişkin Düşünceler." **Yeni Türkiye**. Sayı:7, ss:22-23. Ankara: Yeni Türkiye Medya Hizmetleri, 1996.

Izgar, Hüseyin. **Okul Yöneticilerinde Tükenmişlik**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2001.

İlgar, Lütfü. **Eğitim Yönetimi Okul Yönetimi Sınıf Yönetimi**. 2. baskı İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 2000.

Kaptan, Saim. **Bilimsel Araştırma Ve İstatistik Teknikleri**. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri, 1998.

Karakütük, Kasım. **Öğretim Üyesi Ve Bilim İnsanı Yetiştirme**. 2.Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık, 2002a.

_____. "Lisansüstü Öğretimin Sorunları", **Eğitim Araştırmaları Dergisi**, Sayı:7 ss:65-77, 2002b.

_____. "Eğitimin Ekonomik Temelleri" **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Editör: Veysel Sönmez. Ankara: Anı Yayıncılık, 2000.

Kargül, İ. Doğan. **Yatırımlarda Proje Analizi**. İstanbul: Rem Ofset Matbaacılık, 1996.

Korkmaz, Ayşe. **Eğitim Bilime Giriş**. Editör: Leyla Küçükahmet. Ankara: Gazi Kitabevi Yayıncılık, 1997.

MEB. **Milli Eğitim Sayısal Veriler**. 2003. **İnternet Adresi:**

<http://www.meb.gov.tr/stats/apk2003/icindekilerSayısalVeriler2003.pdf>

(Erişim tarihi: 19.01.2004).

Oktay, Ayla. 21. Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi. İstanbul:
Sedar Eğitim Araştırma Yayıncılık Ltd. Şti., 2001.

Öğüt, Adem. Bilgi Çağında Yönetim. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2001.

ÖSYM. 1993-1994 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri. Ankara: ÖSYM
Yayımları No:1995 -2, Yükseköğretim Kurulu Matbaası, 1995.

ÖSYM. 1994-1995 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri. Ankara: ÖSYM
Yayımları No: 1996-1, Yükseköğretim Kurulu Matbaası, 1996.

ÖSYM. 1995-1996 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri. Ankara: ÖSYM
Yayımları No: 1996-8, Yükseköğretim Kurulu Matbaası, 1996.

ÖSYM. 1996-1997 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri. Ankara: ÖSYM
Yayımları No: 1997-4, Yükseköğretim Kurulu Matbaası, 1997.

ÖSYM. 1997-1998 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri. Ankara: ÖSYM
Yayımları No: 1998-1, Yükseköğretim Kurulu Matbaası, 1998.

ÖSYM. 1998-1999 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri. Ankara: ÖSYM
Yayımları No: 1999-1, Yükseköğretim Kurulu Matbaası, 1999.

ÖSYM. 1999-2000 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri. Ankara: ÖSYM
Yayımları No: 2000-5, ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayıncılık, 2000.

ÖSYM. 2000-2001 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri. Ankara: ÖSYM
Yayımları No: 2001-3, Cem Web Ofset, 2001.

ÖSYM. 2001-2002 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri. Ankara: ÖSYM
Yayımları No: 2002-2, Cem Web Ofset, 2002

ÖSYM. **2002-2003 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri.** Ankara: ÖSYM Yayınları No: 2003-5, İlkiz Basım, 2003.

Özden, Yüksel. **Eğitimde Yeni Değerler.** 4.baskı. Ankara: PegemA Yayıncılık, 2002.

Parasız, M. İlker. **İktisadın ABC'si.** 4. baskı. Ezgi Kitabevi, 2000.

Riley ve diğerleri. **E-Learning Putting A World-Class Education At The Fingertips Of All Children.**2000. **The National Educational Technology Plan.**

İnternet Adresi: <http://www.ed.gov/about/offices/list/ose/technology/reports/e-learning.pdf> (Erişim Tarihi: 19.01.2004).

Rosenberg, Marc. J. **E-Learning.** Newyork: McGraw-Hill Companies, 2001.

Rumble, Greville. **The Costs And Economics Of Open And Distance Learning.** London: Kogan Page Ltd., 1997.

Sarıaslan, Halil. **Yatırım Projelerinin Hazırlanması ve Değerlendirilmesi.** 4.Baskı Ankara: Turhan Kitabevi, 2002.

Seyidoğlu, Halil. **Ekonomik Terimler Sözlüğü.** Ankara: Adalet Matbaacılık, 1992.

Tapscott, Don. **Dijital Ekonomi.** İstanbul:Koç Sistem Yayınları, 1998.

Taşkın, Erdoğan. **Eğitim Ve Geliştirme.** 3. Basım. İstanbul: Papatya Yayıncılık, 2001.

Taylor, B. John. **Economics.** Second Edition. Boston: Houghton Mifflin Company, 1998.

Taymaz, Haydar. **Okul Yönetimi.** 7. Baskı. Ankara: PegemA Yayıncılık, 2003.

Toffler, Alvin. **Şok.** (Çeviren: Selami Sargut). 4.Baskı. Altın Kitaplar Basımevi, 1996.

Tsang, M.C. "Cost Analysis in Education" Editör: Martin Carnoy. **International Encyclopedia of Economics of Education**. Second Edition. Oxford:Pergamon Press, 1995.

Tural, Nejla Kurul. **Eğitim Finansmanı**. Ankara: Anı Yayıncılık, 2002

Türk, Ercan. **Türk Eğitim Sistemi Ve Yönetimi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2002.

Uluğ, Fevzi. "Uzaktan Eğitimde Finansman ve Maliyet". Ankara: **Türkiye 1. Uluslar arası Uzaktan Eğitim Sempozyumu** MEB Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı, 1996.

Ünal, L.İşıl. **Eğitim ve Yetiştirme Ekonomisi**. Ankara: Epar Yayınları, 1996.

Varış, Fatma. **Türkiye'de Lisans-Üstü Eğitim**. Ankara: Ankara Üniversitesi Basım 1972.

Wallhaus, Robert A. **The "E" Is For Everything**. Editörler: Richard N. Katz, Diana G. Oblinger. San Francisco, Jossey-Bass Inc, 2000.

Wentling ve diğerleri.. "E-Learning-A Review of Literature"2000. **İnternet Adresi:** <http://learning.ncsa.uiuc.edu/papers/elearnlit.pdf> (Erişim Tarihi: 19.01.2004).